This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

LIB · THE UNIVERS
THE UNIVER
THE UNIVERSITY OF MIC

DE RITIBUS SINENSIUM ERGA CONFUCIUM PHILOSOPHUM, ET PROGENITORES MORTUOS

...LEXANDRI PAPÆ VII. DECRETO PERMISSIS,

...verſùs librum inſcriptum,

...iſtoria cultus Sinenſium, &c.

[illegible] Dominum Deum tuum ex toto [illegible] . . . & Proximum, ſicut [illegible] ipſum. Luc. c. 10. 27.

[illegible] in mundum Univerſum, prædicate [illegible] omni creaturæ. Marc. c. ult.

LEODII.

THE UNIVERSITY OF MIC...

[redacted]

DE RITIBUS SINENSIUM ERGA CONFUCIUM PHILOSOPHUM, ET PROGENITORES MORTUOS ALEXANDRI PAPÆ VII. DECRETO PERMISSIS,

Adversùs librum inſcriptum,

Hiſtoria cultûs Sinenſium, &c.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo .... & Proximum, ſicut teipſum. Luc. c. 10. 27.

Euntes in mundum Univerſum, prædicate Evangelium omni creaturæ. Marc. c. ult.

LEODII.

M. DCC.

contendentes; quàm falſum ſit Confucium, & Progenitores mortuos coli in China ut Deos, vel ut Sanctos. Quin etiam audivimus indignari te non parùm, ex quo præliminarem hanc quæſtionem examinaſti, de ſparſis per totam Europam contrà Chriſtianos Sinas, eorúmque è Societate Miſſionarios rumoribus, quaſi ritus idololatricos hi permitterent, illi adhiberent.

Nunc rogas communicari tibi Alexandri Septimi Decretum circà ritus illos; necnon Reverendiſſimi Mandatum, quo permiſſas iſto Decreto cæremonias prohibet; uti & obſervationes, ſi fieri poteſt, in idem Mandatum Sacræ Congregationi exhibitas. Jubenti obſequar eò libentiùs, quò faciliùs eſt tibi ea in re facere ſatis, cùm Adverſarii Jeſuitarum in ſua cultûs Sinenſium hiſtoria Libellum ſupplicem, obſervationes hujuſmodi continentem, typis ediderint cum diſpunctionibus, & notis, à quibus plenè, ni fallor, vindicatas illas accipies.

Et primò quidem neceſſe eſt, ut exponam, quæ fuerit occaſio tot diſſidiorum in China inter Evangelii Præcones: ſic enim meliùs quid ſit rei innoteſcet. Hæc autem omnia deſumuntur ex Apologia, de qua priùs.

OCCASIO DISSIDIORUM in China inter Miſſionarios.

ANno 1581. Patres Societatis Jeſu in Chinam ingreſſi, indefeſſo ſtudio, ut

Stev. Fab.
10-8-45

AD VIRUM NOBILEM.

DECRETUM

Alexandri Papæ VII. de ritibus Sinenſium permittendis.

MANDATUM

Reverendiſſimi Domini Maigrot de iiſdem prohibendis.

OBSERVATIONES in utrumque.

GAUDEO, Vir Nobiliſſime, perjucundas, ut ſcribis, accidiſſe tibi priores litteras, quibus fateris ſolidè probatum, quanta ſit gravitas cauſæ, quæ nunc Romæ agitatur circà ritus Sinenſium; quid intendant Jeſuitæ in ea tuenda; quàm diſpari conditione pugnent ex utraque parte pro vel contrà

BL
180
.D3

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN · LIBRARIES ·
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ARTES SCIENTIA VERITAS
1817

facere, ut eveniant bona; ita prohibere quæ mala non ſunt, ſi prohibitio hujuſmodi ſit fons, & origo graviſſimorum malorum.

Fuit alia controverſia inter Miſſionarios Societatis jam inde ab initio circà voces, quibus in China compellandus eſſet Deus; nonnullis contendentibus adhibendas eſſe voces Europæas, & aliis negantibus: donec tandem, re benè diſcuſſâ, iterùm convenerunt Sinicis utendum eſſe vocabulis, & ita Deum, Optimum, Maximum nuncupandum eſſe in China *Tiĕn-chŭ*, ut, cùm opus eſſet, diceretur quoque *Xăm-tĭ*, & *Tiĕn.*

Sic vixêre quinquaginta annorum ſpatio ſoli in China Societatis Miſſionarii, in vinea Domini laborantes, atque Deo labores eorum adjuvante, & largiùs compenſante, per millia Infidelium ad veram Chriſti fidem converſorum; cùm aliqui ex aliis Ordinibus Miſſionarii circà annum 1631. in Chinam advenientes, poſt aliquot annos inſurrexerunt contrà ritus in honorem Confucii, atque Progenitorum ſolito adhiberi: quorum unus, nempè P. Joanne Baptiſta Morales ex Sacro Ordine Sanc Dominici, ex China Romam petiit, ibíq poſt expoſitos ſuo modo Sacræ Congr gationi ritus, quaſi eſſent vera Sacrifi Confucio, Progenitoribuſque mortuis veris Templis, & in Altaribus pro dictis oblata, obtinuit Decretum a

1645. ſuæ declarationi conforme. Sanè nemo neſcit inter Chriſtianos ſoli Deo, Optimo, Maximo poſſe, & debere ſacrificium offerri.

Ut autem id reſciverunt Miſſionarii Sinenſes è Societate non tam à Rev.do P.re qui in Chinam reverſus iſtiuſmodi Decretum non evulgabat, quàm aliundè, acceptis præſertim Româ litteris, miſerunt & ipſi P. Martinum Martinium, qui ab antiquis triginta & quadraginta annorum Miſſionariis benè doctus, munituſque illorum ſcriptis, in Urbem pervenit anno 1656. & poſt expoſitas Sanctæ Sedi Sinarum cæremonias, obtinuit & ipſe Decretum ab Alexandro VII. approbatum, feriâ V. die 23. Martii 1656. quod tale eſt.

RESPONSA
Sacræ Congregationis Univerſalis Inquiſitionis A SS. D. N. Alexandro Septimo approbata

AD QUÆSITA
Miſſionariorum Societatis Jeſu apud Sinas.
Anno Domini 1656.

AB aliquibus in Regno Sinarum Miſſionariis propoſita fuerunt anno 1645.

Sacræ Congregationi de Propaganda Fide infrà ſcripta, & alia quamplurima Quæſita, quæ Sacræ Congregationi Supremæ, & Univerſalis Inquiſitionis de Mandato Sanctiſſimi tranſmiſſa, ſingula fuerunt à Theologis Qualificatoribus qualificata, & unicuique ſuum reſponſum adaptatum in hunc qui ſequitur modum,

Et primò, utrùm Chriſtiani Chinenſes ſint obligati ad obſervantiam juris poſitivi, quantùm ad jejunia, confiteri ſemel in anno, & communicare, Feſta ſervare eo modo, quo obligantur Indi in nova Hiſpania, & in Inſulis Philippinarum juxtà diſpoſitionem Papæ Pauli III. pro Indis Occidentalibus, & Meridionalibus.

Cenſuerunt, jus poſitivum Eccleſiaſticum de jejuniis abſolutè obligare Chinenſes Chriſtianos, & à Miſſionariis hoc eſſe illis enunciandum: attentâ verò Regionum, & Perſonarum qualitate, locum eſſe (ſi Sanctiſſimo placuerit) diſpenſationi, quæ fuit aliàs à felicis recordationis Paulo III. Indis conceſſa; quâ obtentâ, ſatagant Miſſionarii S. M. E. pietatem illis patefacere, quibus ea, quæ in univerſum indixit, magna ex parte benignè remittit, & indulget.

Cenſuerunt etiam, præfatos Chinenſes obligari ad Sacramentalem Confeſſionem ſemel in anno, & Miſſionarios hujuſmodi obligationem debere eis notificare.

Idem prorsùs cenſuerunt quoàd Sacram

Communionem ſemel in anno ſumendam : Quo verò ad executionem tempore ſtatuto, hoc eſt, in Paſchate, id eſſe intelligendum, niſi legitimum adſit impedimentum, aut grave periculum immineat. Curandum tamen ut infrà duos, vel tres menſes, ante, vel poſt, Paſchati proximos, quatenùs ſine diſcrimine fieri poſſit, ſin minus alio quovis tempore, infrà decurſum unius anni à Paſchate inchoandi omninò communicent.

Demùm cenſuerunt, Chinenſes ad fidem converſos teneri omninò Feſta ſervare, Miſſionarios etiam teneri hoc eis notificare, locum tamen eſſe (ſi Sanctiſſimus annuat) limitandi eis numerum dierum feſtorum, juxtà formam privilegii à Paulo III. Indis conceſſi.

Secundò, utrùm in prædicto Regno Miniſtri Evangelici pro nunc ſaltem in Sacramento Baptiſmi poſſint abſtinere ab imponendo mulieribus Oleum Sanctum Catechumenorum, ſputum in auribus, & ſal in ore. Inſuper & non adminiſtrare eiſdem mulieribus Sacramentum Extremæ-Unctionis. Et ratio dubitandi eſt, quia Chinenſes magno zelo ducuntur erga Uxores, filias, & alias mulieres, & ſcandalum ſument ex hujuſmodi actionibus.

Cenſuerunt & Sacramentalia in Baptiſmo mulierum eſſe adhibenda, & Extremam-Unctionem eſſe mulieribus conferendam ; Nec ſufficere motivum in dubitatione expreſſum, ut Miſſionarii (quantùm in ſe eſt)

ab his abſtineant : Curandum ergo ut tam ſalubres ritus , & cæremoniæ introducantur , & obſerventur ; ac Miſſionarii tali circunſpectione illa adminiſtrent , hominesque talibus inſtruant documentis , ut ab omni ſuſpicione inhoneſtatis liberentur.

Octavò , in prædicto Regno habent Chinenſes quendam Magiſtrum in Philoſophia Morali litteratum, qui olim diſceſſit è vita , vocatum Kum fû cû , qui ob doctrinam , regulas , & documenta adeò in toto Regno acceptus eſt , ut eum tam Reges, quàm omnes alii cujuſcumque conditionis & gradûs ſint , ſibi proponant imitandum & ſequendũ , ſaltem quoàd ſpeculativum;& quem tanquàm Sanctum venerantur, & laudant; in omnique Civitate, & Villa præfato Magiſtro Templa ſunt erecta : Gubernatores verò bis in anno tenentur in ejus Templo ſolemne ſacrificium offerre , Sacerdotis ipſimet gerentes officium , & ſine ſolemnitate in anni decurſu bis in menſe, concurruntque cum illis aliqui ex Litteratis pro adminiſtratione eorum , quæ in tali ſacrificio offerunt : quæ quidem ſunt Sus unus integer mortuus , Capra una integra, candelæ , vinum , flores , odores , &c.

Item omnes Litterati quando accipiunt gradum , debent ingredi Templum iſtius Magiſtri , & facere genuflexiones , & offerre ante ejus Altare ex candelis , & odoribus. Totus iſte cultus , ſacrificium, & reverentia ſecundùm omnium illarum

Gentium formalem intentionẽm dirigitur in gratiarum actionem pro bonæ ipſius relictis doctrinæ documentis, atque ut ab eo impetrent ex ipſius meritis optimi ingenii felicitatem, ſapientiæ, & intellectûs. Quæritur utrùm Gubernatores qui Chriſtiani ſunt, vel fuerint, & Litterati, vocati, & coacti poſſint ingredi præfatum Templum, facere tale ſacrificium, vel aſſiſtere hujuſmodi ſacrificio, vel facere genuflexiones ante Altare illud, vel accipere aliquid de Idolothytis, & oblationibus illis, maximè quia putant illi Infideles, quòd quicumque manducaverit ex talibus Idolothytis, habebit progreſſum magnum in ſuis litteris & gradibus; & ſi portantes Crucem in manibus poſſint licitè hoc facere, eo modo, quo dubitatione ſuperiori dictum eſt? quia ſi hoc illis prohibetur, erit tumultus in populo, Miniſtri Evangelii in exilium mittentur, & converſio animarum impedietur, & extinguetur.

Cenſuerunt non licere, nec poſſe aliquo prætextu contento in dubio Chriſtianis permitti.

Nonò, inviolabilis obſervantiæ mos eſt apud Chinenſes, tanquàm doctrina à ſupradicto Magiſtro Kùm fù cù tradita, quòd in omnibus Chinæ populis, Templa conſtructa habeant Avis, & Progenitoribus ſuis defunctis dicata; & in unoquoque eorum omnes, qui hujuſmodi familiæ ſunt, bis in anno congregantur, & præfatis ſuis

Progenitoribus ſolemnia ſacrificia faciant, magno cæremoniarum apparatu ; & in Altari multis candelis, floribus, & odoribus adornato , imaginem ſive effigiem Parentis, vel Avi defuncti collocant ; in quo ſacrificio invenitur, & qui facit Sacerdotis officium, & Miniſtri illius ; offeruntque carnes, vinum, candelas, odoramenta, capita caprarum, &c. Hoc autem ſacrificium ex communi illarum Gentium intentione dirigitur, ut præfatis eorum Progenitoribus gratias reddant, honorem & reverentiam exhibeant, ob beneficia ab eis accepta, & ob illa, quæ ab eis accipere ſperant. Unde ante Altare proſtrati deprecationes multas faciunt , poſtulantes ſanitatem , longam vitam , abundantiam fructuum, filiorum multiplicationem, proſperitatem magnam, & ut ab omnibus adverſitatibus liberentur. Quod quidem ſacrificium in domibus ſuis, & in ſepulchris mortuorum etiam fit, minore tamen ſolemnitate. Quæritur , utrùm Chriſtiani fictè, & exteriùs tantùm, ut ſuprà dictum eſt, poſſint aſſiſtere hujuſmodi ſacrificio, vel exercere aliquod miniſterium in illo, cum Infidelibus commixti, ſive in Templo, ſive in domo, vel ſepulchro, publicè, vel privatim, vel quonam modo hoc poterit permitti Chriſtianis illis ; ne, ſi omninò prohibeantur hoc facere , fidem perdant, vel , ut meliùs dicam , avertant ſe ab actionibus exterioribus Chriſtianorum?

Cenſuerunt, Chriſtianis Chinenſibus nullatenùs licere ſictè, vel exteriùs aſſiſtere ſacrificiis in honorem Progenitorum, neque eorum deprecationibus, aut quibuſcumque ritibus ſuperſtitioſis Gentilium erga ipſos, multò minus licere circà præfata miniſterium aliquod exercere.

Cæterùm, cùm Miſſionarii Societatis Jeſu in prædicto Regno tunc temporis auditi non fuerint, anno elapſo 1655. eidem Sacræ Congregationi de Propaganda Fide prædicta quatuor quæſita propoſuêre. Cùm ex facti diverſitate, quæ unicuique quæſito eſt appoſita, &c. Res ad eandem Sacram Congregationem Supremæ, & Univerſalis Inquiſitionis, jubente Sanctiſſimo Domino Noſtro, remiſſa. Eadem Sacra Congregatio, auditis Qualificatorum votis, in ſequentem ſententiam reſpondit.

Primò quæritur, utrùm Miſſionarii novis Chriſtianis, quàm primùm baptizantur, debeant intimare jus poſitivum tanquàm obligatorium ſub peccato mortali, quantùm ad jejunia, Feſta ſervare, & confiteri ſemel in anno, ac communicare?

Dubitandi ratio circà jejunium eſt, quia Sinæ inde ab infantia ter in die comedere conſueverunt, ad quod levitas cibi cogit. Præfecti verò jejuni Tribunalia adire deberent, quæ frequentant ab octava matutina ad ſecundam pomeridianam; quod illis eſſet omninò impoſſibile.

Circà Feſta, Confeſſionem, & Communionem dubitandi ratio eſt, quia maxima Chriſtianorum pars laborare debet, ut victum lucretur, & ſæpè coguntur Chriſtiani ab Infidelibus Præfectis, feſtis diebus ſubire varios labores. Ipſi Præfecti Chriſtiani Tribunalia frequentare debent etiam diebus, qui apud nos feſti ſunt, ſub pœna privationis officii.

Miſſionarii ſunt pauci numero, Regnum vaſtiſſimum, ideò quàm plures Chriſtiani Miſſam audire diebus feſtis, confiteri ſemel in anno, & communicare non poſſunt.

Sacra Congregatio juxtà ea, quæ ſuperiùs propoſita ſunt, cenſuit: Jus poſitivum Eccleſiaſticum quoàd jejunia, obſervationem Feſtorum, Sacramentalem Confeſſionem, & Communionem ſemel in anno, eſſe à Miſſionariis Sinenſibus Chriſtianis notificandum, ut obligatorium ſub peccato mortali: poſſe tamen ſimul explicari cauſas, propter quas excuſantur Fideles ab obſervatione præceptorum;&, ſi Sanctiſſimo placuerit, poſſe concedi Miſſionariis facultatem diſpenſandi in caſibus particularibus tantùm, eorum arbitrio.

Secundò quæritur, utrùm omnia Sacramentalia in Baptiſmate fœminarum adultarum adhibenda ſint? Quæritur iterùm, utrùm ſufficiat fœminis petentibus tantùm Extremæ-Unctionis Sacramentum conferre?

Quæritur iterùm, nùm etiam petentibus negandum, cùm incommoda, & pericula Chriſtianitatis

Chriſtianitatis totius prudenter futura prævidentur?

Ratio dubitandi eſt, incredibilis apud Sinas fœminarum modeſtia, zelus, & laudabilis earum ab omni virorum, non ſolùm congreſſu, ſed & aſpectu fuga; quâ in re, niſi magna adhibeatur à Miſſionariis cautela, ſcandalum ingens Sinis datur, totaque Chriſtianitas evidentiſſimo periculo poſſet exponi.

Sacra Congregatio juxtà ea, quæ ſuperiùs propoſita ſunt, cenſuit: Ex gravi neceſſitate proportionata poſſe omitti quædam Sacramentalia in Baptiſmate fœminarum, ac etiam poſſe omitti ipſum Sacramentum Extremæ-Unctionis.

Tertiò quæritur, nùm accipiendorum graduum cæremoniam, quæ fit in Aula Confucii, Chriſtiani Litterati licitè agere valeant? Nam nullus intervenit Sacrificulus, vel ex Secta idololatrica Miniſtellus, nihil omninò fit ab Idololatris inſtitutum: ſed ſoli Studioſi, & Philoſophi conveniunt, Confucium tanquàm Magiſtrum ſuum agnoſcentes civilibus ac politicis ritibus, ex ſua prima inſtitutione ad merum cultum civilem inſtitutis.

Omnes enim graduandi ſimul Aulam Confucii ingrediuntur, in qua eos expectant Cancellarii Doctores, ac Examinatores; ibi ſimul omnes ante nomen Philoſophi, nihil omninò offerendo, illas faciunt cæremonias, & inclinationes, more Sinico,

quas omnes diſcipuli faciunt ſuis Magiſtris vivis; atque ita, cognito Philoſopho Confucio pro Magiſtro, gradus accipiunt à Cancellariis, ac diſcedunt. Præterea Aula illa Confucii, Gymnaſium eſt, & non Templum propriè dictum; nam clauſa omnibus eſt præterquàm Studioſis.

Sacra Congregatio juxtà ea, quæ ſuperiùs propoſita ſunt, cenſuit permittendas Sinenſibus Chriſtianis prænominatas cæremonias, quia videtur cultus eſſe merè civilis & politicus.

Quartò quæritur, nùm cæremoniæ, quæ ſunt, ex Philoſophorum placitis, circà defunctos, Chriſtianis permitti poſſint, prohibendo quidquid ſuperſtitioſum acceſſit?

Quæritur iterùm, nùm Chriſtiani ſimul cum Infidelibus conſanguineis eaſdem licitas cæremonias facere poſſint?

Quæritur iterùm, nùm adeſſe poſſint Chriſtiani, præcipuè factâ fidei proteſtatione, quando Infideles etiam ſuperſtitioſa peragunt, non cooperando aut auctoriſando, ſed quia valdè notaretur, ſi conſanguinei tunc abeſſent, & eſſent inimicitiæ cauſa, ac odii? Sinæ nullam divinitatem animabus defunctorum concedunt, nihil ab illis ſperant, aut petunt.

Triplex eſt modus, quibus defunctos ſuos honorant.

Primus eſt, cùm aliquis moritur, ſive Chriſtianus ſit, ſive Gentilis, pro inviolabili more habetur, in domo defuncti

quoddam Altare præparare, in eodemque Imaginem, ſeu Tabellam collocare, in qua ejus nomen ſcriptum eſt, cum ornatu odorum, florum, & candelarum, retròque cadaver feretro incluſum ponere. Omnes autem, qui ad condolendum domos illas ingrediuntur, coràm præparata tabula, & defuncti Imagine ter, vel quater genuflectunt, humi ſeſe proſternentes, capitibus uſque ad terram demiſſis; aliquas ſecum candelas aſportantes, & odoramenta, ut in præparato illo Altari, ſeu potiùs tabula coràm defuncti Imagine conſumentur, & comburantur.

Secundus modus eſt, qui fit bis in anno in Avorum, & Progenitorum ſuorum Aulis (ita Sinæ vocant, & non Templa, hoc enim *Tſu tang* ſonat) quæ verè familiarum memoriæ, vel monumenta ſunt. Has ſoli habent Magnates, aut ditiores conſanguinitates; in eis nullus ſepelitur mortuus, ſed in montibus. Sola ergo intus eſt nobilioris Proavi Imago. Deindè ſuprà gradus alios aliis altiores diſpoſitæ ſunt tabellæ ad palmi altitudinem, in quibus omnium in illa familia defunctorum nomina, qualitas, ſexus, ac ætas inſcripta ſunt, dieſque mortis, etiam infantium, & puellarum.

In hac ergo Aula bis in anno conſanguinei omnes conveniunt, ex quibus ditiores offerunt carnes, vinum, cādelas, odoramenta; pauperiores autem, qui has Aulas habere

non poſſunt, defunctorum ſuorum tabellas domi ſervant, vel in loco particulari, vel etiam ſuprà Altare, ubi ſunt Parentum Imagines, quia ob loci, ac domûs parvitatem alium locum non habent: quas tamen nec venerantur, nec quibus offerunt quidquam, ſed ex defectu alterius loci ibi ſunt; cæremoniæ enim illæ ſupradictæ à Sinis non fiunt, niſi in Aula defunctorum, quam ſi non habent, etiam cæremonias omittunt.

Tertius modus eſt, qui fit ad mortuorum ſepulchra, quæ omnia in montibus ſunt extrà mœnia, juxtà Regni leges. Ad hæc filii aut affines accedunt ſemel ſaltem in anno, circà initium Maii; herbas ac gramina circà ſepulturas nata eradicant, purgant, plorant, deinde ejulantur, genuflexiones, ut in primo modo dictum eſt, faciunt, cibos coctos, vinumque diſponunt: mox, finitis lacrymis, edunt, ac bibunt.

Sacra Congregatio juxtà ea, quæ ſuperiùs propoſita ſunt, cenſuit, poſſe tolerari Sinas converſos adhibere dictas cæremonias erga ſuos defunctos, etiam cum Gentilibus, ſublatis tamen ſuperſtitioſis. Poſſe etiam aſſiſtere tantùm cum Gentilibus, quando agunt ſuperſtitioſa, præſertim factà fidei proteſtatione, & ceſſante periculo ſubverſionis, & quando aliter odia, & inimicitiæ vitari non poſſint.

Feria V. die 23. Martii 1656.

In Congregatione Generali Sanctæ Ro-

manæ, & Univerſalis Inquiſitionis, habita in Palatio Apoſtolico apud Sanctum Petrum, coràm Sanctiſſimo D. N. D. Alexandro VII. ac Eminentiſſimis, & Reverendiſſimis DD. Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, in tota Republica Chriſtiana adversùs hæreticam pravitatem Generalibus Inquiſitoribus, à Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatis.

Factâ relatione ſupraſcriptorum Quæſitorum, unà cum reſponſis, & reſolutionibus Sacræ Congregationis, Sanctiſſimus D. N. Alexander Papa VII. prædictus præfata reſponſa, & reſolutiones approbavit.

Joannes Lupus S. Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis Not. &c.

Loco † Sigilli.

Hactenùs Decretum Alexandri VII. quod à 50. ferè annis fuit inſtar regulæ, quam Societatis in China Miſſionarii accuratè, atque reverenter ſecuti ſunt, & tutò ſequi ſe poſſe firmiſſimè tenuerunt.

Quia 1.° eſt Decretum Apoſtolicæ Sedis, cui cum Societatem religiosè devotam eſſe, foréque ſemper, Deo adjuvante, conſtet inter omnes, non dubitant plerique ejus adverſarii jam ad hoc tribunal illam provocare, parati ad triumphum, ſi Decretum inde contra Jeſuitas prodeat; parùm aliundè ſolliciti de Decretis, cum favent Societati.

Quia 2.° Decretum, de quo agitur

conſtitutum, & promulgatum eſt, poſt auditam utramque partem, nempe P. Joannem Baptiſtam Morales Dominicanum, & P. Martinum Martinium Jeſuitam: cum è contrario ſignificet Sacra ipſa Congregatio *non fuiſſe auditos Societatis Jeſu Miſsionarios Sinenſes* anno 1645. quando ad quæſita P. Joannis de Morales reſponſum eſt.

Quia 3.° certò conſtat Sacram Congregationem habuiſſe præ oculis Patris ejuſdem quæſita contrà Ritus Confucii, & Progenitorum, cum Decretum conſtituit favens Martinio, ac Jeſuitis Sinenſibus; hæc enim quæſita eidem Decreto inſeruit: oportuit ergo fuiſſe ab illa auditum patienter Patrem Martinium, de Sinicis illis ritibus fusè diſputantem: oportuit ſolvi ab illo, confutaríque, quæ fuerant à Patre Joanne Morales propoſita. Sanè graviſſimam facit injuriam Sacræ Congregationi quiſquis, vel ſine ſufficienti examine conſtitutum ab ea Decretum anni 1656. vel poſt ſufficiens examen, audet aſſerere, id fuiſſe ab eadem approbatum, quod fuiſſet, auditâ utrâque parte, improbandum.

Hoc ipſum eſt tamen, Vir Nobiliſſime, Sacræ Congregationis, & Apoſtolicæ Sedis Decretum, quod poſt annos 40. auſus eſt D. Maigrot, inconſultâ Sanctâ Sede, & authoritate propriâ reformare, adeò ut definiat Miſſionarios Sinas non poſſe tutâ conſcientiâ inniti datis in eo Decreto ab

Apoſtolica Sede reſponſis, ut patebit ex ejus mandato, quod hîc ſubjicitur.

MANDATUM

REVERENDISSIMI DOMINI Maigrot, quo Decretum Sanctæ Sedis anni 1656. *reformatur.*

CAROLUS MAIGROT Sacerdos, Vicarius Apoſtolicus Fokienſis, Sacræ Facultatis Pariſienſis Doctor, Sociuſque Sorbonicus, omnibus Vicariatûs Noſtri conſacerdotibus Salutem in eo, qui eſt omnium vera ſalus. Ex quo in Sinarum Imperium, Deo favente, appulimus, Nobis ſemper hæc Vicariorum Apoſtolicorum ſollicitudinis præcipua pars viſa eſt, ut diverſis quæſtionibus, de quibus inter Miſſionarios jamdiù controvertitur, finem, ſi fieri poſſet, afferrent: ſin minùs regulam Miſſionariis traderent, quæ donec Apoſtolica Sedes controverſiam dijudicaverit, æquali ab omnibus uſu & ratione ſervaretur. Neque enim, quod ſæpiùs gementes conſpeximus, ſine magno Eccleſiarum iſtarum detrimento accidit, ut Evangelii Miniſtri, in rebus quæ ad Dei cultum, & Idololatriæ extirpationem attinent, inter ſe non conſentiant; ut quod alii ſine Idololatriæ labe fieri poſſe non putent, hoc alii Chriſtianos facere permittant, aut etiam ad faciendum adhortentur; utque illi ipſi,

qui certos uſus ſuperſtitioſos eſſe arbitrantur, eoſdem pro bono pacis interdùm tolerent. Ex quâ mali tolerantia, malum radices agere, atque in dies incrementum accipere diuturnâ experientiâ cognovimus.

Et quidem pleríque Vicariatûs Noſtri Miſſionarii, hanc in quæſtionibus tanti momenti non ſententiarum modò diſcrepantiam, ſed praxis & uſûs diſſimilitudinem tolli magnoperè cupientes, noſtram pro eo, quo indigni fungimur, Vicarii Apoſtolici munere, ſententiam ſciſcitati ſunt; ac ne continuis conſcientiæ ſcrupulis & angoribus premerentur, aliquid ſaltem per interim à Nobis decerni ſæpiùs inſtarunt. Rerum autem gravitas fecit, ut non ita citò reſponderimus, atque illi exoptabant. Etſi enim jam à multo tempore bonæ memoriæ Epiſcopi Heliopolitani, olim Vicarii Apoſtolici Fokienſis, & Sinarum Miſſionum Generalis Adminiſtratoris juſſu, cum ſuas Nobis vices demandaret, his rebus incumberemus; nova tamen, & acrior diligentia poſtquàm ad Apoſtolicum Vicariatum à Sanctâ Sede electi fuimus, adhibenda eſſe viſa eſt. Quâ in re id verè affirmare poſſumus, nihil à Nobis ſponte prætermiſſum fuiſſe, ut ſive ex Sinicis fontibus, ſive ex commentariis hoc in genere Europæo idiomate conſcriptis, quoſcumque habere potuerimus, ſive ex eruditorum virorum conſortio, veritatem indagaremus. Et quod omnium maximè neceſſarium

eſt,

eſt, Deum jugi ſacrificio, & aſſiduis precibus obſecravimus, ut tenebras noſtras illuminaret, & ſemitas ſuas, quodque placitum & acceptum eſt in oculis ſuis, edoceret.

Cum itaque Decretis & Conſtitutionibus Apoſtolicis ſancitum ſit, ad Apoſtolicos Vicarios ſpectare, ut iis, quæ ad cultum divinum, & bonos mores pertinent, intrà ſuorum Vicariatuum fines provideant; ut hac in parte officio noſtro faciamus ſatis, omnibus & ſingulis Vicariatûs noſtri Miſſionariis obſervanda præcipimus quæ ſequuntur, donec aliter ab Apoſtolicâ Sede decretum fuerit.

I. Excluſis nominibus Europæis, quæ non niſi barbaro quodam modo Sinicis literis, & vocibus exprimi poſſunt, Deum, Optimum, Maximum, longo uſu recepto nomine *Tien-chù*, *Celi Dominum* appellandum eſſe ſtatuimus. Ita ut duæ aliæ Sinicæ voces *Tien*, *Celum*, & *Xamti*, *ſupremus Imperator*, prorsùs repellantur; multò minus affirmetur id, quod Sinæ præfatis nominibus *Tien*, & *Xamti* intelligunt, Deum eſſe, quem Chriſtiani colimus.

II. Diſtrictè prohibemus, ne in ullâ Eccleſiâ, tabella quædam, cui hæ duæ literæ *Celum colito*, *King-Tien*, inſcriptæ ſunt, appendatur; & ubicumque appenſa fuerit, intrà duos menſes auferri mandamus, cum aliis ejuſdem ſensûs tabellis, & verſibus, in quibus nomina *Tien*, & *Xamti*. Deo aſſinguntur; ac noſtro quidem judicio,

cum omnes illæ tabellæ, tum ea in primis, quæ literas *King-Tien* continet, ab Idololatriâ excuſari non poſſunt. Tametſi verò non ita certa res eſſet, ac Nobis videtur; vel ipſa periculi ſuſpicio, ne ab Evangelii Miniſtris abominatio deſolationis in loco ſacro collocetur, Nos ab ejuſmodi tabellis deterrere debet: maximè cum experientiâ Nobis conſtet, eos Vicariatûs noſtri Miſſionarios, quorum in Eccleſiis illæ tabellæ non habentur, nihilo ad Evangelium prædicandum imparatiores eſſe, nec minorem, quàm alii laborum ſuorum fructum percipere.

III. Quæſita ſuper capitibus inter hujuſce Miſſionis Operarios controverſis Summo Pontifici Alexandro VII. propoſita, multis in rebus non eſſe veridica declaramus; ac proindè Miſſionarios reſponſis ab Apoſtolicâ Sede, rectè quidem & ſapienter, ac juxtà circumſtantias in dubiis expreſſas datis, inniti non poſſe, ad uſitatum apud Sinas Confucii, & Progenitorum cultum permittendum.

IV. Miſſionarii nullatenùs, nulláque de causâ Chriſtianis permittant ſolemnibus, quæ ſemel & iterùm ſingulis annis Confucio, & Progenitoribus offerri ſolent, ſacrificiis, ſeu oblationibus præeſſe, miniſtrare, aut intereſſe; quas oblationes ſuperſtitione imbutas eſſe declaramus.

V. Miſſionarios, qui in locis, ubi Evangelio operam navant, tabellarum in De-

ſunctorum honorem, privatis in domibus erectarum uſum abolêre ſtuduerunt, magnoperè laudamus; atque ut eo, quo cœperunt pede, in poſterum pergant adhortamur. Ubi verò hunc uſum tollere difficilius erit, ad hoc ſaltem res temperamentum revocetur, ut ſublatis literis *X'in-chù*, *X'in-Gœi*, *Ling-Gœi*, ſolummodò Defuncti nomen tabellæ inſcribatur, aut ad ſummum litera *Gœi* ſuperaddatur: ac ne ejuſmodi tabella, quam in prædictâ formâ, donec Apoſtolica Sedes de re ipsâ judicaverit, non omnimò reprobamus, ſuperſtitiosè accipiatur, in loco, ubi tabellæ privatis in domibus erigi ſolent, ſcripta majoribus characteribus declaratio apponatur: in quâ, & quæ ſit Chriſtianorum de Defunctis fides, & qualis filiorum ac nepotum in Progenitores pietas eſſe debeat, enuncietur; cujus declarationis formam, ad hujus Mandati calcem tradidimus: neque tamen prohibemus aliam ejuſdem ſensûs apponi, ſi modò prius à nobis approbata fuerit.

VI. Cum nonnulla ſeu verbo, ſeu ſcripto evulgari animadverterimus, quæ incautos in errorem inducunt, & viam ad ſuperſtitionem patefaciunt, verbi gratiâ.

Philoſophiam, quam Sinæ profitentur, ſi benè intelligatur, nihil habere legi Chriſtianæ contrarium.

Nomine *Tay Kie* ſapientiſſimos Priſcos Deum, cauſam primam rerum omnium definire voluiſſe.

Cultum, quem Confucius Spiritibus adhibuit, civilem potiùs, quàm religioſum fuiſſe.

Librum, quem Sinæ *Je King* appellant ſummam eſſe optimæ doctrinæ Phyſicæ, & Moralis.

Hæc & ſimilia uti falsò, temerè & ſcandalosè dicta, ſcriptáve diſtrictè inhibemus, ne in toto Vicariatu noſtro diſſeminentur.

VII. Caveant Miſſionarii, ne qui Chriſtiani Sinicos libros in ſcholis legunt, Atheiſmum, & diverſas ſuperſtitiones, quibus illi libri tam in textu, quàm in commentariis ſcatent, in Auditorum animos infundant; ſed illos Miſſionarii admoneant, ut obvios errores refutent, & errorum occaſione, quæ de Deo, de mundi creatione, & gubernatione Chriſtiana Religio tradit, diſcipulos diligenter edoceant; atque eoſdem Chriſtianos Miſſionarii frequenter commonefaciant; ne, quod facilè contingit, ſuis in ſcriptionibus, aliquid è Scholæ Litterariæ principiis Legi Chriſtianæ contrarium admiſceant.

Sunt & aliæ quæſtiones, quas hac vice nondùm attingimus; quia cum memoratis capitibus, quæ præcipua ſunt, & è quibus alia magnâ ex parte dependent, proviſum fuerit, facilius erit, quid in cæteris tenendum ſit præſcribere, & in uſum inducere.

Si quis autem Miſſionarius, quod abſit: nullâ habitâ hujus Declarationis & Mandati ratione, intra duos menſes memoratas

tabellas, & verſus ab Eccleſiis ſuis, aut domibus non auferat, aut intrà præfatum tempus manum operi non adhibeat, ut quas præſcribimus regulas in uſum & morem inducat; conceſſas à Nobis aut à quocumque alio Vicario, & Provicario Apoſtolico facultates per præſentes revocamus; ac pro tempore præfato revocatas eſſe declaramus.

Neque tamen hâc preſenti Declaratione, & Mandato eos culpare intendimus, qui aliter anteà cenſuerunt, aliamve praxim ſecuti ſunt, ab eâ, quam in poſterum ſequendam eſſe ſtatuimus. Mirum enim videri non debet, ſi in rebus hujuſmodi, Miſſionarii omnes, unius ejuſdemque ſententiæ non fuerint, & eam unuſquiſque praxim amplexus ſit, quæ ſibi in Domino magis veritati conſona videbatur. Nunc verò in hoc omnes ſtudia noſtra conferamus, ut idem ſapiamus; ut unanimes uno ore exhibeamus iſtam Eccleſiam non habentem maculam, aut rugam, ſed ut ſit ſancta & immaculata: ac Deus pacis, & dilectionis erit nobiſcum. Datum in Oppido Chang Lo Provinciæ Fokienſis, die vigeſima ſexta menſis Martii, anni Domini 1693.

CAROLUS MAIGROT,
Presbiter Vicarius Apoſtolicus Fokienſis.

...... ampliati, oblatus e
Summo Pontifici libellus ſupplex
eo, quaſi in compendio, faciliùs le
ſent, quæ in obſervationibus fus
cantur.

Contrà obſervationes exhibuit
Dominus Charmot, & diſpunction
trà Libellum. Num relinquant r
ſuo robore obſervationes; an ita l
diſpungatur, ut non pergat leg
exhibere æque dilucidè, ac anteà
graveſque defectus Mandati Maig
contradictiones Authoris, bonitatem
quam impugnat, Martinii innocen
atque bonam fidem, æquitatem Ap
Decreti circà ritus erga Confuciu
Progenitores mortuos, idoneitatem v
quibus in China compellare Deum o
& alia hujuſmodi, Vir Nobiliſſime,
cabis & Sacra Congregatio definiet.

t. Conqueritur Dominus Charmot

quid ſit in hâc causâ verum, aut veritati conformius, ſeu probabilius: quid ſit in conſcientiâ tutum, quid tutius, quid fortaſſis unicè tutum. Ad hoc enim inquirendum ſecutus eſt is methodum facilem, claram, rei naturæ convenientem, juxtà ordinem materiarum ab Adverſariis ipſis præſcriptum.

Poſtquàm enim varios expoſuit Mandati Maigrotiani defectus contrà jus, & reverentiam Apoſtolicæ Sedi debitam, ſingula percurrit Mandati puncta, prout jacent in Mandato; nihil confundit. Examinat 1.° loco quod Dominus Maigrot 1.° loco propoſuit, &c. Imò dum reſpondet aliis ſcriptis ab eodem, vel à Domino Charmot Sacræ Congregationi oblatis, non perturbat illorum ordinem: ſingula confutat, prout ibi occurrunt: quin etiam textum Epiſtolæ Reverendiſſimi integrum proponit. Non ita reſpondet qui tenebras amat, intenditque confundere omnia.

Id ſuo nos docet Dominus Charmot exemplo: non auſus eſt ſervatum in obſervationibus rerum ordinem ſequi: cautè advertit multa eſſe ibi contrà ſe demonſtrata per varias propoſitiones ſibi invicem connexas, ſéque mutuò fulcientes. Ut illarum robur infringeret, offunderétque tenebras, eas à ſe invicem disjunxit, ratus ſe hujuſmodi methodo poſſe faciliùs imponere. Quare ingenuè ſic loquitur. *Quod ut melius,* inquit, *exequar propoſitarum quæſtionum ordi-* In præfatione.

re obſervationum obſcurari. Quid à
i ſperandum ſit deinceps, hinc viden
Intereà reducendus ad ordinem ; i
e percurrendo ſingulas obſervatio
id ipſius notæ intactum relinquant ;
n ſit diſpunctum in Libello, expenda

BSERVATIONI

IN MANDATUM

everendiſſimi Domini Maigro
Domini Charmot notis atq
diſpunctionibus vindicatæ.

o tuendo Alexandri VII. Decreto
ritibus ac cæremoniis Sinarum.

I legis adjunctam huic mandato
verendiſſimi Domini Maigrot ex
nem, ſtatim intelliges, Vir Nobiliſ

graviſſimoſque ex Sacro Dominicanorum Ordine Miſſionarios, etſi minus apertè, non minus tamen injurioſè, quàm Jeſuitas, ab eodem Reverendiſſimo accuſari ſimul, & condemnari. Quin etiam auſim affirmare cauſam illam cum Sacrâ Congregatione, imò cum Apoſtolicâ Sede Jeſuitis eſſe communem; nam decretum ejuſdem Sacræ Congregationis ab Alexandro VII. approbatum ſuo examini non modò ſubjecit, ſed & improbavit, ac Mandato ſuo, ut viſum eſt, reformavit.

Ut igitur Sanctæ Sedis autoritatem, Sacræ Congregationis reſponſa, Neophytorum Sinarum innocentiam, Evangelii in hoc Imperio Miniſtrorum famam, Apoſtolici Decreti æquitatem, Jeſuitæ tueantur, ſuas in Mandatum Reverendiſſimi obſervationes, ita juſſi, Sacræ Congregationi obtulerunt.

Ut autem omnia clarè, atque ex ordine procederent ad detegendam certiùs veritatem, fuit harum obſervationum pars duplex: Prima complectitur obſervationes in ipſum Rev.mi Mandatum ſumptum in genere: Secunda obſervationes exhibet in ſingula promulgati Mandati puncta, quæ ſunt ſeptem.

In 1.a parte, probant tot reperiri in Reverendiſſimi Domini Maigrot Mandato defectus juris, reverentiæ erga Sanctam Sedem, æquitatis, prudentiæ, totque humani affectûs indicia apparere, ut vi

illius Decreti nihil poſſit juridicè definiri circà ſeptem puncta, quæ continet; etſi aliundè conſtaret iſta remedio indigere.

In 2.ª vero parte addunt, hæc tam parum indigere remedio, ut licet iſtud Decretum extrinſecis nævis, ac defectibus careret, videatur tamen quoàd ea, quæ benè præſcribit, inutile; quoàd plura, quæ malè prohibet, non minus injuſtum, quàm periculoſum.

PRIMA PARS OBSERVATIONUM.

DE primâ obſervationum parte in Mandatum Reverendiſſimi Domini Maigrot ſumptum in genere ſolùm hîc agimus, ut ſit brevitati conſultum: agemus deinceps de ſecundâ, ſi ita juſſeris. Fieri porrò vix poteſt, ut, vel tantiſper attendas ad communes illas obſervationes, quin defectus, quibus ſcatet illud Mandatum, tot & tanti ſeſe prodant continuò.

OBSERVATIO I.

Primò enim quantum eſt iſtud, quod Vicarius Apoſtolicus Sacræ Congregationis Decretum, poſt maturam diuturnamque inquiſitionem anno 1656. circà Sinenſium ritus conſtitutum, eodemque anno ab Apoſtolicâ Sede approbatum, audeat

poſt annos quadraginta, inconſultâ Sanctâ Sede, ideòque propriâ authoritate reformare, reſcindere, annulare; adeò ut definiat, Miſſionarios Sinas non poſſe tutâ conſcientiâ inniti datis in eo decreto ab Apoſtolicâ Sede reſponſis; vertereque non dubitet Jeſuitis vitio ac crimini, quòd, nullam in Eccleſiâ authoritatem agnoſcentes Apoſtolicâ authoritate majorem, Apoſtolicum Decretum pergant obſervare. Hoc eſt grande omninò apud Reverendiſſimum Jeſuitarum ſcelus: ſperat Societas fore apud Sanctiſſimum non modicam Jeſuitarum laudem.

Quid ad hoc Dominus Charmot? Negat eſſe reformatum à Domino Maigrot Alexandri VII. Decretum, ſed fatetur Edicto proviſorio fuiſſe ab illo declaratum, nullam hoc Alexandri Decretum vim habere. Hoc ipſum eſt, quod reprehendimus.

Hiſt. cult. Sin. pag. 25. ſect. 1. art. 5 Item pag. 108. 109

OBSERVATIO II.

Putavit Reverendiſſimus, ſe poſſe Romæ excuſari de authoritate in Apoſtolicam Sedem uſurpatâ, modò priùs definiret Sanctam Sedem fuiſſe à Patre Martinio ante quadraginta annos malè informatam: ſed occurret continuò Sanctitati Suæ levitas, nullitas, falſitas, & injuſtitia hujus excuſationis.

Quia I.° Conſtabit infrà ſuo loco tam veritas informationis Patris Martinii, quàm Apoſtolici Decreti æquitas.

Quia II.° Etſi ſuadere ipſe ſibi Rev.^{mus} voluiſſet, fuiſſe à Patre Martinio malè informatam Sanctam Sedem, cum id omninò negarent, ac pernegarent longè plures Miſſionarii non ſolùm è Societate, ſed ex ſacro quoque Dominicanorum Ordine, debuiſſet cauſa illa malæ informationis deferri ad Sanctam Sedem, ut eâ diſcuſſâ, ſi cenſeret ita expedire, ſuum ipſa Decretum Sancta Sedes, reformaret: non debuit autem, inconſultâ Sanctâ Sede, nec auditis audiendis, à Rev.^{mo} Domino Maigrot reformari: alioqui ſub tali prætextu, ſi ſemel admitteretur, vana reddi poſſent & inutilia Apoſtolicæ Sedis Decreta tam olim edita, quàm edenda in poſterum circà fidem, & circa mores, undè graviſſima pericula & perturbatio Fidelium terribilis.

Hiſt. cult. ...n. pag. 10. Quæ reponit Dominus Charmot non ſunt ad rem. Nam 1. textus Bernardi ab eo citatus probat Apoſtolicæ Sedis Decretum poſſè quidem aliquando reformari, ſed ab ipſâmet Sanctâ Sede reformandum, non ab inferiori Judice.

...g. 109. 2. Periculum, quod fingit maximum, nullum erat, cùm ex ipſo Domino Maigrot culpandi ...g. 338. non eſſent, qui in rebus hujuſmodi ſentiebant, aut agebant quod ſibi magis conſonum veritati videbatur: nihil ergo erat ex illo capite, quod tam præceps judicium excuſare poſſet: nihil quod Apoſtolicæ Sedis ſententiam expectare prohiberet.

3. Suo loco probatur nullam habuiſſe Reverendiſſimum cauſam legitimam juridicè infamandi Patrem Martinium.

4. In circunſtantiis non debuit adeſſe Pater Monteiro, ut audiretur in eo loco, in quo finiâ

Sanctæ Sedis judicio controverſiâ Luſitanicâ, conſtitutus erat Vicarius Generalis ab Archiepiſcopo Goano. Unde ſententiam tulit auditâ tantùm unâ parte Reverendiſſimus.

Quia III.° Patet evidentiſſimè falſum eſſe quod aſſerit Dominus Charmot, ut demonſtret informationis defectum: Quia nempe, inquit, Pater Martinius ita Sanctæ Sedi ritus, ac cæremonias mortuorum propoſuit, ut *ne umbra quidem ſuperſtitionis ineſſe illis videretur.* Illud autem quàm falſum ſit, tum Quæſita Patris Martinii, tum Reſponſa ſive Sacræ Congregationis, ſive Summi Pontificis maniſeſtiſſimè demonſtrant. Hiſt. cul. Sin. pag. 464.

Quærit enim Pater Martinius, *Num cæremoniæ, quæ ſunt ex Philoſophorum placitis circà defunctos, Chriſtianis permitti poſſint, prohibendo quidquid ſuperſtitioſum acceſſit?* Quærit iterùm, *Num Chriſtiani ſimul cum Infidelibus conſanguineis eaſdem licitas cæremonias facere poſſint?* Quærit denique. *Num adeſſe poſſint Chriſtiani, præcipuè factâ fidei proteſtatione, quandò Infideles etiam ſuperſtitioſa peragunt, non cooperando, non autoriſando, ſed quia valdè notaretur, ſi conſanguinei tunc abeſſent, & eſſent inimicitiæ cauſa & odii?* Ita Pater Martinius: unde manifeſtè conſtat juxtà illum ſupponi in cæremoniis illis poſſe pluſquàm umbram ſuperſtitionis ineſſe: ſed non minus clarè id patet ex Reſponſis Sacræ Congregationis ab Apoſtolicâ Sede approbatis.

Sacra Congregatio (inquit Decret anni 1656.) *juxtà ea, quæ ſuperiùs propo ſunt, cenſuit, poſſe tolerari Sinas conve adhibere dictas cæremonias erga ſuos defunct etiam cum Gentilibus, ſublatis ſuperſtiti Poſſe etiam aſſiſtere tantùm cum Gentilib quandò agunt ſuperſtitioſa, præſertim f fidei proteſtatione, & ceſſante periculo ſub ſionis, & quandò aliter odia, & inimic vitari non poſſunt.*

Hinc patet quàm falsò imponat P Martininio Dominus Charmot,dum ai ab illo propoſitas eſſe Sinarum cæren nias erga Progenitores mortuos, ut *umbra quidem ſuperſtitionis ineſſet*, quàm proindè nulla ſit hæc excuſatio, quan reformandum Apoſtolicæ Sedis Decre Reverendiſſimus prætexuit.

Hiſt. cult. Sin. pag. 211. *Item pag.* 464. *Item pag.* 371.

Conqueritur hîc Diſpunctor detorqueri ipſius verba ad ſenſum, quem non intendit: de ſeipſo conqueratur, qui ut odioſam redd P. Martinii informationem, diſertè poſt Do num Maigrot affirmavit, quod ex propoſi Martinio, & à Sacrâ Congregatione reſpo manifeſtè falſum apparet.

OBSERVATIO III.

Id maximè arguunt Patris Martinii cuſatores, quod aſſeruerit nullam à S divinitatem concedi animabus defun rum. Volunt enim illi Confucium, P genitoreſque eſſe apud Sinas totidem Id Unde Reverendiſſimus concludit ritus i

ſolemnes, quibus ſemel ac iterùm ſingulis annis coluntur, eſſe idololatricos & ſuperſtitione imbutos. Hinc ſumit occaſionem infamandi apud Sanctam Sedem tum Evangelii Miniſtros, tum Chriſtianos Sinenſes, quaſi eſſent Idololatræ. *Ut dubitari* (inquit) *meritò poſſit, an qui ſunt in China Chriſtiani, iidem ferè omnes non ſint Idololatræ.* Hiſt. cult. Sin. pag. 403.

Sed quanta ſit hæc calumnia, ipſi accuſatores Jeſuitarum, ut reliqua nunc taceam, ſatis ſuperque demonſtrant.

Quia Reverendiſſimus Dominus Maigrot in ſuâ ad ſummum Pontificem epiſtolâ ſic loquitur. *Neque, cum Idololatriam dico, id ita velim intelligi, quaſi ulli ſint in China Miſſionarii, qui in craſſam, turpemque Idololatriam impingant, aut alios impingere permittant: quod ſine ingenti calumniâ dici non poteſt.* Ita ille. Hiſt. cult. Sin. pag. 402. 403.

Sed hinc manifeſtè infertur, Confucium Philoſophum, & Progenitores mortuos non eſſe Idola apud Sinas, ut bene notavit Pater Martinius: ſi enim eſſent Idola, qui illos colerent quocumque tandem cultu, dici deberent craſſi, turpeſque Idololatræ: atqui juxtà Sacræ Congregationis Decretum, licitum eſt Chriſtianis cultu civili Confucium colere ut Imperii Magiſtrum, à quo doctrinam, colere Progenitores mortuos, à quibus vitam acceperunt: imò Reverendiſſimus ipſe non prohibet omnem cultum Confucio à Graduandis, Progenitoribus autem ab amicis,

filiiſque, ubi primùm mortui ſunt, haberi ſolitum; ſed tantùm prohibet ſolemniores ritus, qui iiſdem bis in anno exhibentur: ergo cum ex eodem Rev.^{mo} Chriſtiani Sinæ non poſſint dici abſque gravi calumniâ in gravem, turpemque Idololatriam impingere, neceſſe eſt ex eodem Rev.^{mo} Confucium, Progenitoreſque non poſſe quoque, nec debere dici Idola, ut vere Pater Martinius affirmavit: ergo juxta Reverendiſſimum erunt Idola ſimul, & non erunt: ergo juxtà eundem vera ſimul erit, & falſa Patris Martinii quoàd punctum illud informatio: ergo apud Reverendiſſimum amicè inter ſe conveniunt duo contradictoria, quæ apud alios omnes ſe deſtruunt.

Ad ea nihil reponit Diſpunctor: nihil ſolidi habet reſpondendum. Si enim non vult à Sinis Progenitores coli ut Numina, quare conqueritur id fuiſſe falsò affirmatum à Martinio? Si vult coli ut Numina, qui cultum eis exhibent, ſunt craſſi, turpeſque Idololatræ.

OBSERVATIO IV.

Idem Reverendiſſimus ſæpiùs repetit in adjunctâ Mandato ſuo expoſitione, Sinas omnes Litteratos tam antiquos, quam hodiernos eſſe Atheos, hoc eſt, nullum Numen agnoſcere, ac proindè nec Spiritum, nec animam immortalem: in eâdem tamen expoſitione non modò vult Confucium, & Progenitores coli ut Idola à Litteratis,

ſed

ſed etiam juxtà illos tam Spiritum Confucii, etſi ante bis mille annos mortui, quàm Progenitorum Spiritus reſidere realiter in tabellis, quæ per totum Imperium, & in omnibus omnínò Urbibus conſervantur: ergo juxtà Reverendiſſimum Sinæ Litterati ſunt ſimul Athei, & non ſunt; nullum agnoſcunt Numen, & infinita ſimul agnoſcunt Numina, non credunt Spiritus, & ſimul Spiritus credunt in multis locis millies replicatos. Vix putemus fingi poſſe majus falſitatis argumentum contradictione tali.

Non ſolvit contradictionem Diſpunctor, dum vult Athei vocem in China non idem ſonare, ac in Europâ; apud Sinas ſolis opponi Idololatris, & Magis; non item apud nos. In hoc quippè multùm errat Dominus Charmot. Secta quidem Litteratorum opponitur in China Sectis Idololatrarum, & Magorum: ſed cùm inter Litteratos alii ſint Deiſtæ, Athei alii; Athei in China, ſicut in Europâ, opponuntur iis omnibus qui Numen aliquod agnoſcunt. Porrò Deiſtarum nomine inter Sinas nuncupamus eos, qui cum Idola neque colant, neque hab ant, ſupremum & unum Deum venerantur ſub nomine vel Xám-tī, vel Tién, vel Tién-chû. Unde non minus ſunt in hoc contrarii Atheis quàm Idololatris & Magis. Hiſt. cult. Sin. pag. 85.

OBSERVATIO V.

In Mandato ſuo affirmat Reverendiſſimus *quòd culpare eos non intendat, qui aliter anteà conſueverunt, aliamve praxim ſecuti ſunt ab eâ, quam in poſterum ſequendam eſſe ſtatuit;* Hiſt. cult. Sin. pag. 338.

& tamen affirmat, in ſuâ ad Innocen-
Ibid. pag. 403. tium XII. Epiſtolâ, *dubitari merito poſſe, an qui ſunt in China Chriſtiani, iidem fere omnes non ſint Idololatræ?* Quàm parum iſta congruant, clarè conſtat. Culpare Reverendiſſimus eos non intendit, qui Confucium Philoſophum, Progenitoreſque mortuos civili hactenùs obſervantiâ coluerunt: illos tamen apud ſanctiſſimum traducit ut Idololatras: ergo intendit culpare ſimul, & non culpare.

Addit in Mandato ſuo *mirum videri non*
Hiſt. cul. Sin. pag. 338. *debere, ſi in rebus hujuſmodi Miſſionarii omnes unius ejuſdemque ſententiæ non fuerint, & eam unuſquiſque praxim amplexus ſit, quæ ſibi in Domino magis conſona veritati videbatur.* Ergo juxta Reverendiſſimum res illæ, de quibus agitur, ſunt obſcuræ, ut prius dictum eſt, atque in utramque partem controverſæ: alioqui in re clarâ & manifeſtâ mirum videri deberet, Miſſionarios omnes non eſſe unius ejuſdemque ſententiæ. Atqui nihil poteſt fieri religioſius, nihil prudentius, quàm in rebus hujuſmodi controverſis hanc partem amplecti, quæ probabilior nobis videtur, magiſque conſona veritati. Id factum à Chriſtianis, Miſſionariiſque in China ipſe fatetur Reverendiſſimus; conqueritur tamen ſimul apud Sanctiſſimum omnes ferè Chriſtianos eſſe in China Idololatras. Prudenter ergo egerunt ſimul, & imprudenter; religiosè ſimul, & impiè: ſunt ergo culpandi, ſimul & non culpandi;

dici ergo ſimul poſſunt, & non poſſunt Idololatræ. Debuerat ſaltem convenire ſecum Reverendiſſimus; antequàm Sanctiſſimo ſignificaret, ſe non poſſe convenire cum aliis.

Hæc cohærent, inquit Diſpunctor, nam reverà Chriſtiani Sinæ ſunt Idololatræ. Quòd autem culpare eos non intendat Reverendiſſimus, id de foro ſolùm exteriori intelligit. *Hiſt. cult. Sin. pag.* 99.

Quæ reſpondet hîc Dominus Charmot, tam parùm cohærent, quàm quæ arguimus in Domino Maigrot. Nam 1. *nuſquam diximus*, inquit Diſpunctor, *Confucium à Sinis Litteratis ut Deum, Majores coli ut Numina*: ergo qui hos colunt ex eo præcisè Idololatræ non ſunt.

2. Ratio non culpandi eos allata à Reverendiſſimo, probat non eſſe culpandos in foro interno, quòd nempè in rebus obſcuris ea ſecuti ſint, quæ magis conſona veritati videbantur.

3. Dici ergo potiùs debet Reverendiſſimus hos culpare in foro externo, quos nimirùm ad Sedem Apoſtolicam defert, ut Idololatras; ſed iſta ſunt contradictione plena.

OBSERVATIO VI.

Idem Revevendiſſimus in ſuâ ad Innocentium XII. Epiſtolâ ingenuè confitetur, ptoptereà nuncupari à ſe Idololatras Evangelii in China Miniſtros, *quia certos ritus Chriſtianis permittunt, & non nihil ipſi in uſum adhibent, quos ipſi quidem probabiliter ſibi videri dicunt licitos, & merè politicos, aliis ritus eoſdem illicitos aſſerentibus.* Hiſt. cult. Sin. pag. 402. 403.

Sed ſi propterea licitum eſt Miſſionarios

Sinenſes vocare Idololatras, potiori jure D. Thomas, omneſque Thomiſtæ vocari poterunt Homicidæ; quia docent Judices poſſe, & debere condemnare eum, quem privatâ cognitione ſciunt eſſe innocentem, quandò in foro externo juxtà leges eſt ſufficienter convictus; contrà hujuſmodi ſententiam reclamantibus Scoto Scotiſque, qui affirmant iſtud non licere. Potiori jure innumeri Theologi, etiam Angelici, & Seraphici vocari poterunt non ſolùm Homicidæ, ſed etiam uſurarii, ſimoniaci, ſuperſtitioſi, Idololatræ, quia licitos docent eſſe aliquos contractus, vel actus, quos alii Theologi putant eſſe illicitos. Qui ſic diſcurrit, ſi Dominus Charmot ejus Procurator hunc Doctorem eſſe Sorbonicum non diceret, vix crederent Theologi eſſe Theologum.

Dixi potiori jure. Nam immensùm abeſt, ut clarè patebit inferiùs, quòd tanta ſit Domini Maigrot, ſuorumque authoritas contrà ſententiam de ritibus Confucii, Progenitorumque politicis, Sacræ Congregationis, & Sedis Apoſtolicæ Decreto munitam, quanta eſt Scoti, Scotiſtarumque authoritas contrà modò expoſitam Divi Thomæ, Thomiſtarumque doctrinam.

Hiſt. cult. Sin. pag. 103. Reſpondet Dñs Charmot, non homicidas dici Theologos, qui ſentiũt cum Divo Thoma, ac Thomiſtis cõdemnandum eum eſſe à Judicibus, quem in foro externo convictum juxtà leges, privatâ cognitione ſcirent eſſe innocentem: ſed ſi falſa

eſt hæc opinio, Theologos illos dici ſolùm oportere fautores homicidiorum. Multùm debet Divus Thomas Diſpunctori, quòd tam amicè, tam honeſtè illum excipiat: multùm omnes Theologi.

Sed advertat Dominus Charmot, non ſic loqui de Theologis eos, qui ſunt inter Theologos Catholici.

Fautores Hæreticorum dicuntur, qui ſic favent Hæreticis, ut eorum favor & gratia vel ſtabiliendæ, vel conſervandæ, vel amplificandæ Hæreſi ab Eccleſiâ damnatæ deſerviat: at verò qui Idololatriam, Simoniam, Uſuram ex animo deteſtantes, exiſtimant ritus aliquos, aut contractus ideò licitos, quòd re coràm Deo diligenter expensâ, prudenter judicant ritus illos non eſſe idololatricos, nec contractus ſimoniacos, aut uſurarios, & tam prudenter judicant, ut magis conſonum veritati id putent, enimverò tales non dicuntur à Catholicis fautores Idololatriæ, Simoniæ, Uſuræ, cùm nihil ab Eccleſiâ circà iſta definitum ſupponamus.

Advertat iterùm Dominus Charmot, etſi conſtet omni jure naturali, poſitivo, divino, humano prohibitam eſſe Idololatriam, non eodem modò conſtare hos & illos ritus eſſe ubique gentium idololatricos; cùm id plurimùm pendeat ab intentione illorum, qui vel tales ritus inſtituerunt, vel illos adhibent, ac proindè Idololatriæ non eſſe, nec poſſe dici fautores, qui poſt multiplex & accuratum examen coràm Deo, ſapienter judicantes nihil illos continere idololatricum, eoſdem ritus permittunt: ſi præſertim ſciant prohibitione illorum innumeros prorsùs homines ab Evangelio audiendo prohibendos eſſe.

Hæc & alia, quæ deinceps proſequemur, ad credendum me inducunt, Dominum Charmot nec notarum, nec diſpunctionum Authorem

eſſe, ſed adhibuiſſe ad hoc opus ſuſpectos homines, quorum error ſe multis in locis prodens ipſi tribuitur.

OBSERVATIO VII

Cæterùm, nemo eſt qui non poſſit advertere Societatis in China Miſſionarios, eorumque Chriſtianos, ipſo R.mo teſte, plus feciſſe, quàm juſſerint hactenùs ſummi Pontifices à Theologis doceri, & à Chriſtianis fieri, tum in Regnis Catholicis, tum etiam Romæ. Norunt qui ſunt Theologi, eſſe pluſquàm tria opinionum millia in Theologia morali, de quibus in utramque partem diſputatur, docentibus aliis licere, quod illicitum alii affirmant. Nondùm ab Apoſtolica Sede univerſaliter præſcriptum eſt, ex duabus hujuſmodi opinionibus eam eſſe neceſſariò ſequendam, quæ videtur probabilior: non eſt prohibitum illam ſequi, quæ eſt certò probabilis, licet aliquantò minus probabilis: noſtros tamen Miſſionarios, eorumque Chriſtianos fatetur Dominus Maigrot ex duabus circà cæremonias Sinenſes ſententiis eam fuiſſe ſecutos, quæ probabilior ſibi videbatur, & magis conſona veritati: ergo ſine cauſa illos inſequitur Reverendiſſimus ille, & in agro Domini laborantes turbat immeritò.

Ad vocem probabilitatis etiam majoris excandeſcit Dominus Charmot, vel qui notas, & diſpunctiones pro illo conſcripſit. Quod D. Maigrot ait magis eſſe conſonum veritati, negat

idem eſſe ac probabilius: quaſi verò id quod judicatur probabiliùs, non illicò judicetur magis, vel probabiliùs verum, aut conſonum veritati? Per has voces aliud nihil nos intelligimus. Non advertit Theologos, quandò in rebus obſcuris non poteſt certò detegi veritas, rectè ac prudenter inquirere, quid ad eam propiùs accedat, ut veritas ſaltem probabiliùs cognita ſit regula morum. Sic ſentiunt, & loquuntur, qui rigidos etiam inter Theologos reponuntur.

OBSERVATIO VIII.

At unum eſt, quod Roma non feret, nempe R.mum in Apoſtolicæ Sedis jura involare. Fatetur quidem, ut vidimus, Miſſionarios in quæſtionibus circà mortuorum ritus controverſis hanc partem eſſe amplexos, quæ magis conſona veritati ſibi videbatur: ſed hoc ipſum fieri deinceps prohibet ſub pænâ gravis, & craſſæ Idololatriæ: neceſſe eſt ergo, ut ſibi arroget alterutrum ex illis Juribus, nempè vel jus prohibendi, ne in rebus controverſis probabiliora ſequamur; vel jus authoritate propriâ opinioni etiam probabiliori ſuam tollendi probabilitatem. Et verò qui ante Mandatum Reverendiſſimi obſervabant ritus Sinenſes, non erant culpandi, quia probabiliora ſequebantur: erunt autem, ſi poſt Mandatum eos iterùm obſervent. Cur ita? niſi quia poſt Mandatum vel non ſunt ampliùs probabiliora, vel non eſt ampliùs licitum probabiliora ſequi. Utrumq;

verò illud jus pertinet ad ſanctam Sedem; à qua certò poteſt affirmari nunquàm eſſe definiendum, quòd in rebus controverſis non ſit licitum id ſequi, quod erit probabilius. Involavit ergo Rev.mus in jura Romanæ ſedis.

Nil ad iſta præcisè Diſpunctor: pergit ſolùm declamare contrà omnem probabilitatem.

OBSERVATIO IX.

Tantò autem injuſtiùs in iſtiuſmodi jura involavit, quòd de juris quæſtione ſive de licito, aut illicito in præſenti caſu primùm non agatur, ſed de merâ facti quæſtione; nimirùm an ex communi Sinarum perſuaſione, vel authoritate aliquâ publicâ Confucius Philoſophus, & Progenitores mortui habeantur apud Sinas ut Numina: eò enim ipsò quòd ſint graves id negandi rationes (videbimus eſſe graviſſimas) certò conſtat poſſe Chriſtianos obſervantiam civilem exhibere Confucio ob doctrinam, Progenitoribus verò ob vitam ab illis acceptam, ut probatur inferiùs ſuo loco. Quare hæc quæſtio eſt omninò independens à celebri diſputatione, de ſequendâ, vel non ſequendâ probabiliori parte: ac proinde nec R.mus Dominus Maigrot, nec Dominus Charmot videntur ſatis attigiſſe ſtatum quæſtionis, dum occaſionem inde carpunt contrà probabilitatem declamandi, & ſuas Jeſuitis exprobrandi ſententias.

Deciſum

Deciſum eſt in præliminari quæſtione hoc factum, etiam authoritate Diſpunctoris: hoc autem ſemel deciſo, corruunt ferè omnia quæ contrà Miſſionarios Sinenſes è Societate tam odiosè, quàm falsò ſparguntur. Porrò non eſt ſolùm probatum Confucium, & Progenitores mortuos non haberi in China Deos, ſed neque Sanctos nec præditos poteſtate, quæ ſit humanâ major.

Erit Supremi omnium Judicis definire, utrùm de impactâ iſtis Miſſionariis, eorumque Chriſtianis Idololatriæ calumniâ, probabilitatis alicujus ope, ambo illi Accuſatores poſſint excuſari; quod nobis videtur difficile. Erit Summi ejus in terris Vicarii æquitatis, pietatis, ac Religionis redimere tantam innocentium turmam à calumniis hominum, ut mandata Dei fideliter, ac tranquillè in extremis Orbis Chriſtiani finibus pergant cuſtodire.

OBSERVATIO X.

Id à Sanctâ Sede, & à Sacrâ Congregatione tantò confidentiùs ſperant, Vir Nobiliſſime, quantò ſolidiùs oſtendiſſe ſe putant, ſententiam de ritibus Sinenſium merè politicis, non modò eſſe valdè probabilem, non modò probabiliorem oppoſitâ, & quidem evidenter probabiliorem, ut evicit Pater Dominicus Sarpetri Dominicanus, triginta & ampliùs in Sina annorum Miſſionarius; ſed etiam eſſe tutiorem, vel fortaſſis unicè tutam; cùm

nullum ſit in ea ſequenda periculum Idololatriæ, nec formalis, nec materialis; & maximum appareat in ſequenda Rev.mi ſententia periculum violandæ in re graviſſima charitatis erga Deum & proximum, tranſgrediendíque præcepti de prædicando Gentibus Evangelio, non Petro ſolùm, & Apoſtolis, ſed & Petri Succeſſoribus, atque toti Eccleſiæ Catholicæ à Chriſto Domino impoſiti; cùm aliundè certum ſit per rituum hujuſmodi prohibitionem claudendam eſſe januam ſalutis & fidei innumeris propè hominibus ſine cauſa ſufficienti, ut nihil ampliùs jam dicamus.

Qui ſunt in Morali Theologia rigidiores Catholici, nihil ulterius exigunt, quàm ut quis ſequatur probabiliora, ſimul & tutiora in rebus obſcuris. Qui progrediuntur ulteriùs, expende, an ſint Catholici? Cùm autem dicuntur ritus Sinenſium merè politici, ſemper intelligi debent tales ex ſe, ſive ex natura ſua, ſive quoàd ſubſtantiam eſſe: Author enim obſervationum ubique ſupponit, politicis illis erga Confucium, & Progenitores ritibus ſuperaddi poſſe ſuperſtitioſos, qui à Chriſtianis debent omitti, juxtà Alexandri VII. Decretum; imò & aliquandò tales adhiberi à Paganis, contrà quos neceſſè eſt ex eodem Decreto Chriſtianos proteſtari.

OBSERVATIO XI.

Iſtud verò, quis non miretur, Vir Nobiliſſime, quòd cùm Rev.mus ille ſuperſtitionem tanto zelo abolere velle videatur, Idololatriam conſtituat, vel ſaltem

:. Hinc enim contendit Confu-
iloſophum, & Progenitores mor-
d Sinas eſſe Idola, ideóque ſo-
s ritus prohibet, quibus bis in
t ſacrificari verè iſtis Numinibus:
nibet tamen cultum, qui recèns
: exhibetur, quemque videre po-
: ſcire nuper exhibitum à Miſſio-
n Jeſuitis per profundas ad terram
:linationes, per accenſos coràm
imagine cereos, odoreſque: non
ritus, quibus graduandi coràm
i imagine juxtà morem Patriæ ho-
sâ procumbunt. Quaſiverò potuerit
Chriſtianis prohibitum Jovi, vel
ɔ ſacrificium offerre, ſed licitum
ɔràm Statua Jovis, vel Neptuni
gratiâ procumbere, accendere ce-
odores comburere?
lverte, Vir Nobiliſſime, quod-
diſcrimen circà ritus illos inter
um Moralem, Moralemque Re-
ſmi. Illi poſt longum, accuratum,
repetitum examen, poſt diligen-
ibitam, quâ major excogitari vix
ut infrà ſuo loco videbitur, per-
iabuerunt nihil omninò Numinis
'onfucio, nec in Majoribus Sinas
'e, omneſque cæremonias, quibus
oſophorum inſtituto honorantur,
è politicas ac civiles: quia tamen
poterat, quin ſucceſſu temporis,
invectam maximè in Sinas Idolo-

latriam, his ritibus politicis ſuperſtitioſa quædam interdùm immiſcerentur, poſt conſultam eâ de re Sanctam Sedem, acceptáque ejus reſponſa, rejectis ſuperſtitioſis, vel publicâ contrà immiſcentes talia proteſtatione improbatis, permiſerunt ſuis Neophytis politicos illos ritus, quos videbant ſe non poſſe in China prohibere ſine gravi jacturâ fidei, ſine certâ infinitorum propè hominum damnatione, ſine continuis familiarum jurgiis, & querelis: eos autem prohibuerunt, quos, etſi non crederent illicitos, non videbant tamen propagandæ inter Sinas Eccleſiæ, aut vitandis modò dictis incommodis eſſe planè neceſſarios: de cætero omnem cultum erga Confucium, Progenitoreſque graviſſimè prohibituri tam privatum, quàm ſolemniorem, ſi crederent, ut Rev.mo Domino Maigrot credere placuit ſine causâ ſufficienti, adorari eos à Sinis ut Numina, quemadmodùm hujuſmodi ritus ſub pœnâ damnationis æternæ prohibitos pàlàm omnibus declarant erga Pagodas, quos jubent confringi, & comburi, cùm certum ſit hæc eſſe Idola. Hæc eſt Jeſuitarum doctrina, & praxis.

Reverendiſſimus autem Dñs Maigrot, & Dñs Charmot; etſi perſuaſum eſſe ſignificent, quòd verè Sacrificetur à Sinis Confucio tanquam Deo, Majoribus tanquam Numinibus, prohibent quidem hæc ipſis offerri ſacrificia, ſed non prohibent

dici ergo ſimul poſſunt, & non poſſunt Idololatræ. Debuerat ſaltem convenire ſecum Reverendiſſimus; antequàm Sanctiſſimo ſignificaret, ſe non poſſe convenire cum aliis.

Hæc cohærent, inquit Diſpunctor, nam reverà Chriſtiani Sinæ ſunt Idololatræ. Quòd autem culpare eos non intendat Reverendiſſimus, id de foro ſolùm exteriori intelligit. *Hiſt. cult. Sin. pag.* 99.

Quæ reſpondet hîc Dominus Charmot, tam parùm cohærent, quàm quæ arguimus in Domino Maigrot. Nam 1. *nuſquam diximus*, inquit Diſpunctor, *Confucium à Sinis Litteratis ut Deum, Majores coli ut Numina*: ergo qui hos colunt ex eo præcisè Idololatræ non ſunt.

2. Ratio non culpandi eos allata à Reverendiſſimo, probat non eſſe culpandos in foro interno, quòd nempè in rebus obſcuris ea ſecuti ſint, quæ magis conſona veritati videbantur.

3. Dici ergo potiùs debet Reverendiſſimus hos culpare in foro externo, quos nimirùm ad Sedem Apoſtolicam defert, ut Idololatras; ſed iſta ſunt contradictione plena.

OBSERVATIO VI.

Idem Revevendiſſimus in ſuâ ad Innocentium XII. Epiſtolâ ingenuè confitetur, propterea nuncupari à ſe Idololatras Evangelii in China Miniſtros, *quia certos ritus Chriſtianis permittunt, & non nihil ipſi in uſum adhibent, quos ipſi quidem probabiliter ſibi videri dicunt licitos, & merè politicos, aliis ritus eoſdem illicitos aſſerentibus.* Hiſt. cult. Sin. pag. 402. 403.

Sed ſi propterea licitum eſt Miſſionarios

Ubique paſſim. fucium, & Progenitores veris coli Sacrificiis, & in veris Templis, atque Altaribus?

3.° Quid ſibi vult Dominicanorum Apologiſta, *Apolog. Domin. pag. 38.* cum ait: Fruſtrà nobis objiciunt, qui pro Jeſuitis conſcripsêre Apologias, non agnoſci Confucium in China ut Deum. Nunquid enim eo ipſo Deus agnoſcitur, quòd ei ſacrificatur?

4.° Sed benè, quod palinodiam canat Dominus Charmot, & jam agnoſcat Confucium, & Majores non coli ut Deos in China: iis ergo non ſacrificatur. Qui hos colunt non erunt Idololatræ.

OBSERVATIO XII.

Mirabuntur procul dubio plurimi, cur Mandatum ſibi tam parum cohærens, tot contradictionibus plenum, tam injurioſum Sanctæ Sedis authoritati; tam levibus innixum fundamentis, Chriſtianæ ſapientiæ legibus tam oppoſitum, inconſultâ Sacrâ Congregatione, inconſultâ Apoſtolicâ Sede, Reverendiſſimus Dominus Maigrot parum ipſe in eo conſultus promulgarit.

Mirari deſinent, qui legerint adjunctam huic contrà Jeſuitas Mandato Expoſitionem Reverendiſſimi. In eâ enim advertent tot infenſi in Jeſuitas animi ſigna; tam affectatum contemptum viri ea omnia in Reverendis, ut ait, Patribus ſtudiosè dedignantis, quæ cæteri fere omnes, quæ Romani ipſi Pontifices putaverant non adeò contemnenda; tam amaras de Patribus illis querelas, occaſione præſertim ſuæ revocationis, quam fert ægerrimè ab

uno ex illis eſſe ſibi ſignificatam, ab illo nimirùm, quem Archiepiſcopus Goanus Vicarium Generalem nominavit in Provincia Reverendiſſimi, poſt compoſitum Sacræ Sedis authoritate negotium Luſitanicum, circà juriſdictionem Ordinariorum: hæc, inquam & alia hujuſmodi tam multa detegent, ut non ſint jam miraturi conſtitutum illud Mandatum fuiſſe poſt admodùm paucos, fortè duodecim, à ſignificata iſta revocatione dies, & in hujuſmodi Mandatum Reverendiſſimum nihil horum advertiſſe, quæ alios ſtatim offendunt. Ubi enim intercedunt humani affectus, neceſſe eſt multa intervenire, & latere, quæ zelus verè Apoſtolicus & ſecundùm ſcientiam detegeret. Unde etſi tales ſibi adulentur, quaſi non aliam habeant intentionem, quàm præſtandi Deo obſequium, hos non eſſe propterea coràm Deo excuſandos Chriſtus pronunciat, & quos ex tali intentione accuſant, non eſſe quoque propterea à ſe damnandos. Alioqui væ Martyribus.

Satis leviter reponit diſpunctor, ſine cauſâ conqueri Jeſuitas de infenſo Reverendiſſimi in illos animo: ſed hinc capiat occaſionem ea de Janſeniſmo ſpargendi, quæ an Catholicum hominem doceant, tibi, Vir Nobiliſſime, relinquitur judicandum.

Dedit occaſionem de Janſeniſmo agendi ipſe Reverendiſſimus; Sic enim in ſuâ expoſitione ad Apoſtolicam Sedem miſſâ loquitur.

bunde, opinor, evincet contextus ipſe Brevium Apoſtolicorum, ad quæ nos Dominus Charmot provocat. Nam in priore; quod quidem datum eſt die 4. Februarii 1694. expreſſà fit mentio quinque propoſitionum ex libro Cornelii Janſenii, cui titulus eſt *Auguſtinus*, excerptarum, & damnatarum, tum Formularii Alexandri VII. quod ita habet: *Ego N. Conſtitutioni Apoſtolicæ Innocentii X, datæ die 31. Maii 1653. & Conſtitutioni Alexandri VII. datæ die 16. Octobris 1656. Summorum Pontificum me ſubjicio, & quinque Propoſitiones ex Cornelii Janſenii libro; cui nomen Auguſtinus, excerptas, & in ſenſu ab eodem Authore intento, prout illas per dictas Conſtitutiones Sedes Apoſtolica damnavit, ſincero animo rejicio ac damno, & ita juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia!* Ubi & notanda ſunt verba illa Conſtitutionis prædictæ Alexandri VII. ad quam formularium remittit. *Cum autem, ſicut accepimus,* inquit ſummus ille Pontifex, *nonnulli iniquitatis filii prædictas quinque propoſitiones, vel in libro prædicto ejuſdem Cornelii Janſenii, non reperiri, ſed fictè, & pro arbitrio compoſitas eſſe, vel non in ſenſu ab eodem intento damnatas fuiſſe aſſerere, magno cum Chriſti Fidelium ſcandalo, non reformident, &c.*

An non ſufficiant hæc ad oſtendendum juxtà Apoſtolicam Sedem, non ſatis eſſe ad vitandam Janſeniſmi infamiam damnare tanquàm hæreticas famoſas quinque propoſitiones, *etiam in ſenſu obvio, quem ipſamet propoſitionum verba præ ſe ferunt,* ut contendit Procurator, *niſi etiam credatur ac juretur hunc ipſum ſenſum eſſe Janſenii, ſeu quem Janſenius in libro ſuo, cui titulus Auguſtinus, tenuit ac docuit,* contrà quam ſentit idem Procurator? An Breve illud Apoſtolicum Sanctiſſimi Dñi Noſtri, ad quod nos ille provocat, aliud evincit? An non potiùs ſic ille manifeſtè oſtendit, ſe eſſe ex eorum numero, adversùs quos idem Sanctiſſimus Dominus Noſter Breve Apoſtolicum poſteriùs ſcripſit die 24. Novembris 1696. Ubi

cilicet Summus Pontifex Innocentius XII. dicit *non ſine admiratione intellexiſſe nonnullos illis in Diœce-ſibus* (Belgii) *reperiri, qui verbis, & calamo auſi verint affirmare ſupradicto ſuo Brevi alteratam, ſeu re-formatam eſſe Conſtitutionem Alexandri VII.* 16. *Octobris anni* 1656. *editam, necnon Formularium ab ipſomet pro-nunciatum; cùm dicto Brevi utrumque ſpecificè confirmetur; & omninò intenderimus,* inquit, *& intendimus iiſdem adhærere, & nequaquàm ſinere ut aliquid adiiatur, vel dematur à præ-dicto Formulario, illud quocunque modo alterando in aliquâ ejus minimâ parte; ſed quod in omnibus & ſingulis ejuſdem partibus, uti mandavimus, mandamus etiam adamuſſim obſervari.*

Itaque id etiamnùm audet affirmare Dominus Nicolaus Charmot, vel qui ejus nomine notas conſcripſit, nec jam in angulo & in occulto, ſed palàm ac manifeſtè in ipsâ Apoſtolicæ Sedis luce, quod Sanctiſſimus Dominus Noſter teſta-tur à ſe non ſine admiratione intellectum fuiſſe de certis quibuſdam hominibus procul exiſten-tibus, nimirùm priore illo *Brevi Apoſtolico alteratam, reformatam eſſe* Conſtitutionem Alexandri VII. 16. Octobris anni 1656. editam, necnon Formula-rium ab ipſomet pronunciatum. Id audet, in-quam, Dominus Charmot, quando dicit non aliud jam expeti à Sanctâ Sede, quàm ut fa-moſæ quinque propoſitiones damnentur, tan-quàm hæreticæ in ſenſu obvio, quem ipſamet propoſitionum verba præ ſe ferunt; minimè verò *ut credatur, ac juretur hunc ipſum ſenſum eſſe Janſenii, ſeu quem Janſenius in libro ſuo, cui titulus Auguſtinus, tenuit ac docuit,* eo ſcilicet verborum tenore, qui in Formulario Alexandri VII. ex-preſſus eſt. Qui & ad ſuæ cumulum audaciæ, audet hoc etiam loco, eos qui aliter ſentiunt, hoc eſt, qui pugnant pro Bullis & Conſtitu-tionibus Summorum Pontificum, ac nominatim pro Brevibus Sanctiſſimi Domini Noſtri Inno-centii XII. accuſare, quòd *Apoſtolicum Breve*

Sanctiſſimi Domini Noſtri eludant, præſcriptaſque ab eo ſtabiliendæ paci Eccleſiaſticæ regulas floccifaciant. Haud ſcio an aliud ſit exemplum ſimilis audaciæ?

Interim verò erit, ut ſpero, Sapientiæ Veſtræ EE. PP. duo hîc denique advertere: unum eſt, quantâ cum prudentiâ D. Nicolaus Charmot auſus fuerit accuſationem Janſeniſmi refricare eo loco ac tempore, quo ſe ipſe Janſeniſtam haud obſcurè profeſſus eſt juxtà inconcuſſas Eccleſiæ regulas: ex quibus non Neſtoriani ſolùm V. C. habiti ſunt, qui Neſtorianum dogma de duabus in Chriſto perſonis expreſſè tenerent, ſed etiam qui Neſtorii perſonam, aut ejus libros ab Eccleſiâ damnatos tuerentur, vel damnare refugerent; tametſi unam in Chriſto perſonam aſſèrerent, aut aſſèrere ſe ſimularent. Cujus rei luculentum habemus exemplum in Concilio Chalcedonenſi act. 8. Alterum eſt; quanta fides habenda ſit Domino Nicolao Charmot res Sinicas referenti, vel interpretanti, quando Brevia Apoſtolica in conſpectu omnium poſita tam pravè intelligere ſe oſtendit, ut eas ipſas Janſeniſtarum interpretationes, ſeu veriùs cavillationes, ad quas amoliendas factæ eæ ſunt, iis adſcribere non erubeſcat, idque in conſpectu veſtro. Ita Romæ repoſuit, qui diſcuſſit notas Domini Charmot.

Sed redeamus ad Reverendiſſimum D. Maigrot, qui ſe Janſeniſſimi inſimulatum à Jeſuitis Sinenſibus quærebatur. *Quidquid ſit*, inquit Obſervationum Author, *iſta vel veritas, vel calumnia non leve odium parit. Oportebat illam diluere vel ſaltem diſſimulare. Nam ſi verè Janſeniano dogmati Reverendiſſimus faveret (quod prorsùs nolim credere) vel ex hoc ipſo capite vehementer ſuſpectum eſſe deberet ipſius contrà Jeſuitas Mandatum, ob multas & graves rationes cunctis ſatis manifeſtas*. Nota hæc verba (*quod prorsùs nolim credere*) Quid ampliùs potuit Dñs Charmot à Jeſuita Romæ exiſtente deſiderare contrà Reverendiſſimum, qui

conqueritur à Jeſuitis in Chinâ Janſeniani
roris accuſatum ?

OBSERVATIO XIII.

Notum eſt quantâ prudentiâ Evangelii
ſiniſtris opus ſit ad prædicandum Genti-
ıs Evangelium, quantùmque nocere poſſit
·opagationi fidei indiſcretus, & imprudens
orum zelus. Unde Chriſtus. *Eſtote pru-*
ntes ſicut ſerpentes & ſimplices ſicut columbæ.
:onqueritur alibi, *filios tenebrarum pruden-*
ores eſſe filiis lucis. Neque dubium eſt, quin
› iis graviſſimè peccari poſſit, niſi invo-
ntaria inadvertentia illos excuſet, qui
nentes ſe abripi indiſcreto fervore, per-
cutioni fidelium dant occaſionem, vel à
le Gentes removent, ex eo quod in iis
lerare nolint, quæ juxtà ſuave Evangelii
gum tolerari verè ac Chriſtianè poſſunt.
ı ne fiat in detrimentum fidei, jam inde
› initio naſcentis Eccleſiæ graviter cau-
ım eſt.

Ac 1.º quidem quàm multa, & ſæpè in
ientilibus ſuperſtitioſa, ut ad fidem alli-
:erentur illi faciliùs, mutatâ intentione
nctificarunt, atque permiſerunt antiqui
egis Evangelicæ Præcones ? Audiatur
aronius. *Nonne patet*, inquit, *multa ex* Anno
perſtitione Gentilitiâ in Chriſtianam noſtram Chriſti
ligionem laudabiliter eſſe tranſlata ? Id qui- 58.
m aliis adhuc exemplis, atque Patrum teſti- n. 78.
oniis, & autoritate oſtendimus, & nomi-
atim quoàd cereos, atque lampades. Et quis

jure calumnietur, ſi quæ olim Idolis, ait Hieronymus, *eodem modo Martyribus offerantur? Quis denique calumnietur, ſi quæ olim diebus Sabbati lucernæ accendebantur in Templis, modò conſimiles in Dei Genitricis honorem ſint tranſlatæ?*

Anno 44. n. 86. Iterùm. *Sed quid non licuit, quæ apud Gentes ſuperſtitioſo cultu impiè agerentur, eadem expiata ſacro ritu ad pietatem transferre, ut majori Diaboli contumeliâ, quibus ipſe coli voluerit Chriſtus ab omnibus honoraretur? Id inter alios feciſſe conſtat Magnum illum Gregorium, ob præclaras ab eo res geſtas cognomento Thaumaturgum, qui Gentilium ferias ſuperſtitionibus cumulatas in Feſta ac celebritates Sanctorum Martyrum commutavit.*

Et verò Sancti Patres conſuetudines Romani Imperii tolerabiles permiſerunt, aut planè ſuperſtitioſas, ut dictum eſt, ſanctificarunt, eâ pleruinque de causa, teſte Baronio, ut ne earum conſuetudinem, quibus adhærebant Infideles, imprudens, ac intempeſtiva prohibitio Evangelii propagationem retardaret.

Idem addit quòd, cum *Gregorius Thaumaturgus advertiſſet, quòd propter corporis voluptates ſimplex, & imperitum vulgus in errore ſimulacrorum permaneret, convivia in honorem Idolorum fieri ab omnibus, certis diebus, ſolita, is permiſerit, ut eadem Chriſtiani, ſed in honorem Sanctorum Martyrum, celebrarent.* Quis dubitet quin in his omnibus permittendis, vel commutandis fuerit ali-

quod inconveniens? Verùm Sancti Patres judicarunt eſſe adhuc longè majus in claudendo Gentilibus fidei oſtio, quam urgente Chriſti præcepto prædicare illis debet Eccleſia. Quantò ergo faciliùs debent permitti in China ob eandem rationem ritus ac ceremoniæ, quæ tanto cum fundamento judicari poſſunt civiles & politicæ?

2.° Eadem antiquorum veſtigia ſecuti ſunt Sancti Pontifices, qui temporis decurſu in regna Infidelium Chriſtianam fidem invexerunt. *Dicite Auguſtino*, inquiebat Gregorius Magnus, *quid diu mecum de cauſâ Anglorum cogitans tractavi: videlicet quòd fana Idolorum deſtrui in eadem gente minimè debeant, ſed ipſa; quæ ſunt in eis Idola deſtruantur: aqua benedicta fiat; in iiſdem fanis aſpergatur, altaria conſtruantur...... Ut dum gens ipſa eadem fana ſua non videt deſtrui, de corde errorem deponat, & verum Deum cognoſcens, ac adorans, ad loca quæ conſuevit familiariùs concurrat. Et quia Boves ſolent in ſacrificio Dæmonum multos occidere, debet eis etiam de hac re aliqua ſolemnitas immutari; ut die dedicationis, vel natalitiis Sanctorum Martyrum, quorum illic reliquiæ ponuntur, tabernacula ſibi circà eaſdem Eccleſias, quæ ex fanis commutatæ ſunt, de ramis arborum faciant, & religioſis conviviis ſolemnitatem celebrent; nec Diabolo jam animalia immolent, ſed ad laudem Dei in eſu ſuo animalia occidant, & donatori omnium de ſatietate ſuâ gratias referant: ut dum eis aliqua exteriùs gaudia*

Beda libr. 1. hiſtor. Eccleſiæ ſanctæ Gentis Anglorum cap. 30.

reſervantur, ad interiora gaudia conſentire faciliùs valeant. Nam duris mentibus ſimul omnia abſcindere impoßibile eſſe non dubium eſt: quia & is qui ſummum locum aſcendere nititur, gradibus vel paßibus, non autem ſaltibus elevatur....... Hæc igitur dilectionem tuam (loquitur Mellito Abbati in Angliam pergenti) *hæc, inquam, fratri noſtro Auguſtino neceſſe eſt dicere, ut ipſe in præſenti illic poſitus perpendat, qualiter omnia debeat diſpenſare.*

Ita S. Gregorius Auguſtino ad convertendos Anglos miſſo: Ubi nota, Vir Nobiliſſime, Templa Idolorum non deſtructa, ſed conſecrata ſoli Deo, ut ad loca, quæ conſueverant Gentiles converſi *familiariùs concurrerent.*

Iterùm nota ſolemnitates Idolorum in ſolemnitates Martyrum in iiſdem locis commutatas: Rursùm nota Boves in honorem Dæmonum prius occiſos, ibidem ad laudem Dei ad convivia Fidelium occidi. Denique nota præclaram illam, ac prudentem hujus indulgentiæ rationem: Nam *duris*, inquit, *mentibus ſimul omnia abſcindere impoßibile eſſe non dubium eſt.*

Utinam qui mittuntur ad Infideles aut Apoſtolici Vicarii, aut Epiſcopi, imitentur omnes non modò Gregorii Magni pietatem, ſed & prudentiam. Quantò majori & alacritate, & fructu in excolendâ Domini vineâ inſudarent Evangelii Miniſtri, duriora ſæpè ab illis paſſi, quàm ab ipſis Infidelibus?

3.°

3.° S. Ambroſius in Pſal. 118. ita loquitur. *Sunt etiam in nobis, qui habent timorem Dei, ſed non ſecundùm ſcientiam, ſtatuentes duriora præcepta, quæ non poßit humana fragilitas ſuſtinere. Timor in eo eſt, quia videntur ſibi conſulere diſciplinæ, opus virtutis exigere: ſed inſcitia in eo eſt, quia non compatiuntur naturæ, non æſtimant poßibilitatem.* Ipſe S. Auguſtinus quàm prudenter, & ſuaviter velit etiam veros abuſus tolli, patet ex ſequentibus. Docet enim convivia, quæ ad memorias Martyrum bonâ intentione fieri permiſſum fuerat in Africâ, dediſſe occaſionem multis erroribus, & vitiis; Quia tamen difficile erat iſta omninò prohibere, ſic malo medetur, ut infirmitati malè agentium etiam conſulat.

Non ego aſperè, inquit, *quantùm exiſtimo; non duriter, non modo imperioſo iſta tolluntur, magis docendo quàm jubendo; magis monendo quàm minando. Sic enim agendum eſt cum multitudine; ſeveritas autem exercenda eſt in peccata paucorum. Et ſi quid minamur, cum dolore fiat, de Scripturis comminando vindictam futuram, ne nos ipſi in noſtra poteſtate, ſed Deus in noſtro ſermone timeatur. Ita priùs movebuntur ſpiritales, vel ſpiritalibus proximi, quorum autoritate, & leniſſimis quidem ſed inſtantiſſimis admonitionibus cætera multitudo frangatur. Sed quoniam iſtæ in cæmeteriis ebrietates, & luxurioſa convivia, non ſolùm honores Martyrum à Carnali, & imperitâ plebe credi ſolent, ſed etiam ſolatia mortuorum, mihi*

videtur faciliùs illic diſſuaderi poſſe iſtam fœditatem, ac turpitudinem, ſi & de Scripturis probibeatur, & oblationes pro ſpiritibus dormientium, quas verè aliquid adjuvare credendum eſt, ſuper iſtas memorias non ſint ſumptuoſæ, atque omnibus petentibus ſine typho, & cum alacritate prebeantur, neque vendantur. Sed ſi quis pro religione aliquid pecuniæ offerre voluerit in præſenti, pauperibus eroget. Ita nec deſerere videbuntur memorias ſuorum, quod poteſt gignere non levem cordis dolorem, & id celebrabitur in Eccleſiâ, quod piè, & honeſtè celebratur. Hæc Auguſtinus.

Si tam cautè, & tam ſuaviter agendum eſſe cum Chriſtianis ſuadet Chriſtiana prudentia, quantò cautiùs, & ſuaviùs agendum eſt cum Infidelibus, quos ad Chriſtum adducere velis, ut ea tolerando diſſimules, quæ verè tolerari poſſunt?

4.° Fuit ſemper hæc mens, & intentio Sacræ Congregationis de Propagandâ Fide, ut clarè ſignificavit Vicarius Apoſtolicus, cùm eos in Indias miſit. *Nullum,* inquiebat, *ſtudium ponite, nullâque ratione ſuadete illis populis, ut ritus ſuos, conſuetudines, & mores mutent, modò ne ſint apertiſſimè Religioni, & bonis moribus contraria. Quid enim abſurdiùs quàm Galliam, Hiſpaniam, aut Italiam, vel aliam Europæ partem in Sinas invehere? Non hæc ad fidem importare, quæ nullius Gentis ritus, aut conſuetudines, quæ modò prava non ſunt, aut reſpicit, aut lædit; imò verò ſarta tecta eſſe*

In inſtructione miſſâ ad Vicarios Apoſtolicos.

Vide 2. tom. P. le Tellier, p. 246.

vult. Si tam prudens conſilium fuiſſet ſecutus Rev.mus Dominus Maigrot ; Decretum, de quo eſt quæſtio, nunquàm promulgaſſet. Conſuetudines enim, quas vult abolere, non ſolùm, ut fateri ipſe cogitur, non ſunt aut Religioni, aut bonis moribus apertiſſimè contrariæ, ſed Miſſionariis noſtris omninò perſuaſum eſt nullo modo eſſe contrarias ; ut infrà patebit.

5.° Eadem Sacra Congregatio in reſponſis ad Quæſita R. Patris Morales ex Sacro Ordine Sancti Dominici, quid ſentiret ſatis aperuit : etſi enim fervens ille Miſſionarius nondùm ſanè tunc temporis de Sinenſium moribus ſatis inſtructus, ut ipſe poſtmodùm advertit, ſic ea propoſuiſſet, ut & ſibi, & Sacræ Congregationi facere injuriam videretur, poſtulando, an eſſent nec ne licita ; cum meridianâ luce clarius eſſet illorum pleraque eſſe illicita, ſi benè proponerentur & verè, eadem tamen Sacra Congregatio non ſemel ita reſpondit, ut apertè conſtaret, quid à ſapienti Miſſionario tolerari oporteret in his locis, quid non tolerari.

Declaravit enim 1.° ad 15.um Quæſitum *excluſis Sacrificiis, & altari verè & propriè dicto, cætera quæ redolent tantummodò cultum civilem, aut poſſunt ad illum reduci, permitti poſſe.* Nihil aliud unquàm voluerunt Societatis Miſſionarii. 2.° ad Quæſitũ 14.um circà vocem *Xing*, ejuſque uſum ſapientiſſimè definierit, *ſi ea vox in Regno Sinarum*

habeat latitudinem, poſſe Miniſtros eâ uti ad compellandum Confucium; ſi verò reſtringatur ad ſignificandam veram & perfectam ſanctitatem, nullatenùs poſſe. Certum eſt autem vocem illam, & alias, quæ de controverſiis occaſionem dederunt de Sacrificio, & de Templo, magnam apud Sinas in ſignificando latitudinem habere. 3.° Ad Quæſitum 12.um de Mortuorum tabellis, ante quas inclinationes fiunt, accenduntur candelæ, &c. reſpondit; Poſito, *quòd menſa parata*, in quâ imago defuncti ponitur, *ſit quædam tabula*, non autem *verum & proprium altare, ſi cætera continentur intra limites obſequii civilis & politici, eſſe toleranda.*

6.° Sacra Congregatio Sancti Officii ad Quæſita P. Martinii anno 1656. approbante Summo Pontifice Alexandro VII. ſic reſpondit, ut manifeſtè pateret, quouſque indulgeri poſſe ſentiret Apoſtolica Sedes Sinarum infirmitati, Sanctorum Patrum, & Apoſtolorum ipſorum exemplo, ut fieret illis minùs difficilis ad Evangelicam fidem aditus. Præſcindendo enim nunc temporis à bonâ vel malâ dicti Patris informatione, certum eſt clarè definitum eſſe à Sanctâ Sede. 1.° Quòd propoſitæ ab illo erga Defunctos cœremoniæ poſſint in Sinenſibus converſis tolerari. 2.° Quòd cœremonias illas obſervare poſſint Chriſtiani cum Gentilibus, abſtinendo tamen à ſuperſtitioſis, ſi quæ forte Gentiles prædictis ritibus adderent, agerentque. 3o,

Quòd iidem Chriſtiani propter cauſas in Quæſitis expreſſas intereſſe licitè poſſent, etiam cum Gentiles ſuperſtitioſa illa agerent, præſertim factâ fidei proteſtatione, & ceſſante periculo ſubverſionis. Iſta, inquam, manifeſtè definita ſunt à Sacrâ Congregatione Sancti Officii, approbante ſummo Pontifice, ſive benè informaverit Pater Martinius ſive malè. Si enim benè, res per ſe patet: ſi autem malè, diſſimulando aliqua, quæ ſint alicujus momenti, id non impedit quin ſit veriſſimum, poſſe juxtà Sanctam Sedem prædictas cæremonias, ut ſunt propoſitæ, obſervari à Chriſtianis; nimirùm ex hypotheſi, quòd nihil diſſimulatum illas vitiare poſſit. Quale v. g. iſtud eſſet, ſi nempe Progenitores defuncti à Sinis haberentur Idola; ſi in vero & propriè dicto altari illorum tabellæ collocarentur; veraque illis offerrentur ſacrificia: quæ planè falſa ſunt, ut videbitur infrà pluribus.

Conſtat intereà Romanos hodie Pontifices, ſicut olim, in id incumbere, ut Gentibus oſtium Fidei imprudenter non claudatur: cum enim ipſi præ cæteris, ut potè Eccleſiæ Catholicæ ſupremi, atque œcumenici Paſtores teneantur, quantum in ſe eſt, procurare ut juxtà Chriſti mandatum omni creaturæ, & per totum orbem prædicetur Evangelium, annuncietur que illa fides, ſine quâ impoſſibile eſt placere Deo, & ſalvari; id cavendum ſemper

exiſtimarunt, ne ex zelo non ſecundùm ſcientiam, aut defectu Chriſtianæ indulgentiæ in tolerandis Gentium ritibus, qui ſalvâ fidei & religionis ſubſtantiâ tolerari poſſunt, ab eâdem amplectendâ fide viri Apoſtolici Paganos & Infideles deterrerent.

7.° In hoc hodierni Pontifices non modò antiquos imitantur, ſed & ipſos Apoſtolos. Mirari ſatis nemo poteſt quàm cautè, quam prudenter, quam benignè illi cum Judæis agerent, ut hos Chriſto lucrarentur. Nam etſi ipſo die Pentecoſtes abrogata fuerit Lex Moſaïca, ideòque obligare jam inde ceſſaverit, ne tamen Judæos offenderent, & à Chriſtianâ fide removerent, ita ſe gerebant Apoſtoli, ut ex illorum agendi modo aliquam habere poſſent tum Judæi, tum Gentiles occaſionem credendi, obſervari adhuc debere hanc legem. Quin etiam eò uſque proceſſit indulgentia Petri erga Chriſtianos ex Judæis, ut hanc Paulus reprehenderit, quaſi injurioſam iis, qui ex Gentibus facti erant Chriſtiani. Ipſe Paulus omnibus omnia factus, ut omnes lucri faceret, Timotheum, quem ſibi aſſumebat diſcipulum & comitem, *Circumcidit*, inquit Lucas, *propter Judæos, qui erant in illis locis. Sciebant enim omnes, quòd Pater ejus erat Gentilis.* Sed legendum 21.um caput Actorum. *Cùm veniſſemus Jeroſolymam*, ait Lucas, *libenter exceperunt nos Fratres. Sequenti autem die introibat Paulus nobiſcum ad Jacobum, om-*

neſque collecti ſunt Seniores. Quos cùm ſalutaſſet, narrabat per ſingula, quæ Deus feciſſet in Gentibus per miniſterium ipſius. At illi, nempè Jacobus & Seniores cùm audiſſent, magnificabant Deum, dixeruntque ei: Vides, Frater, quot millia ſunt in Judæis, qui crediderunt, & omnes æmulatores ſunt Legis. Audierunt autem de te, quia diſceſſionem doceas à Moyſe eorum, qui per gentes ſunt Judæorum, dicens non debere eos circumcidere filios ſuos, neque ſecundùm conſuetudinem ingredi. Quid ergo eſt? utique oportet convenire multitudinem: audient enim te ſuperveniſſe. Hoc ergo fac, quod tibi dicimus. Sunt nobis viri quatuor votum habentes ſuper ſe. His aſſumptis, ſanctifica te cum illis, & impende in illis ut radant capita: & ſcient omnes, quia, quæ de te audierunt, falſa ſunt, ſed ambulas & ipſe cuſtodiens Legem ...... Tunc Paulus, aſſumptis viris, poſterâ die purificatus cum illis intravit in templum, annuncians expletionem dierum purificationis, donec offerretur pro uno quoque illorum oblatio.

Quàm multa, quæ non poſſent nunc excuſari! tunc temporis aut fiebant, aut tolerabantur ab ipſis etiam Apoſtolis, eo tantùm fine, ut in iſtis principiis Judæi ab Evangelio minùs abhorrerent; ut ad eos inſtruendos facilior eſſet aditus; ut ad Chriſtum ſuavius adducerentur. Timotheum Paulus circumcidit; in Templo Jeroſolymitano ſe purificat; ibidem pro illo oblatio offertur; id ipſi ſuadent Jacobus

& Seniores; & propterea ſuadent, quia ex Judæis Chriſtiani audierant doceri à Paulo, quòd nec debebant filios ſuos circumcidere, nec Legem Moyſis obſervare; putabant autem Judæis converſis in hoc puncto tunc adhuc infirmis indulgendum eſſe, imò & non converſis neceſſarium, ut Paulus toto orbe tam celebris, videretur non modò non loqui contrà Legem, ſed & illam cuſtodire. Acquieſcit Paulus Jacobi atque Seniorum conſiliis; Paulus, inquam, tam ardenter alioqui pugnans contrà Legem, atque Legis juſtitiam, dum Gentibus Chriſtum annunciat: Unde Chryſoſtomus occaſionem arripit celebrandæ Pauli prudentiæ, quâ *omnibus omnia factus, juxtà loca & tempora, vitæ modum* Homil. 5. de ejus laudibus. *variat; & quaſi ambidexter nunc judaïcè, nunc gentiliter, ſemper autem Chriſtianè vivit, & agit.*

9.° Sed non erit forte inutile hîc etiam quaſi obiter expendere, quantùm iſtam Pauli prudentiam miraretur Ambroſius non ſolùm in agendo, ſed etiam in docendo, dum habitam ab illo Athenis concionem explicaret. Sic enim inſtruit Sanctus Doctor Miniſtrum Evangelii.

In Commentario lib. 6. *Ordo igitur*, inquit, *diſputationis, eſt ordo tractatûs. Et ideò etiam nos cum aliquem ex Gentibus vocamus ad Eccleſiam, ita præceptorum ſeriem formare debemus, ut primò unum* In cap. 9. Lucæ. *Deum authorem mundi, omniumque eſſe doceamus, in quo vivimus, ſumus, & movemur, cujus & genus ſumus, ut non ſolùm propter*

munera

munera lucis & vitæ, verùm etiam propter cognationem quandam generis diligendus à nobis ſit.

Deinde opinionem illam, quæ eſt de Idolis, deſtruamus, & quòd non poſſit argenti, aurique, vel ligni materia vim in ſe habere divinam. Cum unum Deum eſſe perſuaſeris, tunc judicio ejus adſtrues per Chriſtum nobis ſalutem datam; incipiens ab illis, quæ geſſit in corpore; & ea divina deſcribens, ut pluſquàm homo fuiſſe videatur, victam unius virtute mortem, mortuumque ab Inferis ſuſcitatum. Paulatim enim fides creſcit, ut cum ſuprà hominem eſſe videatur, Deus eſſe credatur: nam niſi probaveris quòd facere illa ſine divinâ virtute non potuit, quomodò potes probare in eo fuiſſe virtutem divinam?

Sed fortaſſe nobis parum authoritatis & fidei deferetur. Lege ſermonem Apoſtoli apud Athenienſes habitum, qui ſi primò deſtrueret cæremonias Idolorum, ſermonem ejus aures Gentilium reſpuiſſent. Ab uno igitur Deo operatore mundi incipit dicens. Deus qui fecit mundum, & cuncta, quæ ſunt in eo, Negare non poterant unum operatorem eſſe mundi, unum Deum, unum omnium Creatorem. Adjunxit eò quòd Cæli & terræ Dominus in manufactis non dignetur habitare: deinde quòd intrà auri, argentique caſſam materiam nequaquàm veriſimile eſt artificio hominis vim divinitatis includi; erroris remedium docens eſſe ſtudium pænitendi. Tunc venit ad Chriſtum; nec tamen Deum maluit quàm hominem nuncupare, dicens in viro quo definivit, præbens omnibus fidem, ſuſcitans

eum ab Inferis. Qui enim tractat, debet audientium conſiderare perſonas, ne prius irrideatur, quàm audiatur. Quandò enim Athenienſes crederent, quia Verbum caro factum eſt, & de Spiritu Sancto Virgo concepit, qui irridebant, quia Reſurrectionem audierant mortuorum? Tamen & Dionyſius Areopagita credidit, & alii crediderunt in virum, ut in Deum crederent. Quid intereſt quo quiſque credat ordine? Non in principiis perfecta quæruntur, ſed de principiis ad ea, quæ perfecta ſunt, pervenitur. Ergo tali Athenienſes informavit præcepto: talis nobis apud Gentiles ordo ſervandus eſt. Ita Ambroſius.

Hæc dicta ſint ut appareat, quàm ſequi debeant methodum, quam habere prudentiam Evangelii Miniſtri non in agendo tantùm cum Gentilibus, ſed etiam in his inſtruendis: hæc autem in Sinis longè magis adhuc neceſſaria eſt, quàm alibi, ob genium gentis. Unde patet, quàm parùm prudenter, etſi ex bono zelo, quidam Religioſi Chinam aliàs occultè ingreſſi, nullis adhibitis cautionibus, putaverint palàm eſſe ſtatim per plateas, & vicos Chriſtum illis annunciandum, Crucifixi imaginem præferentes, edicta contrà Chriſtianam fidem publicè lacerantes, ſeſe Martyrio offerentes, & alia hujuſmodi ſigna exhibentes zeli non ſecundùm ſcientiam.

Viderunt enim ſuâ ipſi experientiâ nullum alium extitiſſe ſui ipſius zeli fructum, quàm intermiſſas Sinarum converſiones, perſecutionem Chriſtianorum, everſiones

Templorum, ſeu converſiones in ſtabula, exilium Miſſionariorum; ipsíque tum maximè adverterunt, quàm ſapienter olim in Concilio Eliberitano decretum ſit, non eſſe reponendos inter Martyres, qui ob confracta ex iſtiuſmodi zelo, ac propriâ ſponte Idola, à Paganis occiderẽtur. *Placuit illos*, inquit Concilium, *in numerum non recipi Martyrum*, ut potè qui ſuâ imprudentiâ & ſe, & alios, totamque Eccleſiam graviſſimæ exponerent tempeſtati.

Quæ dicta ſunt in hac obſervatione, etſi videatur Dominus Charmot ea contemnere, *quaſi ineptè*, ut ait, *ab obſervatore adhibita*, quippè *quæ nihil prorsùs ad rem faciant*, ſenſit tamen non parùm premere Reverendiſſimum ſuum Dñm: imò tam malè iis ipſe reſpondet, ut ſatis pateat, cur ad ſimulatum iſtiuſmodi contemptũ recurrerit. Hiſt. c. ſin. p. 93.

Id primum arguit, quòd obſervationum Author poſt allata Baronii verba ſic concludat. *Quantò faciliùs debent permitti in China ob eandem rationem ritus ac caremonia, quæ tanto cum fundamento judicari poſſunt civiles ac politica?*

Hoc, inquit Diſpunctor, *eſt ridiculâ petitione principii ſupponere, eſſe valdè probabile hos cultus eſſe merè civiles ac politicos*. Non facilè intelligas, quid velit his verbis ſignificare Diſpunctor: Nam 1.° dum ſic loquitur, videtur ipſe ſupponere licitos eſſe Chriſtianis in China hos cultus, quos probabile eſt merè civiles eſſe ac politicos: id ſi non ſupponat, non eſt cur deinceps contendamus: ipſe enim Reverendiſſimus non negat hoc eſſe probabile, imò & probabiliùs: fatetur enim Miſſionarios Sinenſes, qui adhibuêre illos ritus, id amplexos eſſe quod *ſibi magis conſonum veritati videbatur*. Ergo & debet cum illo fateri hujuſmodi Miſſionarios *non eſſe culpandos*; ſimul ergo jam convenimus. Ibid. pag.

2.° Negat aliundè Diſpunctor ibidem, licitos fore Chriſtianis hos ritus, etſi eſſet probabile illos eoſdem eſſe apud Sinas merè politicos. Cur ergo obſervationum Authorem hîc accuſat de petitione principii?

3.° Non dicitur petere principium, qui efficaciter probavit quod ſupponit: id verò prætendit obſervationum Author ſe efficaciter probaſſe, quod Reverendiſſimus ipſe fatetur, *hoc magis conſonum eſſe veritati.*

4.° Sed nemo ſæpiùs petit principium Diſpunctore: continuò enim ſupponit veris ſacrificiis, & in veris Templis, ac propriè dictis altaribus Confucium coli, coli Progenitores mortuos juxtà communem Sinarum perſuaſionem ac fidem: ſed nuſquam id probat.

Præterea Diſpunctor fatetur monitos eſſe graviter à Sacrâ Congregatione Vicarios Apoſtolicos, ne ullâ ratione ſuadeant illis populis, ut ritus ſuos mutent, modò ne ſint *apertiſſimè* Religioni, ac bonis moribus contrarii: Unde intulerat obſervationum Author parêre huic mandato, qui ritus controverſos permittunt; non parêre, qui illos prohibent; cum repugnet illos eſſe controverſos, & ſimul apertiſſimè contrarios Religioni. Quid ad hæc Dominus Charmot? *Illud ipſum eſt*, inquit, *quod inter nos quæritur, an videlicet cultus Confucii, & defunctorum apud Sinas reipsâ contrarii ſint Religioni Chriſtianæ, & ſuperſtitione atque Idololatriâ imbuti?* Cautè advertendum, quomodò mutet ſtatum quæſtionis, ſuppreſſâ hâc voce (*apertiſſime*) in quâ potiſſimùm is conſiſtit. Sic Dominus Charmot obſervationi ſatisfacit.

Rursùm ut fucum faciat, hæc duo ſimul confundit, quaſi æqualiter prohibita. Permittere ritus idololatricos, & permittere ritus quos, poſt diligens examen, judico cum multis Theologis prudentibus, & Sinicè doctiſſimis merè civiles eſſe, & nullo modo idololatricos. Primùm

rejiciunt omnes è Societate Miſſionarii, ut execrabile, atque evidenter prohibitum omni jure, naturali, poſitivo, divino, humano, ac proindè mori millies mallent, quàm vel leviſſimâ Idololatriæ labe ſuam polluere conſcientiam, vel ritum aliquem permittere etſi leviſſimè idololatricum: Id enimverò graviſſimum eſſet ſcelus: non eſt eâ de re quæſtio: At verò Sinenſes ritus, qui cum tanto fundamento judicari poſſunt civiles & politici, contendebat obſervationum Author, eo ipſo non eſſe *apertiſſimè* contrarios Religioni, ac proindè juxtà Sacram Congregationem eſſe tolerandos, maximè cum illorum prohibitione claudatur Evangelii janua & ſalutis innumeris hominibus.

Sunt ergo jure naturæ prohibiti ritus omnes idololatrici; ſed idololatrici non ſunt jure naturæ hi & illi ritus, qui ſunt ex naturâ ſuâ indifferentes, ut juxtà mores conſuetudineſque Regionum fiant vel religioſi, vel civiles, pro intentione eorum, qui illos adhibent: Imò certum eſt Chriſtianis eſſe licitos in China, quandò, re diligenter expenſâ, prudenter judicant, ut anteà explicatum eſt, tanquàm magis conſonum veritati, ritus hujuſmodi juxtà communem Sinarum fidem eſſe ſolum Politicos, quidquid de illis ſentiant privati aliqui ex errore, aut malitiâ.

5.° Diſplicuit Domino Charmot textus Ambroſii ab authore obſervationum hic citatus. *Longum,* inquit, *citat locum obſervator ex S. Ambroſio, quo Pauli apud Athenienſes concionantis ſapientia, & prudentia commendatur. Ex quo autem libro, aut tractatu S. Ambroſii ſumptus ſit locus iſte non dicit obſervator. Certè ſtilus à phraſi Ambroſiana omninò diverſus eſt, ac poſt lectos accuratiſſimos indices ultimæ editionis operum S. Ambroſii, vix crediderim locum illum ſive in germinis ejus operibus, ſive etiam in ſuppoſititiis, & in appendicem rejectis inveniri.* Hiſt. cult. Sin. pag. 96.

His autem verbis clarè inſinuat Dominus Charmot locum illum Ambroſii ab authore ob-

præſidentia, quâ, quidquid libet, audet
cauſa ſive affirmando, ſive negando, adv
ſuis imputare.

Hæ ſunt, Vir Nobiliſſime, obſe
nes in mandatum Reverendiſſimi D
Maigrot ſumptum in genere, quas d
raſti. Sperat obſervationum Autho
ctis perſuaſum iri, tibique inprimi
amplificaſſe nihil, cum dixit tot re
in iſto Mandato, adjunctâque illi E
tione defectus juris, reverentiæ erga
ctam Sedem, æquitatis, prudentiæ,
humani affectûs indicia apparere,
illius Mandati nihil poſſit juridicè d
circà ſeptem puncta quæ continet;
vis aliundè iſta remedio indigerent.
erat prima pars Obſervationum.

In ſecunda obſervationum parte p
tur, ut ante dictum eſt, ſeptem illa p

AD

VIRUM NOBILEM.

ACCEPISTI tam benevolè communes in Mandatum Reverendiſſimi Domini Maigrot Obſervationes ; tam ardenter expetiſti , quæ ſequuntur in ſingulos ejuſdem Mandati articulos, ut hoc tibi negare, quod rogas, ſit hominis parùm officioſi, te parùm amantis , parùm conſulentis veritati. Has igitur habeto, Vir Nobiliſſime, quales ex Apologiâ Sinenſium è Societate Miſſionariorum ipſemet tranſcripſi. Sunt autem Mandati Maigrotiani capita ſeptem. Primum eſt de vocibus, quibus apud Sinas compellare Deum oportet. Secundum de abolendis Tabellis, quæ inſcriptionem habent *Xing Tièn, Cœlum colito,* Imperatoris manu exaratam. Tertium de Apoſtolicâ Sede ante 40. annos malè, ut prætendit , à P. Martino Martinio informatâ , circà ritus Sinenſium erga Confucium Philoſophum, & Progenitores mortuos. Quartum de prohibendis iſtiuſmodi ritibus. Quintum de reformandis Progenitorum Tabellis. Sextum de proſcribendis aliquot propoſitionibus. Septimum

Mandatum Domini Maigrot extri
nævis, ac defectibus careret, vid
tamen, ut dictum eſt, quoàd ea, quæ
præſcribit, eſſe inutile; quoàd plura
malè prohibet, non minus injuſtum,
periculoſum. Hîc habes, Vir Nobili
quæ ad primum, & ſecundum capu
tinent. Porrò in hac totâ diſſerta
audies Apologiſtam loquentem; &
fallor, dum ſuos Sinas tam clarè tu
quàm ſolidè, te habebit approbator

SECUNDA PARS.

OBSERVATIONES IN SINGULA MANDATI MAIGROTIANI CAPITA, QUÆ SUNT SEPTEM.

OBSERVATIONES in Caput primum Mandati Maigrotiani,

Quomodò ſit nuncupandus Deus apud Sinas?

ITA ſe habet primum Mandati caput .... *Excluſis nominibus Europæis, quæ non niſi barbaro quodam modo Sinicis literis, & vocibus exprimi poſſunt, Deum, Optimum, Maximum longo uſu recepto nomine Tiēn-chù Cœli Dominum, appellandum eſſe ſtatuimus; ita ut duæ aliæ voces Tiēn, Cælum, Xàm-tí, ſupremus Imperator, prorsùs repellantur: multò minùs affirmetur id, quod Sinæ præfatis nominibus Tiēn & Xàm-tí intelligunt, Deum eſſe, quem Chriſtiani colimus.*

Primum illud Mandati caput quatuor puncta continet. Nam I.° Deum apud Sinas Reverendiſſimus prohibet Europæis

vocibus nuncupari. II.° Jubet Deum appellari *Tiēn Chū* Cæli Dominum. III.° Prohibet vocari *Xām-tī* Supremum Imperatorem, & *Tiēn* Cælum. IV.° Prohibet affirmari id, quod Sinæ per duas illas ultimas voces intelligunt, eſſe Deum illum Optimum, Maximum, quem Chriſtiani colimus.

Quoàd duo prima puncta, Mandatum videri poterat prorsùs inutile: nam per centum annos ante adventum Reverendiſſimi in Chinam excluſæ ſunt voces Europeæ à Dei Optimi, Maximi nuncupatione; vocatus eſt quoque Deus *Tiēn-Chū* Cæli Dominus à Societatis Miſſionariis inprimiſque à Patre Riccio Maceratenſi, Miſſionis fundatore.

Quoàd tertium, & quartum punctum de non appellando unquam Deo neque *Xām-tī* neque *Tiēn* apud Sinas, dubitare non poſſumus, quin videri illud debeat à Reverendiſſimo præſcriptum imprudenter, & periculosè.

OBSERVATIO I.

Deus in China compellandus eſt Sinitis vocibus.

HOc audemus affirmare, circà voces, quibus Noſtri compellarunt Deum in China, ea illos obſervaſſe, quæ conſtanter obſervarunt Apoſtoli, dum Romæ,

& in Imperio Romano Chriſtum prædicarent.

Nam I.o Poſt longum, & accuratum examen decreverunt jam inde ab initio, non Europæis vocibus compellandum eſſe Deum in China, ſed, ut dictum eſt, Sinicis; in hoc imitati Apoſtolos, qui cum Romæ Evangelium, annunciarent Supremum Cæli Numen non Hebraïcis, ut Jehova, Adonai, vel Elohim, vocibus, ſed Latinis, nempe Deum compellarunt. Inter alias hæc ratio fuit, quòd ſicut Hebraicæ voces apud Latinos, ita Latinæ apud Sinas nihil planè ſignificarent.

II.o Sicut Apoſtoli non unâ voce latinâ Deum, ſed pluribus, nempè Regem Regum, Dominum Dominantium, Deum exercituum in Imperio Romano vocabant, ita noſtri in China Miſſionarii non unâ voce Sinicâ *Tien-Chu*, Cæli Dominum, etſi longè frequentiùs aliis omnibus uſurpatâ, nuncuparunt, ſed pluribus, nempè *Xám-tí* ſupremum Imperatorem, *Tien* cælum, non quidem materiale illud, quod videmus, ſed inviſibile Cælum, atque intelligens. Hujus Apoſtolorum, Noſtrorumque conſilii rationes in reſponſo generali Eminentiſſimis Patribus oblato fusè explicantur.

III.o Licet Latini, & Græci plerique omnes Apoſtolorum tempore per vocem *Deus*, aut Θεός, Idolum aliquod intelligerent, nempè vel Jovem, vel Martem,

pellari apud Sinas multa Idola ab
tris, ſicuti vocibus *Xăm-tĭ*, & *Tie*
materiale à multis Atheis inter Li
non putarunt hanc eſſe ſufficienter
pro non compellando Sinicis ill
bulis Deo.

IV.º Eò minùs ab hoc deterre
runt Miſſionarii Sinenſes, quò m
& urgentiorem, quàm Apoſtoli
cauſam per voces *Xăm-tĭ*, & *Ti*
nuncupandi. Nam iiſdem Miſſion
ſuaſum erat, antiquos Sinas per
ſæculorum plurium ſeriem iis no
invocaſſe Deum vivum, ac verum
hodie adhuc nuncupari ab omni
qui, rejecto Atheiſmo, veteres ſe
Imperatoris iſtius exemplo. Iſta f
loco probata ſunt, maximè in a
cum cæteris noſtris reſponſis Sac
gregationi oblatâ. Hanc autem
verum Numen appellandi *Deum*,

V.º Sicut ergo Apoſtolorum tempore Infideles ipſi, qui Chriſtianos noverant, probè ſciebant per vocem, *Deus*, aut Θεὸς non intelligi ab illis neque Jovem, neque Martem, nec aliud iſtiuſmodi Idolum, ſed ſolum terræ cælique Conditorem: ita hodie in China palàm ubique notum eſt, per voces ſive *Tiēn-Chŭ*, ſive *Xàm-tí* ſive *Tiēn*, non intelligi à Chriſtianis vel Idolum, vel materiale Cælum, ſed unum Cæli materialis, Terræque Dominum vivum, ac verum.

VI.º Etſi igitur per accidens contingere poſſit in China, ut vel Gentilis Idololatra, vel inter Litteratos Atheus nondùm de Evangelio inſtructi, cum audiunt ſuum à Chriſtianis Numen nuncupari *Tiēn-Chŭ*, aut *Xàm-tí*, aut *Tiēn*, per errorem ſibi fingant, his vocibus vel Idolum aliquod ſuis ſimile ſignificari, vel cælum materiale, ſicut Apoſtolorum tempore, dum Paulus Athenis Chriſtum prædicaret, dictus eſt à Græcis nondùm inſtructis *novorum Dæmoniorum annunciator*: Quia tamen Paganorum iſtiuſmodi errores, qui per accidens contingunt, nec vitari moraliter poſſunt, nec niſi per inſtructionem, & cum tempore paulatim deſtrui, nihil Apoſtolos moverunt, quin pergerent verum Numen apud Latinos *Deum*, apud Græcos Θεὸν nuncupare, ita nec debent prohibere in Ch[illegible] quin dicatur à Miſſionariis, ut plu[illegible] quidem, *Tiēn Chŭ* juxtà uſum à Pa[illegible]

cio introductum, ſed etiam, cum opus eſt, *Xăm-tĭ*, & *Tiĕn:* declarando ubique palàm, ut fit continuò in concionibus, in colloquiis, ac libris ſcriptis, per iſtiuſmodi voces ſolùm à ſe intelligi Supremum Entium, verumque, ac vivum Cælorum, ac terræ Conditorem ac Dominum.

VII. Nihil ergo circà iſta exprobrari hodie poteſt Sinenſibus Miſſionariis, quod non potuiſſet exprobrari olim Apoſtolis, & quidem, ob allatam ſuprà rationem, potiori jure. Erant enim longè plures Romæ, & in toto Imperio, qui, cum Deum colendum eſſe dicerent, vel Jovem intelligebant, vel Martem, quam ſint in China, qui, cum docent venerandum eſſe *Xăm-tĭ*, & *Tiĕn*, de Cælo materiali id intelligant. Vult ergo Reverendiſſimus Maigrot Apoſtolis ipſis videri vel prudentior, vel ſcrupuloſior, dum ex tam vano prætextu, quem nempè flocci fecerunt Apoſtoli, prohibet in China Deum nuncupari vel *Xăm tĭ*, vel *Tiĕn*.

VIII. Sed mirari nemo debet, quòd neque cum Apoſtolis, neque cum Miſſionariis Sinenſibus Reverendiſſimus ille conveniat; ſiquidem nec in eo ipſo ſecum poſſit convenire. Conſtat enim eſſe in variis Chinæ provinciis plura quàm triginta Idola, quæ ab Sinis Idololatris *Tiĕn-Chŭ* nuncupantur: Jubet tamen Reverendiſſimus in ſuo Mandato hanc à Chriſtianis vocem retineri ad ſignificandum Deum;

ergo licet inter Litteratos ſint Athei, qui vocibus *Xăm-tí* & *Tiēn* abutuntur ad ſignificandum Cælum materiale contrà ſenſum veterum Sinarum, qui hanc illis ſignificationem nunquàm tribuerunt, quandò agebatur vel de cultu veri Numinis, vel de ejus invocatione, non ſunt propterea voces illæ duæ repellendæ ab ejuſdem veri Numinis nuncupatione: vel igitur omnes illæ Sinicæ voces propter rationem iſtam omnibus communem ſunt rejiciendæ, ut volebat Longobardus contrà Reverendiſſimi Mandatum, quo vox *Tiēn-Chŭ* retinetur, vel ſunt omnes admittendæ; ita tamen ut juxtà uſum à Patre Riccio, aliiſque Miſſionariis introductum, vox *Tiēn-Chŭ* frequentiùs uſurpetur.

Hic notandum 1.º Sinenſes Jeſuitas non id exigere, ut in uſu ordinario voces *Xăm-Ty*, & *Tiēn* uſurpentur pro ſignificando Deo, Optimo, Maximo; ſed, ut infrà explicatur, uſurpari omninò tunc poſſint ſive in libris, ſive in colloquiis, ſive in concionibus, quandò neceſſe eſt hodiernos Sinas de exiſtentia Dei convincere ex antiquis ſuorum libris, in quibus compertum habent eos Deum agnoviſſe.

2.º Ita uſurpari has voces velle, ut, cum neceſſe eſt, aliæ ſubinde quoque adjungantur, majoris claritatis causâ, & ad vitandum omnis prorsùs æquivocationis periculum: Quod dicendum etiam erit de voce *Tiēn-Chŭ*, quâ utuntur Athei, & Idololatræ ad ſignificandum, hi quidem Idolum multiplex, iſti verò Cælum materiale. Ita P. Jacobus Favre antiquus Miſſionarius. Cap. 2.º num. 12.

OBSERVATIO II.

Ita Deus, ut plurimum, Tiĕn-Chū *eſt compellandus, ut poßit quoque, cum opus eſt, ad Religionis bonum nuncupari* Xām-tī.

QUod ſpectat ad vocem *Xăm-tĭ*, quæ dici poteſt reſpondere noſtris his vocibus, *Rex Regum, Dominus Dominantium* tam multæ ſunt, tamque graves cauſæ hujus apud Sinas non rejiciendæ, ut niſi aliter uſus, de quo mox, conſuetudoque ſtatuiſſent in gratiam vocis *Tiĕn-chū*, vocem *Xăm-tĭ* putaremus, præ cæteris eſſe uſurpandam, ad ſignificandum Deum, Optimum, Maximum.

Prima ratio illa eſt, quòd præſtet, ut mox probatum eſt, multis vocibus Sinicis, quàm unâ ſolâ Deum compellare: ergo maximè utendum erit voce *Xăm tĭ, Supremus Imperator.* Conſequentia eſt apud omnes certa, & mox ex dicendis erit adhuc certior.

Secunda ratio illa eſt, quod vox *Xăm-ti,* ſeu *Supremus Imperator*, ſit planè nobilis ac nihil involvens imperfectum, ergo maximè convenit exprimendo Deo, quem ſacra etiam Scriptura vocat *Regem Regum*, & *Dominum Dominantium.*

Tertia ratio eſt, & hæc quidem immenſi

ponderis, quòd antiqui Sinæ ſub hac voce *Xãm-tí* Deum verum, ac vivum noverint, & adoraverint.

Id pro certiſſimo habuit P. Matthæus Riccius Miſſionis fundator, poſt accuratum eâ de re ſtudium: * probant autem illud ea quæ ſequuntur.

Quia Primò *Fo-hi* Sinicæ Gentis fundator, diluvio ſanè proximus, dicitur (a) victimas inſtituiſſe ad eas Cæli Terræque Spiritui Supremo ritè immolandas.

(a) *In Proemiali declaratione.* p. 76.

2.° *Hoam-ti* tertius Imperator, ex Sinicis annalibus, Templum (b) ædificavit *Xãm-tí*, hoc eſt, ſupremo Imperatori, fortaſsè totius Orbis primùm.

(b) p. 77, 78.

3.° Iidem Annales narrant Imperatorem *Tico*, tam ardenter cum ſuâ conjuge, oblatis Sacrificiis, (c) ſupplicaſſe *Xãm-tí*, Supremo Imperatori pro obtinendâ prole, ut filium habuerit, ex cujus ſtirpe orti ſunt quadraginta Imperatores.

(c) *Ibidem.*

4.° In libris *Xũ Kím* refertur, Regem ex familiâ *Xam* ſic locutum eſſe. (d) *Regia Familia peccatis eſt involuta: Ego timeo Supremum Regem, non audeo illam non punire.*

(d) Apolog. Brancati. pag. 244.

5.° Sic habent libri Sinarum claſſici (e) *Supremum hoc Numen* Xãm-tí *oportet me tueri,*

(e) Ibidem.

* *In Confucio, ſive ſcientiâ Sinenſi latinè redditâ à quatuor Patribus Societatis in Sina Miſſionariis, nempè Proſpero Intorcetta, Chriſtiano Herdtrich, Franciſco Rougemont, & Philippo Couplet.*

oportet me venerari, oportet illi ſervire, oportet ei ſubjacere, oportet ab illo ſupplicia deprecari, vitam corrigendo.

(f) Ibidem. 6.° *In libro* Ly Ky *leguntur iſta* (f) *Præcellens ille Rex V'ěn V'ân magnâ circumſpectione & humilitate, reverenter & ſubmiſſè gerebat ſeſe, dum obſequium præſtaret Supremo Numini* Xām-tī.

(g) Ibidem. 7.° *Veteres Reges Sinarum adeò Numen hoc* Xām-tī *venerati ſunt, ut ipſimet propriis manibus terram colerent, in qua Orizam pro ſacrificiis ei offerendis ſerebant, arboreſque plantabant, ex quibus pocula pro ſacrificiis conficiebantur.* (g) *Ita libri Sinici.*

(h) pag. 245. 8.° *In libro* Xu nim. (h) *Magnus* Xām-tī *deſcendit in corda hominum, internè dirigens ſubjectos populos; cui ſi obſequentes fuerint, naturam obtinebunt conſtantem in bono.*

9.° *Ibidem. Numen* Xām-tī *in ſuâ aulâ regnans auxilium toti orbi præſtat.*

1.° *Item. è Cœlo auxilium præbetur ſubjectis populis, tribuens illis Reges, tribuens illis Magiſtros, ut poſſint veluti eſſe adjutores Numinis* Xām-tī, *qui populos amat, vultque ut quietè ac tranquillè vivant.*

(i) Libro 3. ſcientiæ Sinicæ pag. 148. 149. ubi multa leges alia. 11.° *Rursùm* (i) *Supremum hoc Numen* Xām-tī *dirigit homines ad virtutem placidè & quietè, ſed fuit familia Hia (id eſt Rex qui vocabatur Kiê ex dictâ familiâ Hia) qui noluit ſequi directionem hanc Numinis, propterea Supremum Numen tribulationes, & calamitates in illum immiſit, veluti clamans, & increpans (ut vitam in melius corrigeret;) ipſe*

autem renuit correctione Numinis uti, ſed totaliter vitiis immerſus, verba aliqua (mentiens tamen) penitentiæ proferebat: tunc verò Supremum Numen nequaquàm illum exaudivit, ſed antiquum illius Imperium deſtruens magno illum ſupplicio affecit.

12.° Docebat Confucius (l) Virum probum debere tria timere; Supremam Numinis Majeſtatem, ſeniorum hominum authoritatem, ſanctorum ſive proborum hominum verba. Innumera hujuſmodi reperies in libris Sinarum claſſicis teſtimonia, quibus clarè conſtat juxtà Sinas, ſaltem veteres, Numen illud, quod vocabant *Xam-ti*, ſummèque venerabantur, fuiſſe Ens intelligentiâ ac voluntate præditum, ſuâ providentià homines dirigens, virtutem compenſans, vitium puniens, his demùm inſtructum attributis, quæ Chriſtiani omnes agnoſcunt, & adorant in Deo, Optimo, Maximo.

(l) Ibidem pag. 119.

His autem poſitis, ſic arguo. Antiqui ſaltem Sinæ per duo & tria annorum millia verum, ac vivum Deum coluerunt ſub voce *Xam-ti*, quæ nihil aliundè dicit imperfectum: ergo licet, & expedit, ſeu potiùs neceſſe eſt Deum in Sina *Xam-ti* nuncupari à Miniſtris Evangelii; tantùm abeſt ut vox illa ſit ab illis repellenda.

Quarta ratio illa eſt, quòd nulla ſit repellendæ iſtius vocis cauſa legitima. Nam ſi quæ ſit, hæc maximè, quòd hodierni Sinenſes Litterati per vocem *Xam-ti* intel-

ligant tantùm, & colant Cælum illud palpabile quod videtur. Sed hæc ratio nulla eſt.

Quia 1.° etſi hoc daretur, non deberet propterea excludi illa vox: Quamvis enim Apoſtolorum tempore inter Græcos, & Latinos per vocem, *Deus*, aut Θεὸς plerique omnes Idolum aliquod & intelligerent, & colerent; non abſtinuerunt propterea Apoſtoli à ſignificando per hanc vocem Supremo Numine: ergo multò minus abſtinere debent à voce *Xām-tī* Miſſionarii Sinenſes. Dixi multò minus; neque enim de antiquis Græcis, & Latinis dici poteſt, quod de Sinis, illos per duo & ampliùs annorum millia Deum verum & vivum coluiſſe, & agnoviſſe: cum non procul à tempore diluvii in Belo, ſeu Nembrod Idololatria inceperit, brevique ſe extenderit longè latéque, per omnes (exceptâ ferè Sina) Orbis partes, & Provincias, omnium maximè apud Græcos, & Latinos.

Quia 2.° ſi vox *Xām-tī* excludi debet ex eo, quòd Litterati Cælum materiale per hanc vocem ſignificent, debet excludi quoque vox *Tiēn-chū*, cum ſint multi apud Sinas Idololatræ, qui ſub illa voce plurima Idola venerantur: imò etiam fatetur Dominus Charmot, vocari cælum materiale *Tiēn-chū* à Litteratis. Sed vocem *Tiēn-chū* retinet Dominus Maigrot: ergo vocem *Xām-tī* rejicere non poteſt, nec debet.

Hiſt. cult. Sin. pag. 134.

Quia 3.° multi ſunt de facto inter Lit-

teratos, primuſque omnium Imperator, qui per vocem *Xăm-tĭ* verum, & vivum Deum intelligunt, ut antiqui Sinæ: ergo potiori jure ad illum ſignificandum adhibere hanc vocem poſſunt Chriſtiani.

Probatur antecedens. Quia 1.° *P. Joachimus Bouvet juratus teſtatur coram Deo, ſe toto ſex annorum ſpatio, quorum maximam partem impendit in exponendis Imperatori Sinarum Matheſeos, Philoſophiæque præceptis, nihil unquàm in hujus Principis aut geſtis, aut ſermonibus animadvertiſſe, quod in Atheiſmum tenderet, ut falsò, & imprudenter ſpargit R. Dominus Maigrot: contrà verò ipſum non ſemel, ſed variis in occaſionibus notum ſibi, aliiſque Patribus feciſſe, unum à ſe Deum Cæli, terræque Dominum & agnoſci, & adorari, & huic Supremæ Intelligentiæ, non Cælo materiali ea offerri à ſe ſacrificia, quæ ſingulis annis in Templo Cæli ad colendam divinam Majeſtatem celebrat pro ſuo munere Pontificis Religionis totius Imperii.* (m) Ita P. Bouvet. Ita alii divinæ Legis Miniſtri, qui Pekini habitant.

(m) In Litteris ab eo recèns acceptis. *Idem ſcribit P. le Comte*

Quia 2.° Etſi jam in Sinis multæ ſint Sectæ Idola colentium, ex Litteratis multi quoque dici poſſint Athei, non ſequitur propterea, (n) inquit P. Brancati, doctus, & antiquus Miſſionarius, Litteratorum Sectam eſſe omninò abolitam, cum hodiè in multis familiis integra perſeveret.

(n) pag. 200 Apol. *Lege P. le Faure Brancat. p.* 260.

Quia 3.° Licentiatus *Chŭ-vî-chim*, vir doctiſſimus, in aureo libello, quem Chriſto

initiatus compoſuit, bellè explicat in quo Litteratorum Schola cum Evangelicâ Lege conveniat. *Numen illud*, inquit, *quod dicitur* Xām-tí, *id eſt Dominus & Gubernator Univerſi, rerumque omnium. Hic autem Cæli Dominus Angelos jubet curare, ſive regere creatum mundum. Quodlibet igitur Cœlum ſuum habet Præſidem Spiritum, qui illum circumagit, quod ipſum eſt quod profitetur Schola Litteratorum, quandò dicit, ſex nobiles Spiritus regere Solem, Lunam, Planetas, & conſtellationes; quodlibet Regnum, civitas quælibet, oppidum quodcumque ſuum habet Angelum præſidem, & cuſtodem. Hoc ipſum confitetur Litteratorum ſchola, quandò dicit muros, terras, Montes, Flumina, Spiritus tutelares habere: qui omnia iſta cuſtodire non deſinunt. Quilibet homo ſuum habet cuſtodem Angelum. Singulæ etiam ſpecies creatarum rerum Præſidem habent Spiritum, qui illas regit, & ne intereant curam agit. Hoc ipſum eſt, quod Schola Litteratorum ſub Nominibus* Tiĕn & Tie *veneratur, ſcilicet, Spiritus tutelares quinque ſpecierum frugum, ex quibus homines vitæ alimenta capiunt: in unius anni decurſu habentur preces, ſed preces illæ diriguntur ad* Xām-tí. *In fine anni gratiæ aguntur pro acceptis beneficiis rerum omnium Conditori; homines enim recipientes magna beneficia à* Xām-tí, *perenniter etiam à Spiritibus recipiunt directionis, & cuſtodiæ beneficia non pauca: ſed cum hi Spiritus mandatum accipiant à* Xām-tì *dirigendi, & gubernandi inferioris*

mundi

mundi & homines, & reliqua omnia creata entia, horum directionis & cuſtodiæ beneficium, tribuendum & referendum eſt ipſimet Xãm-tĩ. *Quantò magis, cum illorum gloria de ſe ſit undequaque perfecta (juxtà cujuſcumque exigentiam) quamvis magna conferant hominibus beneficia, nihil omninò ab hominibus ſperant aut deſiderant. Solummodò poſtulant, ut homines cœleſtium corporum, fluminum item, & montium pulchritudinem aſpicientes, plantarum quoque diverſimodam multitudinem producentium cujuſcumque generis fructus, inde ſumant occaſionem vero Domino gratum animum offerendi, illique fideliter & humiliter dignum obſequium præſtandi. Et hoc pacto Angelorum animi gaudio afficiuntur haud levi. Huc uſque Licentiatus* Chũ-vî-Chim, *in citato libello.*

Quinta ratio illa eſt, quòd ſufficienter conſtat apud Sinas, per hanc vocem *Xãm-tĩ* non intelligi Cœlum materiale à Chriſtianis, ſed Deum, Optimum, Maximum. Ergo quidquid ipſi ſentiant de ſe, non poterunt propterea de Chriſtianis malè ſentire. Conſequentia patet: ſic enim nullum eſt ſcandalum, nequidem acceptum, niſi valdè per accidens, ut in voce *Deus* poterat Apoſtolorum tempore contingere.

Probatur antecedens. Quia 1°. quem audiunt à Chriſtianis *Xãm-tĩ* nuncupari, & coli, hunc ab iiſdem ſæpiùs adhuc audiunt appellari *Tiēn-Chũ*, ſeu Cæli Dominum ſupremum, & æternum, Spiritum, Ens ſummè intelligens, Omnipotens, Sanctum, ac

infinitè perfectum: ergo ſciunt hos materiale Cœlum non intelligere.

Quia 2°. in plurimis Chriſtianorum libris, ſcriptis, elogiis, idem vident fusè explicatum.

Quia 3°. In libris legunt, audiunt in colloquiis Chriſtianos aſſerere, & probare poſitivè non Cœlum materiale dignum eſſe veneratione, ac cultu, ſed Supremum Cœli, ac terræ Imperatorem, qui ſolus verus eſt *Xăm-tĭ*, & vivus.

Quia 4°. Conſtat perſuaſum fuiſſe hactenùs Chriſtianis, antiquos Sinas ſub nomine *Xăm-tĭ* Deum vivum coluiſſe; ergo & qui idem tenent ex Sinis, & qui contrarium aſſerunt, utrique ſimul noverunt per hanc vocem Cœlum materiale non intelligi à Chriſtianis.

Quia 5°. Diſputationes à Miſſionariis tum verbo, tum ſcripto inſtitutæ ad probandum contrà Atheos non fuiſſe cultum ab antiquis Sinis ſub nomine *Xăm-tĭ* Cœlum illud materiale, ſed omnipotentem Cœli Dominum ac Imperatorem, demonſtrant ſaltem ipſiſmet Atheis, quis ſit ea de re Chriſtianorum ſenſus, quòdque ſub hac voce non adorent, niſi Deum vivum, ac verum.

Quia 6.° cum à centum annis jam annuncietur Chriſtus Sinis, ſintque per omnes Imperii Provincias diſperſi Miſſionarii, ac plures quàm trecentæ Eccleſiæ, vel oratoria ubique erecta, quæ vident, ac legunt

Domino Cœli eſſe conſecrata, præter libros ea de re magno numero compoſitos, eſt in Sina tota notorium, non Cœlum hoc palpabile, ſed totius Cœli, rerumque omnium Conditorem, ac Regem adorari à Chriſtianis ſub nomine *Xām-tí*.

Quia 7°. ipſæ perſecutiones, quas paſſi ſunt ab Infidelibus Chriſtiani, ſed maximè quæ contigit ante annos circiter 30. magis adhuc toti Imperio notificarunt, quem Chriſtiani colerent ut Deum. Miſſi ſunt enim Miſſionarii in exilium, in carcerem, in vincula, quòd Chriſtum pro humano genere Cruci affixum annunciarent Sinis colendum ut Deum. Nulla ergo videtur eſſe ne leviſſima quidem cauſa totam in Sinis Chriſtianitatem conturbandi, prohibendo authoritate publicâ vocem illam *Xām-tí*, nulla, inquam, cauſa, quæ olim potiori jure non militaſſet Apoſtolorum tempore contrà vocem *Deus*, aut *Dominus exercituum*.

Sexta ratio illa eſt, quòd cum P. Andreas Palmeiro ante annos 70. aliquod tale tentaſſet, reclamatum ſit contrà vehementiſſimè, non ſolùm à melioribus inter Evangelii Miniſtros Theologis, ſed etiam à doctiſſimis Sinenſibus Chriſtianis, ut videri poteſt in Epiſtola P. Emmanuelis Diaz anno 1630. ſcripta ad R. P. Vitelleſcum Societatis Jeſu Generalem.

Excitata fuerat quæſtio à P. Nicolao Longobardo, pio quidem, & zelantiſſimo Miſſionario, ſed in Theologia minùs aliis

verſato, neque in Societate Profeſſi gradum adepto ; excitata, inquam, fuerat quæſtio de abolendis Sinicis vocibus *Xăm-tĭ*, *Tiĕn chŭ*, & aliis, ſubſtituendiſque in illarum locum Europæis, ad ſignificandum Summum Numen. Pro affirmativa contendebat magno ardore cum paucis aliis : ſed repugnabant huic novitati longè plures, non minori zelo, ſed magis verſati in Theologia, quàm Longobardus, pro Sinicis, contrà Europæas voces.

Tunc temporis venit in Sinas P. Andreas Palmeiro, tanquàm Viſitator Vice-Provinciæ : adeòque in Sinicis Litteris parùm ipſe Doctus : auditis hinc & indè Patrum rationibus, putavit omnia conciliare ſe poſſe, utrique parti concedendo aliquid, aliquid negando ; ſed neutri ſatisfecit. Præcepit enim contra Longobardum Sinicas voces adhiberi, non Europæas ad ſignificandum Deum ; ſed voluit ſolam adhiberi vocem *Tiĕn-chŭ* quæ erat magis in uſu, vocem verò *Xăm-tĭ* proſcripſit.

Fuit improbatum ferè ab omnibus judicium illud propter rationes hactenùs allatas, quarum multas habet in epiſtola mox indicata P. Diaz, qui poſt Patrem Palmeiro Sinas quoque juſſu Præpoſiti Generalis viſitavit, vir tam doctus, quàm ſapiens.

Primùm, inquit, affirmant Mandarini Chriſtiani pluſquàm licitum eſſe Deum appellare voce Xăm-tĭ, *cui Majores ſui tribuerunt intelligentiam*, &c. *Imò eos Interpretes irridere ſolent*,

qui vocem illam ad Cœlum, aut neſcio quam ſyderum vim, & influxus detorſêre. Ac Doctor Leo, qui libros doctiſſimos ad confirmandam fidem Chriſtianam, & propugnandam ſcripſit, non ſine indignatione arguebat eos ex noſtris Patribus, qui majorem haberent fidem horum Commentariorum Authoribus (modernis ſcilicet, atque ex infimo Litteratorum ordine) quàm claris textibus antiquiorum Scriptorum, atque etiam plurium recentiorum, qui docent ipſum Xãm-tí in libris claſſicis haberi intelligentem, juſtum, &c.

Iidem Mandarini vehementer mirantur à nobis jam de eo nomine dubitari, quod fuerit uſurpatum à primis noſtris Patribus Sinicæ litteraturæ longè peritioribus, quàm ſunt ii, qui nunc vivunt. Atque ille ipſe Doctor Leo, & Licentiatus Ignatius acriter in novæ iſtius doctrinæ authores invecti ſunt. Doctor verò Paulus, quippe naturâ pronior ad benignitatem, Patres ipſos non accuſat, ſed ait tamen, iis perpenſis, quæ & antiqui Sinæ ſcripſerunt, & fides noſtra docet, Deum appellari poſſe Xãm-tí. Atque ita tum ipſe, tum alii ſcriptis ſuis uſurpant vocem Xãm-tí ſeu ſolam, ſeu junctam cum alia voce Tién-chũ.

Præterea Colaus Je, qui Patres noſtros tantâ benevolentiâ complexus eſt, & Pekini, quandiù eam adminiſtravit Provinciam, & deinde in ſua Provincia Foxienſi, cum audiſſet Patrem Julium Aleni fusè probantem, mundum hunc non eſſe caſu efformatum, ſed conditum à Creatore, & Rectore libero, intelligente, juſto, &c.

Nos *Sinæ*, inquit, *hunc quoque noveramus Authorem, ac Rectorem Univerſi, atque eum* Xām-tī *vocabamus; credebamus eum juſtum eſſe, ac intelligentem*, &c. *Sed nimirùm longè plura vos de illo cognoſcitis, quàm quæ nobis erant perſpecta. Nam & illum facitis antiquiorem mundo, quod nobis planè erat ignotum, & Spiritum eſſe defenditis, de quo nos ambigebamus. Jam verò quoniam Lex veſtra, ut potè peregrina, æmulos habet, atque obtrectatores non paucos, plurimùm vos juvabit, ſi Univerſi Dominum, quem colitis,* Xām-tī, *quemadmodùm nos facimus, appellaveritis, atque ad ea attributa, quæ ipſi ſunt à noſtris Majoribus conceſſa, adjunxeritis ea, quæ ipſis ignota, vobis comperta ſunt; hoc enim ſi feceritis, dubium non eſt, quin & pauciores habeatis adverſarios, & libentiùs omnes ad vos audiendos accedant, & vobis credant faciliùs.*

Hoc ipſum Patri Matthæo Riccio afferre ſolebant ii, quos amicos habebat, cùm ſuadebant, ut Deum vocaret Xām-tī; *quia ſcilicet eo nomine Sinæ antiqui, quorum tanta etiamnùm eſt authoritas & exiſtimatio, ſic appellabant Ens, quod quidem in toto Univerſo cognoſcerent Optimum, atque ut Supremum adorabant.*

Denique textus eos, quos adduxit P. Longobardus, ut probaret Deum appellari non poſſe Xām-tī, *non modò Patres, qui contrà ipſum ſentiunt; ſed etiam Mandarini Chriſtiani longè exponunt aliter, ipſiſque longè minorem tribuunt authoritatem. Addunt præterea nullum à ſe hactenùs inventum eſſe Sinam inter eos qui nunc*

vivunt, qui ex eo quòd Deum vocemus Xãm-tĩ, *devenerit in ullum errorem, vel in eam opinionem, ut crederet, diceretve Legem noſtram, unam atque eandem eſſe cum Sectâ Litteratorum Sinenſium; quod ille ſe ait à nullis audiviſſe. Hactenùs P. Diaz.*

Propter iſtas, & alias cauſas Romæ auditas reſciſſum eſt, quod à P. Palmeiro fuerat decretum contrà vocem *Xãm-tĩ*, quâ, ſicuti & voce *Tiēn-chŭ*, perrexerunt Deum, Optimum, Maximum nuncupare Sinæ Chriſtiani, quanquàm hæc ultima fuerit ſemper magis in uſu. Bartoli lib.4. pa 898.

Finitam à 70 annis hanc quæſtionem non modò hodie renovat Reverendiſſimus Dominus Maigrot, ſed etiam ulteriùs tot annorum ſpatio, & tam continuo uſu confirmatum nomen *Xãm-tĩ* iterùm prohibet, & interdicit.

Sanè ſi ante ſeptuaginta annos doctiores, & prudentiores, & ſine ulla comparatione plures jam licitum eſſe contendebant vocem illam *Xãm-tĩ* adhibere ad ſignificandum Deum, quantò magis poſt tot annos? Cum in hujuſmodi negotiis incommoda, ſi quæ initio occurrerunt, decurſu temporis per uſum & conſuetudinem planè evaneſcant.

Videtur itaque omninò retinendus uſus vocis *Xãm-tĩ*, *Supremus Imperator*, ad exprimendum in Sina Deum, qualis fuit hactenùs, neque rarior, neque frequentior.

Si quis notas legat, aut diſpunctiones Domini Charmot, continuò advertet referri iterùm ab

& poſteriori repellenda. Sic enim habet Diſ
tor pag. 302. *Vox Tiēn-chū*, inquit, *apud ſolos I*
tras uſurpatur. Paginâ verò 134. *Eandem*, ait,
Tiēn-chū aliquando adhibent Litterati ad ſignificandum
materiale. Quomodò iſta conveniunt? Pri
autem de ſolis Idololatris falſum eſſe confirm
Reverendiſſimus à Leoniſſa; & poſtremùm
Litteratis verum: Imò teſtatur P. Favre
modò in Urbe *Tai-tum* Provinciæ *Xan-si*,
etiam Pekini in celebri monte *Xe Xim Xam*, T
plum eſſe dedicatum Idolo *Tiēn-chū* cum hoc ti
foribus præfixo, *Tiēn-chū miaò*. Unde nova
ratio exurgit pro voce *Xām-ti*.

Tam Idololatræ in China vocem *Tiēn-chū* u
pant pro ſuis Idolis deſignandis, quàm A
Litterati pro ſignificando materiali Cœlo
tamen vocem illam *Tiēn-chū* retinendam eſſe
Dominus Maigrot; ergo à potiori jure reti
da erit vox *Xām-ti*, quâ inter Idololatras n
abutitur, quamque tam antiqui Sinæ, quàm
dierni Litterati, qui Athei non ſunt, uſurpa
ad ſignificandum verum, ac ſupremum Nu
licet in alio ſenſu hanc ſumant Athei.

Prætereà nemo eſt qui falſa

mino Charmot ut pronunciet, veteres Sinas, quaſi ex condicto, tunc temporis veri Numinis cognitionem abjeciſſe. Hiſt. cult. Sin. pag. 132.

Primò, inquit, *quàm longiſſimè ſpatium illud temporis, quo antiqui Sinæ verum Deum agnoviſſe, & coluiſſe dicuntur, extendas, vix ultrà primum Æræ Chriſtianæ Sæculum producitur; quo tempore Secta Idololatrarum ex Indiis orta in Sinam ingreſſa eſt.*

Quaſi-verò omnes Sinæ continuò facti ſint Idololatræ, vel ex Idololatrarum conſuetudine facti ſint ſtatim Athei? Dominatur adhuc hodie in toto Sinarum Imperio Litteratorum Secta, ſicque odit ſimul, & contemnit Sectas Idololatrarum, ac Magorum, ut ſi minùs illæ prævalerent, brevi eſſent abolendæ. Unde qui damna lugent per Idololatras, ac Magos in Chinam invecta, inprimiſque Atheiſmum, hæc fatentur non ſubitò, ſed paulatim contigiſſe, ut ipſe Dominus Charmot fateri cogitur, poſteà ſibi parum conſtans. Hoc autem tantò verius eſt, quòd Atheiſmum abhorreant Idololatræ, ideòque indirectè tantùm illum invexerint, abolitâ paulatim ex multorum animis veri Numinus cognitione, per execrandum Idolorum cultum, & mutato deinceps in contemptum eodem Idolorum cultu: Unde, abjectâ omni Religionis curâ, impietas, & Atheiſmus.

Non dubitet ergo Dominus Charmot ulteriùs extendere veri apud Sinas Numinis cultum ſub nomine *Xàm-ti*. Et verò jam liberalior hunc, ſi placuerit, extendet ad decimum tertium Æræ Chriſtianæ ſæculum.

Id enim, inquit, *ad quæſtionem, de quâ agitur, nihil refert, cum æque certum ſit uſurpari non debere vocem* Xãm-tĩ *ad ſignificandum Deum, ſive plura, ſive pauca ſæcula numerentur, ex quo deſiit in Sina hanc habere ſignificationem.* Hiſt. cult. Sin. pag. 132.

Quàm malè pergat diſcurrere Dominus Charmot, non advertit ipſe procul dubio. Nam I.

quæ profert contrà vocem *Xàm-ti* longè plu[illegible] militant contrà vocem *Tiēn-chū*, quam retinet[illegible] Nam Idololatræ à mille & ſexcentis annis han[illegible] adhibent ad ſignificanda ſua Idola, & haben[illegible] etiamnùm Templa Idolo *Tiēn-chū* palàm dedicata[illegible] & inſcripta. Imò & illâ utuntur etiam Litterat[illegible] ad materiale Cœlum denotandum. Ergo ſi certum eſt, ut ait Dominus Charmot, uſurpari non debere vocem *Xàm—ti* ad ſignificandum Deum, ſive plura, ſive pauca Sæcula numerentur, ex quo deſiit in Sina hanc habere ſignificationem, quantò minùs uſurpari debet vox *Tiēn-chū*?

2°. A bis mille annis & ampliùs Græci vocem Θεὸς, & Latini vocem Deus uſurpabant ad ſignificandum Jovem, Martem, & Apollinem, quandò Apoſtoli Græcis, ac Latinis verum Numen annunciarunt; neque tamen iſtud prohibuit ne hanc vocem Deus, ſive Θεὸς adhiberent: ergo, ut alibi dictum eſt, vel eſt prudentior Apoſtolis Dominus Charmot, vel ſcrupuloſior.

3°. Jam ſæpiùs negavimus Litteratos omnes eſſe Atheos, & addimus inter eos, qui dicuntur in China Athei, paucos eſſe qui ſint poſitivè Athei, & negare audeant Summum aliquem Rectorem Univerſi.

Cap. 1°. num. 4°. *Profectò*, inquit P. Jacobus Favre, inſignis Miſſionarius, & Theologus, *vix ullum offendas qui Summum aliquem Rectorem Univerſi planè, ac præfractè negare auſit. Unde de me profiteor ſexcentos inter Litteratos, quos allocutus ſum, nullum hujuſmodi vidiſſe, aut de quopiam alio Litterato compertum habuiſſe, præterquàm de protervo illo divinæ Legis inimico, ac præfractæ mentis nebulone, Yam-quam-Sien nominato.*

Undè fit, ut plerique illorum gaudeant, cum vel à noſtris, vel etiam à ſuis Sinis, qui Chriſtiani facti ſunt, demonſtratur ex variis claſſicorum librorum textibus ſuos Majores Supremum

Numen agnoviſſe, & coluiſſe, ut idem P. Favre teſtatur.

Imò Reverendiſſimus à Leoniſſa fatetur multos in China converſos fuiſſe, videndo in ſuis Libris antiquis fundamentum aſſertionis, quâ Miſſionarii Sinenſes affirmant, antiquos Chinæ Philoſophos vocibus *T.ien*, & *Xàm-ti* Deum intellexiſſe, quem nos Chriſtiani colimus. *Per che molti ſi convertirono in China col vedere ne lori libri antichi il fondamento di tali aſſertioni.*

Itaque ſuam adhuc ſignificationem veri Numinis vox *Xàm-ti* in China retinuit tum in omnibus veterum Philoſophorum libris, tum in mente, & ore Litteratorum, qui Athei non ſunt, ut nihil jam dicam de Chriſtianis, libriſque Miſſionariorum. Legendæ ſunt obſervationes.

OBSERVATIO III.

Deus compellari poteſt, & debet Tiēn *in China.*

RAtiones quæ pro voce *Tiēn* militant, tanti in hâc causâ ſunt momenti, ut, abſque gravi Chriſtianorum Sinarum injuriâ, eas non poſſimus reticere.

Illud primum circa vocem (*Tiēn*) affirmare licet, dato ſemel, quòd non Europæas ſed Sinicas voces ad ſignificandum Deum adhibere oporteat, ut ipsémet Reverendiſſimus præſcribit, affirmare, inquam, licet in hoc conveniſſe non modò Societatis, ſed & aliorum quoque ſacrorum Ordinum Miſſionarios, ut pro natâ occaſione De-

R. P. Joannem Baptiſtam de
Dominicanum, & R. P. Ant
Sanctâ Mariâ Franciſcanum.

Primus is ipſe eſt, qui contrà
ex China Romam pervenit ann
In libello poſt ſuum reditum
ſcripto de obſequio filiorum ergà
ſic habet. *Tiēn ſive Cælum aſſumpſ*
cium, ut eſſet ligneum crepitaculum a
jamdiu exleges edocendos: ideò illu
munere fungentem miſit ad ſurdos ex
& cæcos expergiſcendos; ac ſi eſſet Dei
ſor. Ita ille, ubi patet vocari à
Morales Deum, *Tiēn*, ſive *Cælum*
typis edito apud Sinas, Confuc
quem Atheum fuiſſe affirmat Re
Atheorum Principem, appellari al
Patre Dei Præcurſorem, & miſſun
ad ſurdos excitandos.

paginâ autem 16. ſic legitur. *Cælum, Tiēn, aſſumpſit Confucium, ad hoc ut eſſet ligneum crepitaculum: hinc ſimul intelligitur Confucium præſidere doctrinæ, ejuſque promulgationi à ſuperioris Cæli mandato gubernari.* In paucis ergo lineis Deum, Optimum, Maximum bis *Tiēn, Cælum* appellavit, ex cujus mandato docet præſidere Confucium Doctrinæ.

Ad duplicem hanc authoritatem reſpondet Dominus Charmot, *duorum libellorum, unde hæc verba citantur, fidem eſſe penes obſervatorem. De his enim*, inquit, *hactenùs nihil auditum eſt.* Solutio facilis ad multa, ſi repudiari poſſint Libri illi, de quibus nihil audiit Dominus Charmot. Obſervationum author appellavit P. Philipuccium Miſſionarium Sinenſem, à quo citatos reperit duos illos Libellos P. Joannis Baptiſtæ de Morales, & P. Antonii à S. Maria. Quin etiam interrogatus ab Emin. Card. Caſanate Reverendiſſimus Dominus à Leoniſſa Franciſcanus circa Libellum P. Antonii pariter Franſciſcani, ingenuè reſpondit ſe legiſſe hunc P. Antonii librum, & faſſus eſt ibi uſurpari ab eo vocem *Tiēn* pro Domino Cæli, nec non multa dici honorificè de Confucio. Ita in quæſitis Eminentiſſimi illius, puncto 21. Judicet æquus Lector, quam fidem mereantur iſtiuſmodi reſponſa Diſpunctoris.

Quod verò tam Jeſuitæ, quam alii Religioſi non modo ii, qui cum Jeſuitis ſentiunt, ſed & qui illis adverſantur, in id tamen ſimul conveniant, ut in Sina Deum, Optimum, Maximum liberrimè & ſine ullo ſcrupulo *Tiēn*, ſeu *Cælum* palam & paſſim appellare non dubitent; manifeſtum eſt indicium

19. inquiebat Judas. Idem Juda
4. 10. *mus in Cælum.* Jonathas iter
9. 46. *clamate in Cælum, ut liberemini*
Mach. chabæorum tertius : *E Cælo i*
11. his & aliis hujuſmodi locis ac
pro Deo Cæli. Rursùm : *Bap*
at. 21. inquiebat Chriſtus ad Judæos
Cælo, an ex hominibus? Hoc eſ
an ex hominibu ? Filius prod
c. 20. cam : *peccavi in Cælum*, hoc
Cæli. Item Joannes Baptiſt
an. 3. *homo accipere quidquam*, *niſi*
de Cælo, hoc eſt à Deo.

Si toties in Scripturis n
uſurpatur pro Deo Cæli, qu
in libris Sinarum claſſicis, &
antiquæ gentis illius, hic mo
eſt in uſu ?

Secunda ratio illa eſt, quod
reipſa frequenter adhibuerunt

ex textibus quamplurimis : paucos ſeligo, brevitatis causâ.

In libro *Xu Kim* refertur teſtamentum Imperatoris ſecundi tertiæ familiæ, qui Chim Vam dicebatur. *Hic igitur Princeps,* inquit Author libri, *qui religioſè ſemper obſervaverat Supremi Regis Cæli,* Tiēn, *voluntatem, tandem anno ætatis ſuæ 50. Imperii autem 37.* (qui fuit ante Chriſtum 1077.) *menſe quarto, die 16. in morbum inciderat letalem; cumque intelligeret ſe morti proximum; primogenitum ſuum hæredem ſceptri ſolemniter pro more declaraturus, convocavit Imperii Primates omnes, quos ſic affatus eſt. Morbi mei vis invaleſcit, jubente Cælo. Vereor ne incautum mors occupet. Quamvis autem etiamnùm rudis ſim & ignorans, non tamen me latet Cæli mandatum, non eſſe perpetuum, adeòque ſummè eſſe timendum. Cum timore igitur & reverentiâ veneratus illud ſum ſemper, & ei, quâ potui, ratione ſum obſecutus...... Hoc modo potui amplificare familiæ hujus virtutes, quo & perfeci ut haberem propitium Cæli ipſius cor, neque accideret, ut hoc Imperium ullâ ex ſui parte labefactaretur.*

In proemiali declaratione Scientia Sinica. pag. 79. *ab Intorcetta, &c.*

In eodem Libro *Xu Kim.* Rex ex familiâ Hia; quia noluit virtutem ſequi, ſed irreverenter cum Spiritibus ſe geſſit, tyrannicè populos tractavit, ideò *Hoâm Tiēn*, id eſt magnum Cælum noluit illi auxilia ferre.

Sunt innumeri hujuſmodi textus, in qui-

Sic nempe loquimur quotidie.
gium condemnavit : Aula ita
hunc abſolvit : Si Cœlum fuerit
cium : Confugiamus ad Cœlum
intelliguntur iſta de Româ n
de Pontifice Romano ; nec
teriali , ſed de Rege ; nec
Curiâ , ſed de Præſide ac
de Cælo materiali , ſed de C
Domino : quia Cœlum D
ut Roma Pontifici , Aula I
Judici. *Eſt autem* (inquit Ph
plet Sinenſis Miſſionarius ,
notus) *eſt ,* inquit , *ab omn*
ſimum in Sina præ aliis Nation
duè Palatium pro Rege , Urb
Præfecto , Curiam pro Magiſt
Patre-familias Domum ipſam

vocibus illis, *Roma*, *Aula*, *Curia*, & aliis hujuſmodi tribuuntur, determinant ſenſum, quem habent, nempe an de Româ, Aulâ, & Curiâ materialibus intelligi illæ debeant, an verò de Romano Pontifice, Rege, & Præſide: ita quæ voci *Tién* adjunguntur, notificant an pro Cælo materiali, an pro inviſibili, ſeu Domino Cæli ſumi hæc debeat.

Cum quis deſcribit amplitudinem Romæ, Templa, Palatia, fontes, ſtatuas, picturas, & alia ejuſmodi, quæ continet; nemo dubitat quin de Roma materiali is loquatur: cum autem ait Romam proſcripſiſſe aliquas hæreſes, conſtituiſſe Decretum aliquod, Bullam aliquam promulgaſſe, non vult iſta intelligi de Româ materiali, ſed de Pontifice Romano, ſeu de Vicario Chriſti, atque Petri ſucceſſore Romæ ſedente. Pari modo ſi quis deſcripſerit pulchritudinem Cæli, ejuſque amplitudinem, dixeritque ſtellis ornari, continuo motu rotari, & circumvolvi, ſuâque celſitudine ſuperare omnia, manifeſtè indicat ſe de Cælo materiali loqui: At ſi audiemus *Tién* ſeu *Cælum* ſuâ ſapientiâ regere omnia, invigilare Imperiis, leges præſcribere hominibus, punire impios, compenſare probos, ſummâ veneratione eſſe colendum, votis & precibus exorandum, ſapienter intelligi hæc non poſſunt, niſi de Cælo intelligente & inviſibili, hoc eſt, de ſupremo Cæli Imperatore ac Domino. Atqui in

uſurpandum. Illam igitur C
immeritò perturbat, gravite
lizat ſuo hoc mandato voce
proſcribente Reverendiſſim
Maigrot.

At, inquit, Athei, qui ſ
frequentes, per vocem *Tiēn*
ligunt materiale Cælum, nc
viſibilem Cæli Dominum,
non agnoſcunt, ut pote Athe
Miſſionarii, nec Chriſtiani
bere illam vocem debent, a
dum Deum.

Verùm non advertit Rev
iſto diſcurrendi modo gravi
ſe Apoſtolos: nam Apoſtolo
plures erant Romæ, & in Im
no Idololatræ, quàm ſint in C

ſequentiam Apoſtoli tunc contempſerunt: illam ergo non debent nunc Miſſionarii Sinenſes admittere.

Prætereà non advertit Reverendiſſimus ſeipſum à ſe graviter impeti: nam ſunt hodie in variis Chinæ Provinciis plura quàm triginta Idola, quæ ab Sinis Idololatris *Tièn-chù* appellantur, ſub illáque voce coluntur: imò ex R. Domino à Leoniſſa Litterati hanc quoque adhibent ad ſignificandum Cœlum materiale. Ergo juxtà Rev.mum nec Miſſionarii, nec Chriſtiani in China debent adhibere vocem *Tièn-chù* ad ſignificandum Deum: præcipit tamen idem Reverendiſſimus ad hoc adhiberi hanc à Chriſtianis vocem *Tièn-chù*: ergo juxtà ſeipſum, vel id non præcipit ſapienter, vel falsò ratiocinatur. Sic itaque pergit ſibi ipſi contradicere.

Et verò tam falſus eſt reipsâ hic Reverendiſſimi diſcurſus, ut ex principio, quod ſupponit, ſequatur omninò oppoſitum ejus, quod inde colligit, naſcaturque palmaris ratio pro voce *Tièn* apud Sinas retinendâ ad ſignificandum Deum. Sit ergo.

Quinta ratio. Contrà Atheos, qui ſunt in China plurimi, diſputant non modò Sinæ Chriſtiani, ſed etiam Sinæ Litterati non Athei, inter quos primum obtinet locum Imperator, quidquid contra illum Sanctæ Sedi Rev.mus Dominus Maigrot imprudentiſſimè ſcripſerit. Sicut autem urgemus hæreticos authoritate Patrum, quos

probamus nobiſcum ſenſiſſe, ita Sinæ urgent Atheos authoritate Majorum ſuorum, qui ſub vocibus *Xăm-tĭ* & *Tiĕn* per duo & ampliùs annorum millia ſupremum ſe Numen agnoſcere, ac colere profeſſi ſunt, non Cælum materiale.

Quia I.° huic Numini, ut dictum eſt, tribuerunt ſummam intelligentiam, ſapientiam, providentiam, juſtitiam ſive in bonis compenſandis, ſive in puniendis improbis: hæc autem non poſſunt, niſi ſtultè, affirmari de Cælo materiali, cui nihil horum convenit.

Quia II.° Huic *Xăm-tĭ* ſeu *Tiĕn* ſtatis emporibus obtulerunt ſacrificia, illum invocaverunt &c. patet verò Cælum materiale nullo prorsùs cultu dignum eſſe, ſtultè invocari & fruſtrà, cum nihil audiat, nec intelligat. Duo tamen iſta manifeſtè conſtant ex antiquiſſimis & claſſicis Sinarum libris, unde innumeri Sinæ doctiſſimi extulere laudibus mirabilem illum Patris Matthæi Riccii librum contra Atheos ſcriptum, ubi primùm Sinicis typis editus prodiit, adeò ut duo tomi extent elogiorum, quibus docti Sinæ etiam Infideles librum illum, & alios à Patre Julio Aleni, cæteriſque hoc de argumento compoſitos commendarunt.

Quid ad hæc reſpondent Athei in China hodierni? Quod nobis quotidie hæretici, nempe ſuos Majores idem ſecum omninò ſenſiſſe de *Xăm-tĭ* & *Tiĕn*, ideòque non

eſſe explicandos ad litteram textus, quibus videntur Deum agnoviſſe, ſed allegoricè tantùm & per figuram dictos, & intelligendos: cultum autem, qui eſt exhibitus Cælo ab antiquis, ut & exhibetur adhuc ab hodiernis Atheis, eſſe politicum ac merè exteriorem, ad populos Religionis opinione continendos: hanc Religionis ſimulationem egregiè confutant tam Chriſtiani, quàm Infideles Sinæ non Athei.

Quid facit Rev.mus Dominus Maigrot, dum ſuo mandato prohibet Deum à Chriſtianis vocari in China *Tiēn*, & *Xām-tí*? Cauſam adjudicat hodiernis Atheis: eoſdem non in China ſolùm, ſed etiam in Europâ, quanquàm præter intentionem, in atheiſmo confirmat, enervato prorsùs argumento, quod ex communi Nationum omnium ſenſu Numen aliquod venerantium ductum eſt non à Chriſtianis tantùm, ſed & ab Ethnicis. Quantum enim nunc triumphabunt Athei, ſi Chriſtianis ipſis fatentibus, teſte Vicario Apoſtolico, gloriari poſſint in tam antiquo, tam erudito, tot legibus, & tam benè conſtituto Imperio, omnes per tot annorum millia vixiſſe Atheos, & Atheos obiiſſe? Magnam infert præterea ſine cauſâ ſufficienti injuriam omnibus antiquis Sinis; Evangelii Miniſtris eripit arma, quibus contrà Atheorum inſaniam fortiter hactenùs in Sinâ pugnarunt & feliciter: abalienat à nobis ſine ullâ utilitate & ratione Litteratos qua

Videtur ergo non utile modò, ſe
ceſſarium quoque eſſe ad Religionis
tianæ incrementum, ad confuſion
converſionem Atheorum, ad co
randam Neophytorum fidem, ut
tiani, qui Deum in China *Tien* c
plurimum, nuncupant, juxta uſum v
à Miſſionariis inductum, palàm
ac publicè occaſione datâ pergant
Tien nuncupare, probareque contra
Tien Antiquorum, & noſtrum *Tien*
prorſùs eundem Cœli, terræque De
& Imperatorem.

Sexta ratio illa eſt, quòd non
ulla cauſa urgens, ulla neceſſit
utilitas conficiendi, quoàd iſta duo
iſtius Decreti; ergo cùm tot ſint
graves illius non promulgandi,
prorsùs omitti.

Antecedens probatur rejection

vocibus uti ad ſignificandum Deum.

Reſpondeo 1.° retorquendo argumentum, ut priùs. Sinæ Idololatræ quamplurimi per vocem *Tiēn-chù* varia Idola colunt, & intelligunt : ergo rejicienda quoque eſt vox *Tiēn-chù* : ſed Dominus Maigrot, non obſtante hoc ſcandalo vel incommodo, hanc retinet : ergo vel injuſtè eam retinet, vel injuſtè alias repellit, maximè cum præſtet multis vocibus Sinicis, quàm unâ, Deum nuncupare, ut probatum eſt. Ergo vel ſunt omnes Sinicæ voces prohibendæ, ut volebat P. Longobardus, vel tres illæ ſunt admittendæ juxtà uſum hactenùs receptum. Sed Dominus Maigrot ſententiam tulit pro Sinicis vocibus contrà Europæas : ergo tres illas debet admittere.

Reſpondeo 2.° Latini, & Græci Idololatræ ſub hac voce *Deus*, vel Θεὸς colebant Jovem, Martem, & alia Idola ; eam tamen vocem Sancti Apoſtoli adhibuerunt pro ſignificando ſupremo Numine : Ergo Dominus Maigrot vel eſt prudentior, vel ſcrupuloſior Sanctis Apoſtolis ; non prudentior : ergo ſcrupuloſior, ergo intendit Romam terrere ſcrupulis, quos ut leves & vanos contempſerunt Apoſtoli.

Reſpondeo 3.° Diſtinguendo antecedens. Athei in Sinâ Litterati per voces *Xām-tì*, & *Tiēn* intelligunt Cælum palpabile & viſibile ; & ſimul notum eſt per eaſdem voces intelligi à Chriſtianis ſicut ab antiquis Sinis, & à Litteratis non Atheis moder-

nis inviſibilem Cæli Dominum & Imperatorem, concedo; & hoc notorium non eſt in totâ Sinâ, nego. Ut igitur olim, etſi Pagani per vocem *Deus* ſuum Jovem intelligerent, facilè tamen poterant, ſi vellent, noſſe per eandem vocem intelligi à Chriſtianis Conditorem Cæli, & terræ, ideòque nullum eſſe ex hac parte poterat ſcandalum ſaltem datum; ita & hodie in Sinenſi Imperio.

Dicunt 2.° Antiqui Sinæ erant omnes Athei, ſicut hodierni: ergo tam antiqui quàm moderni per voces *Xăm-tĭ* & *Tiĕn* Cælum palpabile intelligunt.

Reſpondeo 1°. Falſiſſimum eſſe antecedens de antiquis Sinis; conſtat enim ex innumeris, & clariſſimis librorum illius gentis claſſicorum textibus agnoviſſe eos ſupremi Numinis Providentiam, intelligentiam, juſtitiam, authoritatem & alia attributa, quæ naturæ tantùm intelligenti convenire poſſunt, non Cælo materiali: aliquos habes ſuprà citatos.

Reſpondeo 2.° Qui ita ſentiunt, injuriam facere Antiquis Sinis, nec ſatis conſulere primæ veritati contra Atheorum inſaniam.

Reſpondeo 3.° Falſum eſſe quoque antecedens de Sinis hodiernis: ſunt enim inter Litteratos plurimi, quibus perſuaſum non modo eſt Deum exiſtere Cæli, ac terræ Dominum, ſed ita quoque ſenſiſſe antiquos Sinas, ut dictum eſt ſuperiùs, & probavit P. Riccius.

Dicunt

Dicunt 3.º meliùs ſciri à Commentatoribus Sinicis, quid antiqui Sinæ per vocem *Xām-tī* & *Tiēn* intellexerint, quàm à Patre Riccio & aliis Europæis: ſed juxtà Commentatores Cælum palpabile tantùm hi intelligebant. Ergo, &c. Probant majorem. Adſint in Europâ Sinæ, qui litteras noſtras edocti commentari velint, & explicare ſacros Scripturæ codices: ſi non conveniant cum noſtris Interpretibus, nemo eſt, qui poſſit prudenter majorem externis illis adhibere fidem, quàm noſtris, præſertim in negotio Religionis: ergo minùs quoque credendum eſt Patri Riccio, cæteriſque Europæis, quàm ipſiſmet Sinis librorum ſuorum Interpretibus.

Reſpondeo 1.º nego majorem, ad probationem, nego conſequentiam, & dico P. Riccium, Chriſtianoſque Theologos Sinicis litteris excultos potuiſſe meliùs aſſequi, quid ſenſerint de exiſtentiâ Dei antiqui Sinæ, quàm modernos Commentatores. Quod ut clarum fiat, notanda ſunt, quæ ſequuntur.

Conſtat 1.º Libros Sinarum claſſicos, de quibus agitur, ſcriptos eſſe ante duo & tria annorum millia, & ampliùs. Confucius enim natus eſt anno ante Chriſtum circiter 551. Declaravit autem ille doctrinam, quam tradebat, non eſſe ſuam, ſed priſcorum, inprimiſque *Yao* & *Xun*, Regum, & Legiſlatorum, qui ipſum mille quingentis cóque ampliùs annis anteceſſerant.

In Proœmio ſcientiæ Sinicæ parag. 11. pag. 110.

Conſtat 2.° Confucium ergo ipſum, atque Mencium haberi poſſe, & debere primorum librorum Interpretes.

Conſtat 3.° *Cemcium*, & *Cuſu*, alioſque Confucii diſcipulos, qui ejus libros interpretati ſunt ante 1800. annos, dicendos eſſe quoque Commentatores antiquos.

Conſtat 4.° Interpretes, quos appellamus modernos, extitiſſe tantùm 1600. annis poſt Confucium, hoc eſt, ante 400. aut 500. annos circiter; poſtque invectam in Sinas Idololatriam, & errorum, fabularumque à mille & ampliùs annis colluviem.

Conſtat 5.° Non eſſe rejectos à P. Riccio, cæteriſque Theologis antiquos claſſicorum librorum Interpretes, ut Confucium, Mencium, eorumque diſcipulos; ſed novos tantùm Commentatores, quibus anteponi debere Riccium contendimus, alioſque Theologos Sinenſibus litteris excultos, quoàd ea inprimis, quæ antiqui Sinæ docuerunt de exiſtentiâ, & cultu divini Numinis.

Quia 1.° Riccius, aliique Theologi Chriſtiani divinâ fide inſtructi in iis, quæ ad Deum ſpectant, præferri univerſim debent modernis Interpretibus Sinis, quos Atheos volunt eſſe R. Dominus Maigrot & D. Charmot.

Quia 2.° Theologi illi non modò fide credunt Deum exiſtere, ſed & multiplici ratione probant, ut Philoſophi. Imò ſciunt

ſummum illud Numen non ſe reliquiſſe ſine teſtimonio ; & à Paulo didicerunt, non tam defuiſſe notitiam Dei Gentibus, quàm voluntatem Deo ſerviendi. *Quia*, inquit Apoſtolus, *quod notum eſt Dei, manifeſtum eſt in illis. Deus enim illis manifeſtavit. Inviſibilia enim ipſius, à creaturâ mundi, per ea, quæ facta ſunt, intellecta, conſpiciuntur : ſempiterna quoque ejus virtus, & divinitas : ita ut ſint inexcuſabiles ; Quia cum cognoviſſent Deum, non ſicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt : ſed evanuerunt in cogitationibus ſuis, & obſcuratum eſt inſipiens cor eorum : dicentes enim ſe eſſe ſapientes, ſtulti facti ſunt. Et mutaverunt gloriam incorruptibilis Dei in ſimilitudinem imaginis corruptibilis hominis, & volucrum, & quadrupedum, & ſerpentium.* Ad R[om.] Cap. [1.]

Quia 3.° Theologi iidem Sinenſibus litteris præclarè inſtructi certò ſciunt ex Sinarum Annalibus, Imperium illud per duo annorum millia & ampliùs perſtitiſſe ſine Idolis, quæ deplorant iidem Annales illuc ex Indiis fuiſſe advecta ſub Imperatore *Minti*, Anno Chriſti 65. *Vide P[ara]graphus 6.7. [...] Proœmi[alis] ſcientia [Si]nica.*

Quia 4.° Ex iiſdem Annalibus certò colliguntSinenſis Imperii Fundatorem non procul à diluvio vixiſſe, & quidem Noëmo adhuc vivente.

Quia 5.° Fide norunt Patriarcham illum fuiſſe ſanctum ; ideòque nec dubitant, quin veri Dei notitiam, cultum, cæteráque eò ſpectantia, tam exemplo, quàm

Dei Religionem. Et alibi. Regnante
Saturno , nondùm Deorum cultibus
nec adhuc ullâ gente ad divinitatis
conſecratâ , Deus utique colebatur.

Quia 6.º Inde colligunt Noëmi
ſimi Nepotes alios aliis diutiùs
Dei notitiâ perſeveraſſe , antequà
ſibi confingerent.

Quia 7.º Notarunt ex Annali
duo annorum milia & ampliùs Si
buiſſe parùm commercii cum aliis
nibus.

Hæc P. Riccius , aliique Theolo
ſtiani cum haberent explorata ,
non potuerunt legendo Sinarum A
libroſque eorum claſſicos,& antiqu
pretes , quin veteres Sinæ per
tria annorum millia perſeveraver
cognitione Dei , quem *Xăm-tí*, ,
ſupremum Imperatorem vocaban
figurâ apud illos uſitatiſſimâ , *Tiēn*
hoc eſt , Cœli Dominum.

Duntaxat Cœlum creat ingenii talenta. pag. 149.
Cœlum equidem impertitur Regibus fortitudinem & prudentiam.
Supremus Cœli Imperator dum dirigit homines placidè & quietè, non facit hoc per receptionem alicujus corporeæ vocis, ſed cor hominis recipit quietam illam, placidamque directionem, adeóque ferventer, & ſine interruptione operatur. Sunt talia ſine numero. In iiſdem libris legunt ſolum Imperatorem offerre debere ſacrificia Supremo Spiritui, ſeu Imperatori; inferiores Magiſtratus offerre Spiritibus inferioribus, qui præſunt montibus, &c. Vide ſuperiùs dicta.

Qui hæc ponderabit, nullam fidem adhibendam eſſe judicabit modernis Interpretibus, qui poſt mille & ducentos annos ab introducta in Sinas Idololatria, ac proindè jam valdè obſcuratâ Dei cognitione, per allegorias, violentaſque explicationes claros aliundè de Divinitate textus ſic explicant, ut licet illorum nemo Atheiſmum poſitivè profiteatur, in illum tamen ſatis propendère, & alios inducere videantur.

Porrò non ſolus Riccius, Alenus, Vagnonus, aliique deinceps ex Societate Miſſionarii, libris editis, Interpretes illos confutarunt, exagitaruntque, ſed multi etiam Sinenſes eruditi tam Gentiles, quàm Chriſtiani.

Notus eſt in ea re zelus graviſſimorum *In Præmiſſ. ſcientia Si-*

tot elogiis libros Riccii, aliorun
rarunt, ut ad maximam nomini
ni commendationem, & Atheop
confuſionem, duo volumina
quibus ſolæ Panegyres Procœm
lais, viríſque Primatibus noſtro
præfixæ, ſimul collectæ continent

Falſum ergo eſſe ſatis conſta
quòd plus credendum ſit mode
pretibus, utique, ut volunt D
grot, Charmotque, Atheis
tiam, quam de Deo habuerunt an
quàm claſſicis Sinarum libris,
rum Commentatoribus, Theol
ropæis, qui præter Sinicas lit
bus exculti ſunt, tot habent ali
ta ex fide, Scripturis, Theol
loſophiâ, aliarum gentium cog
verum à falſo in hac materia

Theologi Chriſtiani, qui in his interpretandis toto vitæ tempore deſudarunt. Ergo iidem Theologi Chriſtiani in linguis Sinicis benè verſati, iiſque aliundè, quæ mox retulimus, tam multis, tamque magnis divinæ fidei, ſacræque hiſtoriæ adjumentis inſtructi non poſſunt meliùs & certiùs explicare claros, & innumeros de exiſtentia Dei claſſicorum in Sina librorum textus ante Idololatriam ſcriptos, quàm moderni Interpretes, & Athei, qui nonniſi poſt mille & ducentos ab invecta Idololatria annos, poſtque obſcuratam innumeris erroribus Dei notitiam ſuos commentarios ſcripſerunt. Manifeſtam hujus argumenti levitatem, etſi non viderent Sinæ Athei, mirum eſt omninò non eſſe detectam à Doctore Chriſtiano. Præſertim cum eam clarè deprehenderint Sinæ eruditi quàmplurimi, ut dictum eſt, non modò Chriſtiani, ſed etiam Ethnici, qui ſæpè conteſtati ſunt claſſicos Sinarum à ſe libros jam meliùs intelligi, ex quo audierunt Europæos Interpretes.

Dicunt 4.° D.[i] Maigrot, & Charmot Imperatorem, & Litteratos in templo Cæli ſacrificare aliquoties in anno, & in Templo terræ.

Reſpondeo 1.° In illis Templis ſacrificari ab Imperatore Domino Cæli, & terræ, non verò Cælo materiali, ſicut nec terrenæ maſſæ.

ſacrificium offertur, ſed ſoli De

Reſpondeo 3.° Non acc
Maigrot Sinenſes Litteratos, q
adorent, ſed Cælum materiale
in Templo terræ ſacrificia offe
In Proœmio ſcientiæ Sinicæ p. 100. 111. neque Templum Cæli erectum
lo, ſed ut Cæli Domino ſacrifice
qui aliter id præſtant, ab inſti
rum deflexère. De cætero Lit
magno numero antiquorum v
hærent, Deumque adorant, ut ſa
elogia, quæ libris Patris Riccii,
apponi voluerunt à ſe compoſit

Dicunt 5.° Iidem Authores.
Sinenſes Athei contendunt in ſu
fuiſſe omninò Confucium, & an
go reipſâ fuerunt.

Reſpondeo 1.° Nego conſ
Omnes Hæretici contendunt a

Reſpondeo 3.° Chriſtiani Sinenſes doctiſſimi, multíque alii, etiam Gentiles, contendunt ardentiſſimè agnitum fuiſſe & adoratum ab antiquis Sinis verum Deum ſub nomine *Xàm-tí*, & *Tiēn*, probantque innumeris & clariſſimis textibus. Id confirmant in litteris Sinicis, ſtudiiſque Theologicis multum verſati divinæ Legis Miniſtri. Ergo immeritò Confucius, & antiqui Sinæ accuſantur Atheiſmi. *Ibidem p. 105.*

Reſpondeo 4.° Probari à viris doctis modernos etiam Interpretes, etſi vim faciant antiquorum textibus, viamque parare videantur Atheiſmo, Atheiſmum tamen poſitivè non docere & formaliter, ſed materialiter tantùm & negativè, quatenùs quæ clara ſunt in antiquis de Deo, Deique providentia, & adminiſtratione, ea in ſenſus allegoricos convertunt.

Dominus Maigrot prohibet ne quis affirmet id quod Sinæ præfatis nominibus *Tiēn* & *Xàm-tí* intelligunt, Deum eſſe quem Chriſtiani colimus.

Nemo affirmat de Sinis Idololatris, nemo de Sinis Atheis, affirmatur jure merito de Sinis antiquis; & de Sinis Litteratis non Atheis.

Cur itaque Reverendiſſimus Dominus Maigrot hanc in ſuo mandato vocem proſcripſit? Non videmus legitimam ullam hujus rei cauſam. Unum ſcimus, hanc vocis *Tiēn* proſcriptionem fuiſſe neceſſariam ad

tabellas, quibus *X'ing Tiēn* inſcriptum eſt, Idololatriæ damnandas, traducendoſque Jeſuitas, vel tanquàm Idololatras, vel tanquàm Idololatriæ fautores. Sed quàm immeritò jam conſtat, moxque, ut ſperamus, conſtabit adhuc clariùs.

OBSERVATIONES IN SECUNDUM CAPUT MANDATI MAIGROTIANI

De Tabellis Xing Tién

Cælum, hoc eſt, Cæli Dominum colito.

Secundum Mandati Caput ſic habet. *Diſtrictè prohibemus, ne in ulla Eccleſia, Tabella quædam, cui hæ duæ litteræ,* Cælum colito, Xing Tién *inſcriptæ ſunt, appendatur; & ubicunque appenſa fuerit, intrà duos menſes auferri mandamus .....*

OBSTUPUIMUS non ſemel, & exhorruimus, cùm occaſione Mandati Reverendiſſimi Domini Maigrot, & Domini Charmot, Romæ ſparſum audivimus expoſitas eſſe à Jeſuitis Sinenſibus in ſuis templis tabulas, quæ *ſolemnem ex ſe Atheiſmi profeſſionem continerent.* Non ſufficiebat Idololatriam Noſtris exprobrare, debuerunt adhuc iſtius inſimulari criminis, quod unum Idololatriâ majus eſt, & id quidem Romæ. Ita Reverendiſſimus Dominus Maigrot, & Dominus Charmot; qui tamen ultimus vix ferre poteſt reſponderi à Jeſuitis, quòd non intelligat ſtatum quæſtionis, quòd malè ratiocinetur, quòd

Verum, etſi nulla Jeſuitarum
habeatur, quia tamen plurimi i
cleſiæ Romanæ, ne putetur i
fovere Idololatriæ Magiſtros,
mi, magni momenti eſt demonſt
illas non modò non favere Idol
que Atheiſmo, ſed eſſe in Chinà
neas ad monſtrum illud utrumqu
dum: è contrario gravem eſſe me
ſam, ne parùm prudens Rev
zelus, niſi quantum ſatis eſt r
ſubminiſtret anſam Hæreticis,
maximè, Catholicos reddendi t
Sinis, quàm Japonibus; ac pro
Chriſtianitatem in tam vaſto I
olim in Japonia, jam adoleſc
focandi.

Unum de tabellis *Xing-Tiēn* affi
Diſpunctor in ſuis notis, ut Jeſui

Totum autem illud falſum eſſe jam audimus à Reverendiſſimo Domino à Leoniſſa, qui teſtatur tabellas illas non eſſe ſuper altare collocatas ad cultum.

Alterum Diſpunctor ſilet, quod à Reverendiſſimo Domino Maigrot exigebat bona fides, æquitas, charitaſque Sanctæ ſedi declarari, nempe Jeſuitas Sinenſes his tabellis, ubi voces illæ, *Cœlum colito*, inſcriptæ ſunt, ſcripto adjunxiſſe declarationem, ſeu explicationem, quæ omnem ambiguitatem, atque errandi periculum ſubmoveret: quà ſcilicet ſignificaretur intelligendam eſſe inſcriptionem de cultu Cœlorum Domini, ſeu veri Dei, ex priſcorum Sinarum ſenſu. Itaque à nemine videri poſſunt Tabellæ, quin eo ipſo moneantur 1.° per vocem *Tiën* Chriſtianos intelligere Dominum Cœli. 2.° juxtà eos ſenſiſſe idem veteres Sinas.

Iſta autem duo, quorum unum falsò affirmavit Dominus Charmot; alterum ſiluit Dominus Maigrot, an ex bonâ, an ex malâ fide, judicent Eminentiſſimi Patres: Iſta, inquam, duo ſi maturè ac ſeriò perpendantur, ita Sinenſes è Societate Miſſionarios vindicant, Tabellaſque purgant, tam clarè exponunt Gentilibus Chriſtianum de vocibus illis ſenſum, ut quæ in Obſervationibus pro tuendis Tabellis ſcripta ſunt, videantur jam ſuperflua. Hæc tamen non omittemus: ſed unum advertat æquus Lector. Quæ manifeſtè detegunt falſam eſſe accuſationem à Domino Maigrot, ſeu Domino Charmot de Tabellis iſtis ad Apoſtolicam Sedem contrà Jeſuitas Sinenſes delatam, hæc non habuerunt Europæi Jeſuitæ, niſi à Domino à Leoniſſà contrà Jeſuitas pugnante: quàm multa alia nunc haberent, quæ ſuis adverſariis reponerent, ſi uti Romam ex China duo venerunt inſtructi, armatique contrà Alexandri VII. Decretum, per-

materiale, ſed Cæli Dom
lendum.

HOc itaque primum di
rium eſſe in tota Chin
ces (*X'ing Tiēn*) non inte
ſtianis Cælum materiale, ſe
tem Cæli Dominum eſſe cole
Apoſtolorum tempore notor
Regnis, ubi promulgatum
gelium per has voces, Deur
intelligi à Chriſtianis vel
Martem, vel aliud iſtiuſ
eſſe colendum, ſed unum a
tem Cæli, terræque Regem,

Sicut ergo Apoſtoli tunc
abſque inſania accuſari ve
vel Atheiſmi propter voces il

Id autem in tota Sina notorium eſſe demonſtratum eſt in reſponſo Sacræ Congregationi oblato, & quidem per decem rationes, quas ibi tam paucis verbis retulimus, ut paucioribus vix poſſint. Quare uti jacent, illas hîc exponimus: Unde conſequitur, ſine calumnia dici non poſſe, quòd hæ voces vel in ore Chriſtianorum, vel in eorum libris, domibus, aut templis, Idololatriam contineant. Dicimus ergo in tota Sina notorium eſſe per has voces, *Cœlum colito*, non intelligi à Chriſtianis Cælum materiale, ſed omnipotentem Cæli Dominum.

Quia I.° In tota Sina notorium eſt unum à Chriſtianis Deum coli, & illum eſſe Dominum Cæli, non verò Cœlum materiale: Ergo cum auditur à Chriſtianis, vel in eorum templis legitur Cœlum eſſe colendum, notorium eſt id ab illis intelligi de Domino Cæli, non de Cælo materiali.

Quia II.° In tota Sina notorium eſt Chriſtianorum Deum appellari ut plurimùm Dominum Cæli, ac proindè Chriſtianorum *Xăm-tì, & Tiēn* non alium eſſe, quàm ipſum Cæli Dominum *Tiēn Chù.*

Quia III.° In variis Sinæ Provinciis numerantur plures quàm ducentæ Chriſtianorum Eccleſiæ, præter oratoria: notorium eſt autem illas eſſe uni Cæli Domino dedicatas, & conſecratas, ut appoſitæ grandioribus litteris præ foribus Templo-

Quia IV. A centum annis &
in tota Sina prædicant Evangelii
nulli licitum eſſe offerre ſacrific
quàm Cæli Domino, non Cælo
non Terræ, non Soli, non Aſ
Idolis. Non poteſt ergo non eſ
in Sina vocem, *Tiĕn*, cum eſ
de invocatione vel cultu, ide
apud Chriſtianos, atque vocem T

Quia V.° A centum annis M
contendunt, idque probarunt Si
libris pluribus, antiquos Sinas
Xăm-tĭ, & *Tiĕn* agnoviſſe, inv
luiſſe ſupremum Cæli Imperat
Dominum; quem ſapientem, p
juſtum, piis amabilem, terribil
eſſe prædicarunt: ergo apud om
ſive de antiquis idem ſentiant
narii, ſive non ſentiant, notu
tem Chriſtianos ita ſentire, a
juxtà illos per *Tiĕn*, vel per *Tiĕ*

gunt illos non de Cælo materiali, ſed de Cæli Domino loqui, ut ſuprà dictum eſt.

Quia VII.° Ipſa Imperatorum edicta in gratiam Chriſtianæ legis per omnes Imperii Provincias promulgata palàm annunciant, illam eſſe legem Cælorum Domini: ideóque notum faciunt juxtà Chriſtianos non Cœlum materiale, ſed Cæli Dominum eſſe colendum.

Quia VIII.° Perſecutiones, quas ubique Chriſtiani ſuſtinuerunt pro tuenda & annuncianda Cælorum Domini lege, magis adhuc in tota Sina manifeſtarunt unum à ſe coli Cælorum Dominum.

Quia IX.° Ipſæmet tabellæ in ducentis ferè Chriſtianorum Eccleſiis, vel Oratoriis expoſitæ à viginti & duobus annis, ità confirmaverunt uſum jam aliàs introductum *Tiĕn* appellandi Cæli Dominum, exemplo veterum Sinarum, per familiarem etiam Scripturis ſacris figuram, ut Cæli, terræque Conditorem facillimè Sinæ intelligant, cum à Chriſtianis audiunt ſive *Tiĕn*, ſive *Tiĕn-chŭ* eſſe colendum.

Quia X.° Eò manifeſtiora ſunt iſta; quò plura ſunt diſperſa per varias Imperii Provincias Chriſtianorum millia: hoc autem inter cætera audierunt illi centies à Miniſtris Evangelii antiquos Sinas ſub vocibus *Tiĕn*, & *Xăm-tí* non Cælum materiale, ſed ſupremum Cæli Dominum agnoviſſe, & coluiſſe: eundemque nunc à Chriſtianis coli, quanquàm ſæpiùs *Tiĕn*-

M

omnipotentem Cæli Dominum
notorium erat Apoſtolorum ten
has voces , *Deum colito* , intellig
ſtianis non Jovem , aut Mar
Apollinem , ſed ſupremum Cæl
que Imperatorem.

Cum igitur Chriſtiani in C
habeant Deum *Tiĕn* appellandi ,
Sinarum more, & etiam moderno
Athei non ſunt , habeantque om
illud fundatum in cauſis graviſſi
expoſitis;cumque aliundè notum ſ
Infidelibus, etiam Atheis, quòd
vocem , dum eſt invocationi
vel cultui , Chriſtiani vivum
Cæli Regem intelligant , non C
teriale , certò conſtat ne umbr
eſſe ſcandali ſaltem dati, aut ju
in vocibus illis (*Kĭng-Tiĕn*)
olim in illis , *Deum colito* ; ac p
am immeritò Eccleſiam ſcan

excipietur, licet videatur Chriſtianos Sinas redigere ad abſurdiſſimas anguſtias. Meminiſſe oportet Patres Societatis explicationem iiſdem tabellis appoſuiſſe, quâ conſtat per vocem *Tien* intelligi à Chriſtianis, ut ab antiquis Sinis, & hodiernis non Atheis, Cæli materialis Dominum, & rerum omnium Conditorem. Undè ne eſt quidem umbra ſcandali.

Sanè ſi voces illæ duæ (*Xing-Tien*) ideò exterminandæ ſunt, quia multi ſunt inter Sinas Athei qui materiale Cælum colunt, ac proindè poſſent voces illas interpretari de materialis Cæli cultu, neque Miſſionariis deinceps, neque Chriſtianis licebit oculos, vel manus in Cælum, præſertim orando, attollere, Pſalmos decantare, Scripturam legere, quæ clamandum eſſe ad cælum docet, auxilium de Cælo expectandum. Poſſent enim iidem Athei, qui dicuntur voces illas (*Xing-Tien*) de materiali Cælo interpretari, ſentire quoque pariter Chriſtianos recurrere ad Cælum materiale, dum in Cælum oculos attollunt, vel manus: oportebit ergo Chriſtianos, Miſſionarioſque oculis ſemper in terram demiſſis incedere, non ex modeſtia, ſed ne dent Atheis occaſionem ſcandali, quaſi manus, & oculos attollendo in Cælum, videantur Cælum materiale colere. Quæ quàm ſint abſurda, & vanis ſcrupulis plena, quis non videt? Quanquàm, & ſic non

OBSERVATIONES IN SECUNDUM CAPUT MANDATI MAIGROTIANI

De Tabellis Xĩng Tiẽn *Cælum, hoc eſt, Cæli Dominum colito.*

Secundum Mandati Caput ſic habet. *Diſtri-ctè prohibemus, ne in ulla Eccleſia, Tabella quædam, cui hæ duæ litteræ,* Cælum colito, Xĩng Tiẽn *inſcriptæ ſunt, appendatur; & ubicunque appenſa fuerit, intrà duos menſes auferri mandamus .....*

OBSTUPUIMUS non ſemel, & exhorruimus, cùm occaſione Mandati Reverendiſſimi Domini Maigrot, & Domini Charmot, Romæ ſparſum audivimus expoſitas eſſe à Jeſuitis Sinenſibus in ſuis templis tabulas, quæ *ſolemnem ex ſe Atheiſmi profeſſionem continerent.* Non ſufficiebat Idololatriam Noſtris exprobrare, debuerunt adhuc iſtius inſimulari criminis, quod unum Idololatriâ majus eſt, & id quidem Romæ. Ita Reverendiſſimus Dominus Maigrot, & Dominus Charmot; qui tamen ultimus vix ferre poteſt reſponderi à Jeſuitis, quòd non intelligat ſtatum quæſtionis, quòd malè ratiocinetur, quòd

famam, quantumvis injuſtè viol
moderamine inculpatæ tutelæ.

Verùm, etſi nulla Jeſuitarum f
habeatur, quia tamen plurimi in
cleſiæ Romanæ, ne putetur in
fovere Idololatriæ Magiſtros, a
mi, magni momenti eſt demonſtra
illas non modò non favere Idolol
que Atheiſmo, ſed eſſe in Chinâ v
neas ad monſtrum illud utrumque
dum: è contrario gravem eſſe metu
ſam, ne parùm prudens Rever
zelus, niſi quantum ſatis eſt rep
ſubminiſtret anſam Hæreticis, I
maximè, Catholicos reddendi tan
Sinis, quàm Japonibus; ac proin
Chriſtianitatem in tam vaſto Im
olim in Japonia, jam adoleſcen
focandi.

Unum de tabellis *Xing-Tiēn* affirm
Diſpunctor in ſuis notis, ut Jeſuita

norunt non modò qui ſciunt, quo ſit apud Sinas loco ſuus Imperator, ſed etiam qui ab hoc tempore adverterunt longè frequentiores Mandarinorum, Magnatumque ad Eccleſias noſtras concurſus, atque cultum Chriſti Salvatoris Imagini ab illis majori Reverentia exhibitum, nec non & longè quoque plures quàm anteà converſiones omnis generis hominum ad Chriſtianorum fidem.

Sanè authenticum, & ſolemne hujus rei argumentum eſt mirabile hoc Edictum, quo à paucis annis idem Imperator nondum hactenùs conceſſam, ſæpè denegatam, tandem largitus eſt ſuis omnibus ſubditis amplectendæ Chriſtianorum fidei libertatem. Quem eventum Innocentii XII. Pontificis Maximi temporibus à divina Providentia reſervatum, ne Reverendiſſimus quidem negare poteſt, Deo, Optimo, Maximo ita diſponente, ad ſæpiùs iteratas Jeſuitarum inſtantias, preces, & lacrymas contigiſſe.

Porrò cum in illo Imperatoris Edicto per ommes jam Imperii Provincias ſolemniter promulgato magnifica mentio fiat Legis Cælorum Domini, quam ipſe permittit ſubditos ſuos amplecti, dubitare vel leviſſimè quis poteſt, quin eundem Cælorum Dominum per voces illas *Xing Tien* eſſe colendum pronunciaverit?

partibus.

DIximus III.° Per Mandatu
ver.mi aliaque ſimilia, poſſ
Religionis propagandæ tam benè
tam, ni Deus hoc malum avertat
evaneſcere. Quot enim, & quant
Chriſtianæ rei immineant ex dua
primis Mandati partibus, ſi non r
tur, paucis exponimus.

I.um Eſt, palàm fateri veram eſſe
qui inter Sinenſes hodiernos ſunt
ſententiam, quòd antiqui omnes S
rint Athei à tribus nempe & amp
norum millibus. Id autem cum p
ſum ſit, eſt magnam inferre inju
tiquis omnibus Sinis.

II.um Eſt, in ſuo errore confirm
dernos Atheos tam Sinenſes, q
ropæos, repudiatâ communi no
Chriſtianorum, ſed & Gentilium

Chriſtianis ipſis fatentibus, gloriari poſſint in tam antiquo, tam diuturno, tam erudito, tot legibus benè conſtituto Imperio omnes per tot annorum millia vixiſſe Atheos, & Atheos obiiſſe.

3.um Eſt Evangelii Miniſtris eripere arma, quibus contrà Atheorum inſaniam fortiter hactenùs in Sina pugnarunt & feliciter.

4.um Eſt à nobis alienare ſine ulla utilitate & ratione Litteratos benè de hoc primo principio ſentientes quam plurimos, maximéque Imperatorem.

5.um *Scio*, inquit P. Joachimus Bouvet, *& teſtari coram Deo poſſum, Sinarum Imperatorem, quem mihi noſſe datum eſt, famæ in omnibus integræ percupidum, non habere pro nihilo quid de ipſius fide in Europa ſentiatur. Quare ſi forte reſciret haberi ſe pro Atheo, & Atheorum Principe à Miſſionariis tum in Gallia, tum Romæ, ubi hæc accuſatio palàm facta eſt, nihil non eſſet ab ejus ira metuendum.*

Illud Atheorum dogma, ſic pergit idem P. Bouvet, *ut à rectæ rationis lumine, & à veterum Sinenſium ſenſu alienum, Chriſtianis omnibus populis, quorum judicium æſtimat, odioſum, ſic averſatur Imperator, ut ſummæ duceret injuriæ, ſi ſe apud nos tantæ labis vel ſuſpectum eſſe cognoſceret; & affirmare auſim nullâ re magis, quàm falſis hujuſmodi rumoribus diſſeminatis, perturbari poſſe præſentem rerum ſtatum, ex quo tamen*

reverentiâ, ſummaque animi demiſſi

cra, inquit, *Congregatione poſtulo,*

dere dignetur, quantâ magni Princip

quantoque jam florentis Miſſionis p

des haberetur accuſationi temerè & i

probatæ.

Cujus enim in hoc genere po
poteſt teſtimonium hominis, qui cum
rem nequidem ſemel aut per ſe, a
viderit, veros illius noſſe non poteſt
dum eos rectè interpretari?

Cum ex adverſo Patres è Societ
qui tot per annos ad eum acceſſè
ter, & cum eo ſæpiſſimè & diutiſſi
ti ſunt, parati ſint ad unam on
coram Deo, ſicut & ego teſtor, a
ſuprà dictam pro falſa & iniqua
dam. Ita P. Bouvet.

Unde judicare dignentur Em
Patres, quàm ſit falſa & imprud
ctura Rev.mi Domini, Tabell
bus eſt quæſtio, ideò fuiſſe ab

non in una ſolùm ipſius Provincia, ubi non ſunt adeò frequentes quàm alibi, ſed in toto Imperio; fieri omninò non poterit, quin reſciat Imperator; quin reſciant Imperii Principes, Proreges, & Magiſtratus. Cauſam ille non inquiret modò rei tam novæ & tam publicæ, ſed hanc ſibi declarari volet ſine ullis ambagibus, fieríque planè perſpectam.

Contingere vix poterit, quin audiat ex novis Europæis ac Miſſionariis repertos eſſe aliquos, qui tabellas illas idololatricas putent; qui antiquos omnes Sinas fuiſſe Atheos non dubitent; qui tales eſſe quoque hodiè Litteratos ſpargant; qui ipſi Imperatori dogma illud abominandum imponant; qui Romam ſcripſerint & in Europam, hunc eſſe Principem Atheorum, eóque conſilio has tabellas Chriſtianis dono dediſſe, ut in illis non Cæli Dominum, ſed Cælum materiale colerent; proptereáque à Summo Chriſtianorum Pontifice poſtulaſſe, ut prohiberentur; licet ab antiquis Evangelii Miniſtris ante viginti annos reverenter ſuſceptæ, ſine ullo ſcrupulo admiſſæ, & juxtà Imperatoris mentem tam à Chriſtianis, quàm à Gentilibus de colendo Cæli Domino ſemper explicatæ.

Dixi contingere vix poſſe, ut hæc non reſciat Imperator, vel ex aliquorum im-

prudentia, vel ex adverſariorum malitia, vel ex indiſpenſabili conſervandæ Religionis, ac Fidei neceſſitate. Qui tunc erunt Imperatoris ſenſus? quæ indignatio, poſt conceſſam nuper ſolemni Decreto tam benignè Legis Chriſtianæ prædicandæ licentiam?

7.um Sed quæ abolitis, prohibitiſque ſolemniter vocibus *Xām-tī* & *Tiēn* Neophytorum ubique perturbatio? Quis triumphus Gentilium? Erunt enim conſequenter prohibendi quoque, vel etiam comburendi libri ferè omnes ad ſexcentos & ampliùs Sinicè conſcripti à Patre Matthæo Riccio Miſſionis Fundatore, tum ab aliis Evangelii Miniſtris non ſolùm è Societate, ſed ex aliis ſacris Ordinibus, qui in dictis libris ſaltem multis has adhibuerunt paſſim voces ad ſignificandum Deum, Siniſque perſuadendum ſuos Majores verum agnoviſſe ſub illis Numen.

Solus Deus novit quæ conſequi inde damna queant in Gente de externis non admittendis hactenùs tam ſollicita, ad ſuſpiciones tam propenſa, alienæ dominationis umbram reverita. Hæc quantùm ſatis eſt videmur expoſuiſſe ad præveniendа mala, quæ ſi ſemel contingant, vix poterunt invenire remedia.

Hæc avertet Sancta Sedes, ſi dignetur authoritate ſua confirmare, quod eſt

pridem in China exemplo Apoſtolorum ab Evangelii Miniſtris conſtitutum, ita nempè ut plurimùm adhibendam eſſe vocem (*Tiēn chū*) ad ſignificandum Deum in inſtructione, Catechiſmo, aliiſque hujuſmodi, ut vox quoque *Tiēn* retineatur, nec rejiciatur vox *Xām-tī*, ſive ex libris ubi reperitur, ſive ex colloquiis, aut concionibus, ubi erunt Sinæ hodierni convincendi, antiquos Sinas verum Numen agnoviſſe.

Hæ ſunt, Vir Nobiliſſime, obſervationes, quas petebas in duo prima Mandati Maigrotiani Capita. Quæ verò ſcriptæ ſunt in tertium caput de informatione Patris Martinii, has quamprimùm accipies. Vale.

OBSERVATIONES IN CAPUT TERTIUM MANDATI MAIGROTIANI.

De Informatione Sanctæ Sedis per Patrem Martinum Martinium.

Tertium Mandati Caput ſic habet. *Quæſita ſuper capitibus inter hujuſce Miſsionis operarios controverſis, Summo Pontifici Alexandro VII. propoſita, multis in rebus non eſſe veridica declaramus; ac proindè Miſsionarios reſponſis ab Apoſtolica Sede, rectè quidem & ſapienter, ac juxtà circumſtantias in dubiis expreſſas datis, inviti non poſſe, ad uſitatum apud Sinas Confucii, & Progenitorum cultum permittendum.* Ita R.mus D. Maigrot.

Quæ hactenùs circà Sinicas ad ſignificandum Deum voces improbavit Reverendiſſimus, neque improbata fuerant, neque approbata ab Apoſtolicâ Sede: nemo enim ea Romam detulerat, vel ſi fortè ab aliquo delata fuerant, nullo viſa erant digna examine: at quæ tangit in ſequentibus, ea ſolemniter reprobando, hæc ad Sanctam Sedem non modò delata jam fuerant, ſed & ſolemni Decreto Alexandri

VII. Summi Pontificis approbata. Et verò non dubitat in hoc tertio capite definire, *Miſsionarios Sinas non poſſe tutâ conſcientiâ inniti datis eâ de re ab Apoſtolicâ Sede reſponſis*; & in capite quarto graviſſimè prohibere, quæ Romana Sedes permittenda cenſuerat.

Fuit illud quidem ſimul præcipitis, atque tardioris conſilii attentare in Sanctam Sedem, ejuſque Decreta authoritate propriâ reformare: dixi *præcipitis*; cùm ex ipsâ Reverendiſſimi expoſitione conſtet, ipſum, ob ſignificatam ſibi nomine Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Goani revocationem, ſubiratum Patri Joſepho de Monteiro, feſtinaſſe ſui Mandati promulgationem. Dixi, *tardioris*: etſi enim debeat nemo talia unquàm tentare, ſi tamen contrà jus & fas id vellet R.mus, hunc oportuiſſet iſtiuſmodi Mandatum promulgare ante revocationem, cum novus ille titulus nullitatis, dum cæteris adjungitur, parùm juvet ejus conſilia, nec ſubditos ad obediendum moveat.

Negari vix poteſt, quin iſta ſenſerit Rev.mus atque eſſe improbanda Romæ præviderit, vel timuerit: ſed in hac animi perturbatione, quòd non ſemel à privatis fortè quibuſdam ſat parùm inſtructis, vel Jeſuitarum æmulis audierat; Sanctam Sedem à Patre Martinio fuiſſe olim malè informatam, id ſi in Mandato ſuo præmitteret, legitimam fore ſibi perſuaſit

excuſationem de authoritate in Apoſtolicam Sedem uſurpatâ. Ut igitur in Mandato Reverendiſſimi, quantumcumque aliùndè nullo, aliqua umbra æquitatis appareret, oportuit Patrem Martinium juridicè infamare, ac poſt quadraginta annos de crimine falſæ apud Sanctam Sedem informationis condemnare.

Tueri ergo liceat Martinii innocentiam, cujus morum integritati viſus eſt Deus ipſe atteſtari per integritatem corporis, quod ſepultum in loco valdè humido poſt annos viginti repertum eſt prorsùs incorruptum, illæſis etiam ipſius veſtibus, cum magno ſtupore tam Chriſtianorum, quàm Infidelium. Eundem ipſum, non privato ſolùm judicio, quod temerarium eſſet, ſed publicâ ac ſolemni ſententiâ falſi condemnavit Reverendiſſimus; quam validis etſi nixam oporteret eſſe fundamentis, ut injuſta hæc non eſſet, probatum, ut ſpero, invenies, Vir Nobiliſſime, non inniti niſi levibus atque falſis conjecturis.

Sanè diligenter advertendum eſt non hîc agi de judicio privato, quo quis poſſet id apud ſe opinari, ſed de ſententiâ ſolemniter in iſtum Patrem à Judice Eccleſiaſtico, imò à Vicario Apoſtolico pronunciatâ. Non potuit id fieri niſi poſt ſerium examen juxtà Leges, vocatis vocandis & auditis audiendis, inſtitutum.

Nam ſi Divus Thomas cum totâ ſuâ

ſcholâ tantum tribuunt legitimis fori externi probationibus, ut velint à Judice condemnari etiam ad mortem eum, quem in foro externo de homicidio legitimè convictum habet, etſi cognitione privatâ hunc noverit innocentem: longè potiori jure ſentiunt non poſſe ſine crimine infamari à Judice eum, qui in foro externo non eſt legitimè convictus de crimine, etſi aliundè Judex noſſet illum eſſe reum; multò minùs ſi impoſſibile eſt crimen illud, de quo eſt quæſtio, certò eſſe notum Judici, cognitione privatâ: ut in caſu præſenti contingit. Sit ergo.

OBSERVATIO I.

Sententia Domini Maigrot contrà P. Martinium fundamento falſo nititur, eſtque tam injurioſa Sacræ Congregationi, quàm eidem Patri.

QUODNAM ſit illud fundamentum palàm ipſe Reverendiſſimus expoſuit, dum reddidit rationem Sanctæ Sedi ſuæ hujus contrà Martinium Sententiæ.

1.° Igitur ſupponit Sententia Reverendiſſimi Domini Maigrot, Patrem Martinium è Sinis Romam profectum pro tam gravi negotio, nihil aliud Sanctæ Sedi atque Sacræ Congregationi propoſuiſſe, quàm illa præcisè quatuor quæſita, quæ Apoſt

licum Decretum continet, quibuſque reſpondet Sancta Sedes, præſcribens quid ſit licitum, quid illicitum. Deberet autem hoc planè conſtare, ut valeret hujuſmodi judicium. Nam ſi P. Martinius fusè explicuit & voce & ſcripto ritus omnes & conſuetudines Sinarum circà Confucium, & Progenitores, citatis & adductis fideliter librorum claſſicorum & Ritualium textibus, non modò falſa erit R.mi Domini Maigrot ſuppoſitio, ſed injuſta etiam ejus contrà P. Martinium Sententia. At conſtare non poteſt R.mo Domino Maigrot id non eſſe factum à P. Martinio, & quidem eâ de re ſilet, hanc ſupponens, & non probans; ergo non debuit, nec potuit Sententiam ferre contrà P. Martinium.

2.o Suppoſitio illa R.mi Domini Maigrot non modò nullâ ratione nititur, ſed eſt planè falſa. Nam teſtatur R.us P. à S.to Petro Dominicanus ſe audiviſſe à Societatis Miſſionariis, quibus cum quinque annos integros vixit, detuliſſe ſecum Romam P. Martinium tractatûs aliquot, & inter alios grande volumen, in quo fideliter, ſimpliciter, & accuratè expoſitæ erant Sinarum conſuetudines; illoſque tractatus fuiſſe traditos tribus Qualificatoribus, ut conſtat ex chartâ ejuſdem Patris manu ſubſcriptâ, quæ in ſecretariatu ſervatur. Addit narratum ſibi eſſe à P. Intorcetta, qui P. Martinium Romæ comitatus erat, cum de illis controverſiis acturus iret apud

In tractatu de ritibus Sinenſibus ergà Confucium, & Progenitores relato apud P. le Tellier tom. 2. pag. 287.... & 288.

Eminentiſſimos Cardinales, & Sancti Officii Conſultores, volumen illud commiſſum fuiſſe venerabili ſeni ex Ordine Sancti Dominici, quem putat Pater à Sancto Petro fuiſſe Reverendiſſimum P. Candidum, tunc Magiſtrum Sacri Palatii. Item P.em eundem Martinium debuiſſe, ut mos eſt, hos tractatus redigere in compendium, quod Eminentiſſimis Cardinalibus offerebat. Ex illo autem compendio id à Secretario extractum eſſe, quod inſertum fuit Decreto. Ita R. P. à S. Petro Dominicanus.

3.° Id ipſum confirmat Pater idem Intorcetta, in ſuis ad Reverendiſſimum Navarrettam reſponſis, nempè ſecum tuliſſe Romam rationum librum, magnumque volumen tractatuum, & informationum Patrum Societatis, quorum ſingulorum rationes in unum congeſtæ vim magnam faciebant P. Martinio, ad alliciendum aſſenſum circà rei veritatem. Indè probat tempore Patris Martinii quæſtiones illas de ritibus in Sinâ licitis vel illicitis fuiſſe in Curiâ Romanâ, & in Sacra Congregatione diſcuſſas, tum deciſas, eo modo quem videmus in Decreto.

In ſuâ reſponſione ad Navarrettam pag. 93.

4.° P. Felicianus Pacheco Vice-Provincialis Sinarum lectum teſtatur ſuo juſſu hoc reſponſum Patris Intorcettæ à ſex Patribus è Societate Theologis, & approbatum anno 1668. Undè etiam alii, qui R.° Patri Navarrettæ reſponderunt, non dubi-

In approbatione ſuâ ad calcem reſ-

ponſionis poſita.

tant remittere incredulos ad Archivium Sacræ Congregationis, ubi invenient juſtum volumen in quo ea, quæ ad quæſita Patris Martinii pertinent, prolixâ & fideli narratione referuntur: ex quâ deſumptum eſſe compendium, quod in authenticis reſponſis in lucem prodiit, certò conſtabit.

In brevi relatione de ſtatu Miſſionis Sinenſis oblata Sacræ Congregationi de Propaganda fide anno 1688.

5.° Idem teſtatur Pater Couplet his verbis. *Quare ut cauſam ipſius, prout par erat, tueretur, neceſſe fuit provocare ad Sanctæ Ecclesiæ Apoſtolicæ tribunal, ac Patrem Martinum Martinium Miſſionis Procuratorem Romam mittere cum inquiſitionibus atque informationibus factis à Patre Franciſco Hurtado Viſitatore, à Patre Provinciali, & ab aliis Patribus. Eas informationes Martinius anno* 1655. *obtulit Sacræ Congregationi de Propagandâ fide, addito Memoriali ad Dominos Reverendiſſimos Patres Qualificatores Sancti Officii. Reſponſa verò à Sacrâ Congregatione Univerſalis Inquiſitionis ad quæſita Miſſionariorum Societatis Jeſu in Regno Sinenſi ſubſecuta ſunt anno* 1656. *atque à Sanctiſſimo Domino Papa Alexandro Septimo approbata.*

In ſua Apologia.

6.° P. Jacobus le Favre. *Purpurati Patres de Sinicis tam exactè verbo, ac ſcripto diſſerentem Patrem Martinium privatim, & publicè audiunt: deſcriptam ad ſecuritatem ſpiritualis navigationis tabulam inſpiciunt, metiuntur, explorant. Adſtat, ſpectat, audit ipſe Sanctiſſimus Pater: tum nobili Miſſionariorum manipulo ſtipatum Martinium Apſtolicâ benedictione lætum, ac ſuffultum dimitit, nec multò*

poſt ab ipſomet cum Sacræ Congregationis Proceribus corroboratâ, munitâque per approbationem tabulâ, abeuntem eminùs quaſi regio divinoque munere proſequitur .....

7.° Si placeat Sacræ Congregationi imperare, ut in Archiviis hujuſmodi acta inquirantur, his procul dubio inventis facillima erit cauſæ deciſio. Et verò poteſt ne eſſe ulla ratio vel leviſſima ſuſpicandi, quin Sacra Congregatio, antequàm Decretum anni 1656. ederet, ſe à Patre Martinio eâ de re inſtrui juſſerit? Nùm potiùs graviſſimæ ſunt cauſæ judicandi ita contigiſſe? Sanè non potuit aliter fieri.

Nam 1.° Sacræ Congregationi perſuaſum fuit tunc temporis de veritate facti à Martinio expoſiti. Hoc invictè probant ejus reſponſa. Sic enim fert Decretum: *Sacra Congregatio cenſuit permittendas has ceremonias circà Confucium, quia videtur cultus eſſe merè civilis & politicus.* Item de ritibus circà defunctos abſolutè etiam pronunciat, *eſſe* nempè *tolerandos.* Non ita loquitur qui de veritate facti dubitat. Id concedunt & adverſarii noſtri, cum ſupponunt, atque probare conantur deceptam à Patre Martinio fuiſſe Sanctam Sedem: cum enim reprobent Sacræ Congregationis reſponſa, niſi confugerent ad falſam informationem P. Martinii, cogerentur Sacram ipſam Congregationem vel imprudentiæ accuſare, vel etiam culpæ in re tantâ gravioris.

2.º Dubitare nemo prudens poteſt, quin Sacra Congregatio, antequàm crederet enarratis à P. Martinio factis, ea diligenter expenderit: Agebatur enim de præſcribendis legibus, quas Apoſtolica Sedes approbaret, ſequerenturque Evangelii Miniſtri in annunciandâ Sinis Lege Chriſtianâ. Solummodò ea legantur quæ de gravitate hujus rei tam ſæpè repetunt Reverendiſſimus Dominus Maigrot, & D. Charmot. Et verò qui non dubitat authoritate propriâ leges illas jam à 40. annis promulgatas reſcindere, neque dubitaret Sanctam Sedem accuſare oſcitantiæ, ſi leges iſtiuſmodi vel tuliſſet, vel approbaſſet, non ſolùm abſque ullo examine, ſed abſque ſufficienti examine.

3.º Meminerat autem Sacra Congregatio Decreti ante decem annos conſtituti ad quæſita R. P.is de Morales Dominicani: ita verò meminerat iſtius Decreti, ut illud inſeruerit datis Patri Martinio reſponſis: non poterat ergo ignorare Reverendiſſimum P. de Morales ea de mortuis, atque Confucio affirmaſſe, quæ planè negabat P. Martinius. Alter enim retulerat Sacræ Congregationi vera ſacrificia offerri Confucio, & defunctis; multa ſperari ab illis, & peti. Alter contendebat hujuſmodi *ritus eſſe ex ſe politicos & civiles, quòad ſubſtantiam, ideóque non vera Sacrificia: nihil ex prima inſtitutione nec ſperari ab illis, nec peti; nullam in eis divinitatis partem agnoſci.*

4° Dubitari ergo non poteſt ſine injuriâ Sacræ Congregationis, quin à P. Martinio petierit illa dicti rationes: quin graves ille reddiderit ac ſolidas; cum à Sacrâ Congregatione Decretum obtinuerit quæſitis ſuis conforme, & à Sancta Sede approbatum. Et verò per ſex menſes & ampliùs agitata fuit hæc quæſtio. Quos in ea adverſarios habuit, certò ſcimus eos nihil non moviſſe, ut antequàm eſſet Romæ P. Martinius, denuò confirmaretur Decretum anni 1645. ad quæſita Reverendi Patris de Morales conſtitutum. Nobis iſtud conſtat litteris ad Martinium tunc Antuerpiæ exiſtentem ab Aſſiſtente Germaniæ datis, quarum hîc ſubjicio fragmentum.

Accepi binas Reverentiæ veſtræ gratiſſimas, &c. Religioſi nobis adverſi eò uſque rem deduxerant, ut in prima Congregatione ſententiæ eorum contrà nos datæ de rebus Japoniam, Chinam, aliaſque Indias ſpectantibus, eſſent confirmandæ. Fortuitò accidit ut reſciremus: atque indè petitum eſt, ut cum Reverentia Veſtra è Sinica Miſſione propter hæc negotia venerit, ſaltem differatur res, donec R. V. audita fuerit: curatum iri ut brevi huc veniat, ſcilicet dum calores Urbem ingredi permittent. Cætera antiquo ſunt loco, &c. Romæ 27. Junii anno 1655. Reverentiæ Veſtræ ſervus, Chriſtophorus Schorrer.

Indè patet inchoatam fuiſſe jam ante Martinii adventum, alteram

tem am à decem annis auditam non ob-
dori iiſſe.

5.° Romam properavit Martinius ac-
cept : illis litteris : Nam menſe Septem-
bri . ibellum hunc ſupplicem obtulit Sacræ
Cor

C. jam ante hos aliquot menſ. Societatis Jeſu veniam hanc rint , ut ſuſtineretur pron quorumdam ſpectan-tium nſes , donec adveniſſet Pater jam advenit , ſe ante Emi as Veſtras ſiſtit , & ſubmiſſè ſupplicat atque obſecrat, ſibi ut indicetis quid velitis fieri. Atque ipſe , ſi Veſtris Eminentiis ita viſum fuerit , rogat , ut aliquos è vobis Eminentiſſimos Cardinales eligatis , quibuſcum immediatè agere & colloqui poſſit , atque ipſis rationem reddere, cum eâ , quâ par eſt , reverentiâ & ſinceritate, eorum omnium quæ pertinent ad facta controverſa , & ad Sinenſes Chriſtianos , & ad eam cum iis agendi praxim, quam Societatis Jeſu Patres ſequuntur.

In altero Memoriali ſic loquitur. *Ut itaque Sacra Congregatio de Propaganda informetur , dico in illis quæſitis Patris Joannis Bapt. Morales , nonnulla prorsùs falſa , tum quòad ipſamet facta , tum quòad noſtras praxes , fuiſſe Theologis illis à Sacra Congregatione deputatis ſuppoſita ; Quod omnium PP. Societatis, qui hactenùs in Sina fuerunt , teſtimonio probo : non eo animo ut Patri Joanni Baptiſtæ ac Sociis fidem adimam , ſed*

ut

ut etiam nobis adhibeatur, & quidem magis quam illis: quia juxtà notam regulam, teſtes magis informati reliquis ſunt præferendi.

Iterùm inferiùs dum loquitur de eodem R. P. de Morales: *Propoſuit ergo dubia illa,* inquit, *pro libitu: reſolutiones habuit juxtà falsò allata & ſuppoſita; quibus obtentis, tum demùm Societatis Patres contrarium ſentire ac facere publicavit, nullâ anteà de modo noſtro factâ mentione; quia ne pars audiretur timuit.*

Iſta referre nos cogit confidentia Domini Charmot ſic loquentis, *Quando anno 1656. ſub felicis recordationis Alexandro Papa VII. Pater Martinius rem alio modo expoſuit, & ab hac Sacra Congregatione aliud Decretum obtinuit, certum eſt id factum eſſe partibus non auditis, & nemine contrà P. Martinium dicente.*

6.° Judicet ſapiens quiſque quid apud D. Charmot certum reputetur vel dicatur. Pater de Morales Dominicanus anno 1645. è Sina Romam pervenit: ibi auditus eſt diù multúmque. Expoſuit ritus Sinenſes, nemine contradicente: non ex malo affectu; abſit ut credamus, ſed experientiæ defectu, malè ipſe informatus, malè informavit; Decretúmque obtinuit non auditis Sinenſibus è Societate Miſſionariis, Sacrâ ipſâ Congregatione id atteſtante. Venit P. Martinius poſt decem annos tantùm: nemo ante illum è Societate: toto igitur illo temporis ſpatio, qui putabant ſibi

judicium illud ſuum ſu
audito Patre Martinio
tis praxim approbavit,
hâc de re Decreto; co
docet Dominus Charm
partibus non auditis. Q

Certum eſt contrà
gregationis teſtimoni
1645. fuiſſe editum, no
ſed non minùs certò
anni 1656. non fuiſſe co
auditos integro dec
adverſarios. Imò niſ
impugnatáſque ab iiſde
rationes, & defenſion
diù retinuit R.mus P.
dus Sacri Palatii Mag
volumine, de quo priùs.

Et verò non aliundè
tionibus illis, factum eſt
poſt multos menſes in

crâ Congregatione decretum anni 1656. quod Alexander VII. approbavit : Eratque jam Ulisippone P. Martinius mari ſe committere paratus, cum Decretum illud accepit. Quare non videtur dubitari poſſe prudenter, quin iſtiuſmodi judicium, utrâque parte auditâ, dici debeat contradictorium. Hoc tamen reſcindere, reformare, annulare R.mus Dominus Maigrot non formidat : in quo gravem facit injuriam non Patri Martinio ſolùm, quem falſi falsò accuſat, ſed etiam Sacræ Congregationi, quam gravis ſaltem imprudentiæ, ſi non verbis, ipſo tamen facto damnat.

Nam cum indè Sacra Congregatio videret duas partes oppoſitas de ritibus Confucii, Progenitorumque contendentes, conſtetque hanc adhibuiſſe fidem Patri Martinio, ex reſponſis ad ejus quæſita datis, alterutrum contigiſſe neceſſe eſt, ſi erravit, ut placet Rev.mo Domino Maigrot ; vel ut huic Patri ſine ullo aut ſaltem ſufficienti veritatis examine fidem habuerit, vel ut bene ponderatis utriuſque partis argumentis ac rationibus putaverit ſtandum eſſe pro Martinio, cum juxtà Reverendiſſimum contrà Martinium ſtare debuiſſet. Alterutrum autem affirmare, eſt gravem, ùt patet, imprudentiæ notam Sacræ Congregationi inurere, nempe vel quòd abſque examine prævio ſententiam pronunciaverit, vel quòd poſt ſufficiens examen partem amplexa ſit deteriorem.

ſuam confirmaſſe, confutaſſe
ut Societatis praxim circà rit
& Progenitorum prudenter &
lemni Decreto approbare po
verit, non Sacra ſolùm Cong
& Sancta Sedes. Hoc autem
debet Decretum Sacræ Congr
ni 1656. ab Alexandro VII. co
ſtare debent ejus reſponſa ad
tris Martinii quæſtiones: His
Sedis reſponſis inniti tutà
poſſunt Miſſionarii Sinenſes
reformari, annulari neceſſe eſ
Rev.mi, quo malè reformatu
ſtolicum illud Decretum; quo
eſt ex falſo prætextu malæ info

7.o Hæc ideò dicta non ſu
lemus ita pronunciatum à Sac
gatione fuiſſe ſuper veritate

gationi fideliter propoſita, ut ex ejus reſponſis manifeſtè patet. 2.° Non ita ſenſiſſe Sacram Congregationem, niſi poſt maturum examen, accuratamque totius rei diſcusſionem, diù multúmque à decennio integro, ſed tunc maximè, auditis partibus. 3.° Ut ſuum reformet nunc judicium, ſententiamque immutet circà ritus Sinenſium, poſtulare hanc pro jure ſuo nova & validiora contrà hujuſmodi ritus argumenta. 4.° Etſi hujuſmodi adinveniſſet Reverendiſſimus Dñs Maigrot, illum debuiſſe ea primùm proponere Sacræ Congregationi, ut his examinatis ipſa per ſe judicaret, an deberet aliter ſentire quàm anteà, ſuumque Decretum reformáre. 5.° Hoc ipſum fuiſſe Vicariis illis ab eâdem Sacrâ Congregatione commendatum illis verbis. *Nolite quidquam magni momenti gerere ſine hujus Sacræ Congregationis Mandato, earumque rerum quas pro veſtro munere, temporiſque neceſſitate geſſeritis, rationes ad hanc Sacram Congregationem ſic ſcribite, ut Sinenſes intelligant in negotiis gravioris momenti conſulendam eſſe Apoſtolicam Sedem.* In excerptis ex inſtructione pag. 7.

6.° Non poſſe ergo excuſari Reverendiſſimum D. Maigrot de reformato propriâ authoritate Sanctæ Sedis judicio, etſi novas haberet ſolidaſque contrà Sinenſium ritus rationes, quibus poſſet probari malè fuiſſe informatam à P. Martinio Sanctam Sedem.

allatæ pro tuendo ſuæ con
Sententiæ fundamento.

EXpendamus nunc temp
momenta, quibus add
ipſe Reverendiſſimus non a
modò privatim, ſed ad de
lemniter ac juridicè Sanctam
Patre Martinio de Sinenſiu
informatam. Nùm ipſe f
præſens Romæ, dum in Sac
tione res eſt agitata? Nihi
40. annos conſtitutum eſt F
tum, quod reformandum
producit teſtes, qui tun
Nullum prorsùs hujuſmodi.
thoritate, quâ ratione inni
Martinium juridicè pronunc

Reverendiſſimi Domini Maigrot Provincia. *

Reſpondeo 2.° Illos duos vel tres eſſe fortè tam novos in Sina, quàm Reverendiſſimum Dñm, tamque proindè parùm inſtructos de Sinenſium ritibus.

Reſpondeo 3.° Non ignoraſſe Reverendiſſimum Dñm paucis illis Dominicanis opponi poſſe multos atque eruditos ex eodem ſacro Dominicanorum Ordine Miſſionarios ac Theologos, non quidem neotericos, ſed antiquos, Sinicéque Doctiſſimos Evangelii Miniſtros, qui contrà ſenſerunt. Talis R. P. Dominicus Sarpetri; talis fuit Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus Gregorius Lopez, Epiſcopus Baſilitanus, & poſteà Pekinenſis: talis Illuſtriſſimus Philippus Pardo, Archiepiſcopus Manilenſis: talis R. P. Baltazar de Santa Crux, Commiſſarius Sancti Officii & Provincialis, quorum alter permiſit imprimi P.is Joannis de Paz reſponſa, alter approbavit: Tales quòad majorem partem qui aderant in cætu Lankinenſi ex ſacro illo Ordine, ut teſtatur P. Sarpetri, qui ibi præſens interfuit; erat autem cætus ille tredecim Dominicanorum tunc temporis: talis, qui inſtar omnium poteſt eſſe, Doctor ac Magiſter cæterorum idem R. P. Joannes de Paz: de quibus

* *Quando P. le Comte rediit ex China ante paucos annos, erant ſolum in toto illo Imperio quatuor Miſſionarii ex Sacro S. Dominici Ordine Tom. 2. pag. 356.*

proindè legit certa huju
quæ tamen ex bonâ fid
putavit apud Sanctam Se
tre Martinio tam amarè
diſſimulatam, inquit, ab
probabilitatem.

Reſpondeo 4.° Addan
Sancti Dominici Ordine
res quàm ſexaginta è S
Quæro nùm iſti tanto n
rii, inter quos benè multi
20. 30. 40. & 50. annos;
nùm apud virum prudente
paucis aliis?

Reſpondeo 5.° Cum in
de rectâ, vel perversâ inf
Joannis de Morales,
Martinii, alterius Domi
alterius, peto an ſecundùm
judicet, qui ex teſtimonio

centes, ſtare non poterit judicium Reverendiſſimi contrà P. Martinium.

Reſpondeo 6.° Paucos illos Dominicanos vocari ab Illuſtriſſimo Gregorio Lopez pariter Dominicano, & Sina, *Tyrones in libris, litteriſque Sinenſibus, in multis torquentes; & exterminantes ſenſum characterum ſapientiæ Sinicæ, ſeipſos & alios inaniter ſeducentes, & in abyſſum lubricarum ambagum ſe implicantes.* Ita de illis Lopez in ſua ad Sacram Congregationem epiſtola. Unde levis admodùm haberi debet à viro prudente paucorum illorum, qui nunc ſunt in Sina, Dominicanorum authoritas: cum aliundè certò ſciamus ex litteris ejuſdem Illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi ad Innocentium XI. & ad Sacram Congregationem datis anno 1684. malè omninò tractari eos qui ex ſacro illo Ordine de ritibus Sinicis aſſentiri audent Jeſuitis; & propterea pluſquàm probabile non mitti ad Sinam nunc è Manila niſi eos, qui ſe contrà pugnaturos pollicentur, prohibitis interim illuc ire reliquis omnibus, qui cum Patre Joanne de Paz, cæteriſque ſuprà nominatis Dominicanis, illos ritus innocentes eſſe docent, ſaltem quoàd ſubſtantiam.

F. Antonius Calderon hujus meæ Provinciæ, inquit Lopez, *SS. Roſarii Provincialis, acri contrà me percitus œſtro, eò quòd exiſtimet me diſſentiri aliquibus Patrum Ordinis mei opinionibus circà controverſias, quæ in Sinis continuò diſcutiuntur, & in Curia hac diſſu-*

tantur, neque ſuffragari aliis opinionibus Miſſionariorum Societatis Jeſu.... Hanc ob rem præfatus Provincialis verbis me indecoris affecit, & meum in Sinas reditum huc uſque fruſtravit, me quaſi vinctum detinens in quodam Ordinis mei Conventu, à quò clàm evadens in hunc confugi Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini. Mihi inſuper fuerat comminatus præfatus mei Ordinis Provincialis, ſi alieno fretus auxilio in Sinas conarer reverti, exuendum me prius fore ab illo habitu meæ Religionis, & ſimul à ſe revocandos eſſe Manilam omnes Religioſos Miſſionarios mei Ordinis in Sinis degentes. Ita Illuſtriſſimus Gregorius Lopez, Epiſcopus Bazilitanus, Vicarius Apoſtolicus Nankinenſis, poſteà verò Epiſcopus Pekinenſis, ad Innocentium XI.

Unde judicet ſapiens quiſque, an paucorum hujuſmodi Dominicanorum authoritas fuerit Reverendiſſimo Dño Maigrot argumentum ſufficiens condemnandi juridicè de falsâ informatione Patris Martinii; quem illorum nemo unquam vidit, quem ſcimus aliundè Sacræ Congregationi Sinenſium ritus fusè explicuiſſe, cujus pietatem, ac virtutem Chriſtiani, atque Infideles mirati ſunt.

Dicit II.° Reverendiſſimus Dominus Maigrot Reverendos Patres Franciſcanos, qui ſunt in Sinâ, idem quoque de Patre Martinio ſentire, quod Apoſtolicam Sedem malè informavit.

Reſpondeo 1.° Reverendos illos Pa-

tres fuiſſe aliquandò adhuc pauciores in Sina, quàm Dominicanos: debuiſſe ergo moneri à Reverendiſſimo Domino Sacram Congregationem, qui, & quot eſſent hujuſmodi illi teſtes; alioqui non poteſt hîc Romæ conjici cujus ponderis eſſe debeat horum authoritas.

Reſpondeo 2.° Poſſe tamen Sacram Congregationem ex ipſis illorum litteris; quas tum Hiſpanico, Latinoque idiomate Romam miſit Reverendiſſimus Vicarius, ut authentica teſtimonia, poſſe, inquam, inde ſatis colligere, quid ſentire ipſa debeat tam de numero, quàm de authoritate hujuſmodi teſtium. De numero quidem, duos ſolos, vel tres profert. De authoritate verò judicet Sacra Congregatio, non ex relatione Jeſuitarum Sinenſium, quam nondùm accepimus, ſed ex ipſis teſtium litteris. Horum enim alter ultima in epiſtola 23. Maii 1693. datâ, adeò peritum ſe eſſe linguæ Sinicæ indicat, ut, cum jam ab anno Confeſſionibus audiendis vacaret (quod epiſtolâ præcedente notatur) tamen certum illi eſſe non poſſet, utrùm ipſe Pœnitentes intelligeret, atque ab his intelligeretur, niſi Confeſſionis formulam ſcripto exaratam illis ob oculos poneret, quâ lectâ digito monſtrarent, quænam ex peccatis illic deſcriptis commiſiſſe ſe agnoſcerent. Imò ſatis ſignificat ſe cum Sinenſibus loqui, ſignis magis quàm vocibus. Idoneum verò judicem, qui de

characterum, librorumque Sinicorum ſenſu pronunciet? Profectò magnâ ſuffragiorum inopiâ laboret neceſſe eſt, cui talia conquirere opus ſit, nec ſatis perſpectam habet Sacræ Congregationis prudentiam, qui his movendam eſſe exiſtimat. Dignos planè atque locupletes falſæ Patris Martinii informationis ante 40. annos teſtes, quorum ſcilicet ſuffragio innixus, jus haberet Reverendiſſimus Patrem iſtum ſolemni Decreto toto orbe Chriſtiano infamandi?

Hiſt. cult. Sin. p. 230. Ad hoc ſic reſpondet Dominus Charmot. *Quis dubitet*, inquit, *quin vel Doctiſſimi viri eum in Sinam ad obeundum Miſſionarii munus adveniunt, aliquantùm temporis inſumere debeant in addiſcendâ linguâ Sinenſi, adeò ut vix interim cùm Sinis niſi per Interpretem loqui valeant?* De hoc non dubitat obſervationum author; conqueritur ſolùm quòd tam indoctum Sinicè hominem, quaſi teſtem idoneum in hac graviſſimâ cauſâ apud Sacram Congregationem Dominus Charmot producat;
Hiſt. cult. Sin. p.469. quòd commendet ejus authoritatem & ſcientiam: quòd tres ipſius Epiſtolas ad multiplicanda teſtimonia cæteris adjungat.

Neque tamen verum eſt, inquit, *Patrem Thomam Lucam jam annum integrum in Sinâ degentem, niſi per*
Pag. 230. *ſigna Confitentes Chriſtianos audiviſſe. Non hoc ipſe dicit, ſed tantùm ante oculos Confitentium poſuiſſe formulam Confeſſionis litteris exaratam, ut certus eſſet, an illi eum intelligerent, & ipſe illos.* Non eſt opus plura dicere quam ipſe fatetur ad probandam ſuam in litteris Sinenſibus ignorantiam, & ad illum in hac cauſa tanquàm idoneum teſtem recuſandum. Nota has voces (*ut certus eſſet*) has immutat ſtatim Dominus Charmot, dicens hunc

ita egiſſe, *ut certior eſſet.* Rurſùm notandum produci tertiæ iſtius Epiſtolæ ſolum fragmentum: Si dediſſet integram, fortè & alias haberemus vel illius recuſandi, vel adverſarios noſtros accuſandi cauſas. Notandum denique aliquot alios ex teſtibus à Domino Maigrot productis, non eſſe fortè P. Thoma Sinicè doctiores, ſed fuiſſe in hoc detegendo cautiores.

Reſpondeo 3.° Paucis illis, qualeſcumque fuerint tandem, teſtibus opponuntur non modò longè plures è ſolâ Societate Miſſionarii, quàm ſint ex reliquis Ordinibus ſimul ſumptis, ſed etiam ſuprà nominati ex Sacro Dominicanorum Ordine tam eruditi Sinicis præſertim litteris Evangelii Miniſtri. De his fusè in obſervationibus, quæ ad quartum Mandati caput pertinent. Ut nihil nunc dicam de Illuſtriſſimis Epiſcopis Pekinenſi, Nankinenſi, & Cantonienſi, quos certum eſt Illuſtriſſimo & Reverendiſſimo Domino Maigrot non aſſentiri.

Vidit procul dubio Reverendiſſimus quàm parùm fidei ad ſolemnem Patris Martinii infamationem mereantur producti à ſe teſtes, qui de facto Romæ tranſacto ante 40. annos in Sinâ teſtantur: Unde cum nec oculati fuerint, neque contrà longè plurium teſtimonia ob allatas modò rationes admittendi, ea putavit Sacræ Congregationi proponenda rationum & argumentorum momenta, quæ ad falſi convincendum P. Martinium ſibi viderentur eſſe majora.

Dicit igitur 3.° Reverendiſſimus malè informatam fuiſſe à Patre Martinio Sanctam Sedem, ex eo quòd is omnia retulerit tanquàm certa & indubitata, cum è contrario debuiſſet ea ſolùm proponere ut probabilia. Sic enim locutus eſt P. Martinius. „ Soli Studioſi, & Philoſophi „ conveniunt, Confucium tanquàm Ma„ giſtrum agnoſcentes civilibus, & poli„ ticis ritibus ex ſuâ inſtitutione &c. nul„ lam Sinæ divinitatem animabus defun„ ctorum tribuunt, nihil ab illis ſperant, „ aut petunt. *Proponere autem iſta*, inquit Reverendiſſimus, *eo modo, eſt proponere tanquàm certa, quæ tamen ſolùm probabilia ipſi Jeſuitæ judicant.*

Quàm ſit vana, quàm Apoſtolico Vicario parùm digna hæc ratio ad virum pium, religioſum, ac doctum toto orbe infamandum, judicabunt ipſi Eminentiſſimi Patres, ac Judices.

Reſpondeo ergo 1.° Stando Sacræ Congregationis Decretis anni 1645. & anni 1656. non aliter eſſe locutum anno 1656. Patrem Martinium, quàm anno 1645. R. P. Joannem de Morales Dominicanum: legi poſſunt quæſita utriuſque: uterque exponit ſimpliciter quod ſentit de Sinenſium ritibus, nullâ factâ vel certitudinis, vel probabilitatis mentione. Grande tamen in eo ſcelus admiſit Jeſuita; nullum autem Dominicanus. Ubi jus? ubi æquitas?

Reſpondeo 2.° eò majorem in hac Patris Martinii accuſatione elucere injuſtitiam, quòd, quæ ipſe anno 1656. Sacræ Congregationi retulit, eadem Sacra Congregatio à P. Joanne de Morales ea negari noverat, ac proindè eſſe controverſa: Quæ verò anno 1645. Pater de Morales propoſuerat, cum neminem is haberet tunc Romæ contradicentem, videri poterant longè magis propoſita eſſe tanquàm certa & indubitata. Hic tamen non arguitur; ille juridicè condemnatur.

Reſpondeo 3.° P. Martinium ea Congregationi retuliſſe, quæ vera crederet de ritibus erga Confucium, & Progenitores: quæ autem vera creduntur ſimpliciter & abſolutè, ea ſimpliciter & abſolutè referuntur: Judicum eſt expendere, quem vel probabilitatis, vel certitudinis gradum habeant rationes ad probandum ea eſſe vera allatæ. Itaque fuit Patris Martinii probare vera eſſe quæ de Sinenſibus ritibus diceret; falſa quæ R. P. de Morales retulerat: Sacræ autem Congregationis judicium ferre, ut reverâ tulit, conſtituto Decreto, quod Martinio favet, & Reverendiſſimo diſplicet.

Reſpondeo 4.° Patri Martinio, cæteriſque è Societate Miſſionariis tanto numero idem cum illo ſentientibus viſa eſſe vera, quæ Sacræ Congregationi propoſuit; quia longè eſſe putavit probabiliora, ne dicam moraliter certa. Quæ enim contrà obji-

ciebantur, vel nihil vel tam parum habere videbantur probabilitatis, ut ex ſola reverentia eorum qui contradicebant, & ex pacis ac concordiæ ſtudio ſententia oppoſita ſineretur dici probabilis.

Audiri poteſt jam ſuprà citatus, & citandus deinceps pluries R. P. Dominicus Sarpetri Dominicanus. *Anno*, inquit, *proximè elapſo miſi in Europam authenticum teſtimonium, in quo affirmabam cum juramento praxim cæremoniarum, quibus honoratur memoria Confucii, & Progenitorum eſſe fundatam in opinione probabiliori, quàm ſit praxis oppoſita: Cum autem tunc aliquas ſolùm adduxerim hujus rei probationes, quæ mihi videbantur convincentes, putavi nunc temporis expedire, ut quàm fieri poterit breviſſimè, clariùs tamen & expreſſiùs exponerem fundamenta, quæ evidenter probant opinionem Jeſuitarum probabiliorem eſſe oppoſitâ adverſariorum ſententiâ.* Pergit in toto ſuo tractatu idem R. P. Dominicus & Dominicanus ſatis fusè id probare tam de probabilitate intrinſecâ, quàm de extrinſecâ.

Quo itaque jure, quibus conſcientiæ Chriſtianæ legibus adduci potuit Reverendiſſimus D. Maigrot ad publicè infamandum P. Martinium, quòd expoſuerit ſimpliciter Sacræ Congregationi ſententiam ſuam de ritibus Sinenſium politicis, quam cum tot Miſſionariis æque piis ac eruditis etiam Sinicè evidenter judicavit oppoſitâ probabiliorem? quomodò auſus eſt idem

Reverendiſſimus Sacram Congregationem ſaltem indirectè accuſare gravis imprudentiæ, quòd auditis Patris Martinii rationibus, iiſque multùm diſcuſſis, conſtituerit Decretum dicti Patris opinioni, praxíque conforme? Quid dico indirectè accuſare? Quid Sacram Congregationem ſolùm appello? dicam igitur quod res eſt: Quomodò auſus eſt Reverendiſſimus, reformato illo Sacræ Congregationis Decreto, ab Apoſtolica Sede approbato, ipſam Sanctam Sedem non minùs quàm Sacram Congregationem cum Patre Martinio damnare?

Reſpondeo 5.° Non ſolùm ex reverentia, ac ſtudio pacis liberè permiſſum eſſe oppoſitam ſententiam dici probabilem, ſed etiam ex eo quòd in caſu præſenti videbatur inutile expendere ſcrupuloſiùs, utra eſſet probabilior. Hoc enim ſemel poſito, quòd Societatis ſententia eſſet certò probabilis, videbatur certum juxtà Sacræ Congregationis mentem non debere claudi januam ſalutis innumeris Sinis, quos à fide longè removebat praxis, atque opinio contraria.

Noſtri enim Miſſionarii, inprimiſque P. Martinius, in Decreto 1645. ab Apoſtolicâ Sede quoque approbato, legebant ad quæſitum tertium Reverendiſſimi Patris de Morales Dominicani, eſſe à Sacra Congregatione reſponſum, *inquietari Sinas non debere,* ſi quid in mutuo ſuprà ſor-

tem, non quidem ratione mutui præciſè, accipiant, ſed ratione periculi probabiliter imminentis: At certum eſt non eſſe plus quàm probabile poſſe in mutuo accipi aliquid ſuprà ſortem ratione talis periculi: Certum ergo videbatur ſufficere, ut non inquietarentur Sinæ circà ritus, ſi probabiliter conſtaret ritus hujuſmodi eſſe ſolùm politicos, maximè cum in noſtro caſu non agatur de quæſtione juris, ut in uſura, ſed de mera quæſtione facti, nempe an ex inſtitutione, & mente Sinarum hac de re benè inſtructorum ritus illi ſint tantùm civiles atque politici.

Hoc enim dato, quòd conſultis libris claſſicis, interrogatiſque Sinis doctis ac probis tam Chriſtianis, quàm Gentilibus, & his quidem benè multis, eſſet benè fundata ac ſolida ſententia de ritibus illis ſolùm politicis, certum videbatur longè minùs inquietandos eſſe Chriſtianos Sinas ob iſtiuſmodi ritus, quàm ob acceptam ratione periculi pecuniam in mutuo ſuprà ſortem. Hoc autem eſt eò magis indubitatum, quò certiùs conſtat ritus illos nunquàm adhiberi à Chriſtianis, niſi ut merè civiles atque politicos. Itaque Pater Brancatus, aliíque ſapienter abſtinuerunt à contentione illa, utrùm adverſariorum ſententia eſſet necne probabilis; eſſet necne probabilior: id enim in præſenti caſu erat inutile. Unde in conventu Cantonienſi, ubi cum Societatis Pa-

tribus aderant quoque ex ſacris Sancti Dominici, Franciſcique Ordinibus Miſſionarii, prudentiſſimè conſtitutum eſt, permittendos eſſe ritus circà Confucium, & Progenitores; cum ſit ſententia valdè probabilis, illos eſſe tantùm politicos, ideóque non eſſe propterea januam ſalutis innumeris Sinis claudendam, quibus verè illis prohibitis clauderetur.

Imò agnoverunt, eo ipſo quòd ſit hujuſmodi ſententia valdè probabilis, non fuiſſe à Patre Martinio malè informatam Sanctam Sedem, ac proindè tuto ſtandum eſſe Pontificio Decreto tales ritus permittente. Non videtur ergo attigiſſe ſenſum ſtatuti Cantonienſis Reverendiſſimus Dominus Maigrot, nec de iſtis ſat Theologicè diſſerere.

Si ergo ſufficit ſententiam Patris Martinii de hac quæſtione facti eſſe certò probabilem, ut non poſſit, niſi immeritò, accuſari de malâ Sanctæ Sedis informatione, quid ſentire debet Curia Romana de Reverendiſſimo Domino, qui prædictum Patrem in conſpectu Urbis, & Orbis infamat, propter expoſitam Sacræ Congregationi ſententiam, quam non modò probabiliorem oppoſitâ, ſed etiam evidenter probabiliorem tum ab intrinſeco, tum ab extrinſeco, non minùs ipſe credidit ac probavit, quàm Reverendiſſimus Pater Sarpetri ex Ordine S. Dominici? unde non mirum ſi à Sacrâ Congregatione, & à

dem non modo formalis, ſe
lis ſive Idololatriæ ſive ſupe
riculum in ritibus illis
fucium, & Progenitores
obſervando propoſitas à M
ctæ Sedi cautiones, id
ſentem hanc quæſtionem lo
eſſe diverſam ab iis, quæ c
& illicitum quotidiè inter T
utramque partem diſputant
enim, qui Divi Thomæ o
quitur, v. g. de damnando per
nocente ſibi privatim cognito
ſecundùm leges & forum exte
ſato, in his, inquam, fie
Judex iſtiuſmodi materialiter
cet, ſi falſa eſt Divi Thor
At in noſtro caſu certum eſt
ritus reſpectu Chriſtianorum

1645. de *non inquietandis Sinis, ſi quid in mutuo ſuprà ſortem accipiant, ratione periculi probabiliter imminentis,* mirè torquet atque exagitat Dominum Charmot. Videt enim inde clarè ſequi nec inquietandos eſſe propter cæremonias, quas longè probabilius eſt eſſe ſolùm politicas, quàm ſit probabile licitè aliquid accipi poſſe in mutuo ſuprà ſortem, ratione talis periculi. Videamus ergo quid reſpondeat.

1°. *Quàm debile ſit,* inquit, *atque infirmum probabilitatis fundamentum in hac materia, ubi agitur de rebus ad Summam Religionis pertinentibus, & quæ primo Decalogi præcepto, hoc eſt Lege divinâ naturali prohibentur, fusè in priori meo ſcripto oſtendi.* Quam parùm Theologicè de probabilitate is diſſeruerit, alibi dictum: ſtemus nunc in caſu propoſito à P. Joanne Baptiſta de Morales Dominicano.

Eſt quæſtio de uſura, quæ prohibita eſt jure divino naturali: ac proindè de peccato mortali agitur contrà jus divinum & naturale, ideóque de æterna damnatione. Quæritur an ſint inquietandi Sinæ, qui ratione periculi aliquid ſuprà ſortem accipiunt?

Reſpondet Sacra Congregatio non eſſe inquietandos: non eſt tamen pluſquàm probabile hoc eſſe licitum: ergo in materia ſalutis, cum aliquid controverſum eſt circà licitum, & illicitum, non judicat Sacra Congregatio, ſicut Dominus Charmot, inutilem eſſe, multò minùs pernicioſam, benè fundatam probabilitatem.

2°. Sic pergit Dominus Charmot. *Quæ verò hic afferuntur ex Decreto anni* 1645. *de non inquietandis Sinis, qui aliquid in mutuo ultrà Sortem accipiunt, ratione periculi probabiliter imminentis, nihil prorsùs ad ad rem faciunt.* Sic imponunt non doctis, ſed imperitis, qui ſe conſtringi ſentiunt, & ad anguſtias redigi. *Hæc nihil,* inquit, *prorsùs ad rem faciunt.*

3°. Cauſam reddit : hanc expende, Vir Nobiliſſime ; *Neque enim*, inquit, *Sacra Congregatio ex probabilitatis regulis ſic reſpondit, ſed in propoſito caſu juxtà circumſtantias in dubio expreſſas, quid Miniſtris Evangelii tanquàm verum ac rectum ſequendum eſſet, præſcripſit*. Ita Dominus Charmot. Sed quæro an ſit certum, quòd in dicto caſu licitè poſſit aliquid accipi ſuprà ſortem ? Contrà reclamabunt multi Theologi non ſeveriores tantùm, ſed & alii illud eſſe illicitum : ergo ſaltem certò conſtat contrarium non eſſe certum : ergo erit ſolùm probabile : ergo Sacra Congregatio ex probabilitatis regulis reſpondit. Nihil minùs, inquit Dominus Charmot, ſed *præſcripſit quid ſequendum eſſet tanquàm verum & rectum*. Iterùm quæro, an ſit certò verum, an ſolùm probabiliter verum id licere quod petitur. Si certò verum dixerit, habet reclamantes omnes Theologos, etiam eos qui id verum exiſtimant ; quantò magis eos, qui falsùm hoc eſſe credunt. Si probabiliter ſolùm verum : ergo Sacra Congregatio non adeò dedignatur probabilitatem, ac Dominus Charmot.

4°. Progreditur ulteriùs. *Ut omittam*, inquit, *longè diverſam eſſe uſuræ, atque Idololatriæ rationem*. Eſt ſpecie diverſum uſuræ, atque Idololatriæ crimen, & hoc quidem illo gravius : Sed in ordine ad propoſitam quæſtionem, non eſt diverſa ratio utriuſque : Nam 1°. quod certò conſtat uſurarium eſſe, non eſt minus illicitum, quàm quod certò conſtat eſſe idololatricum. 2°. Si licitum eſſe poteſt quod eſt certò probabile, non eſſe uſurarium ; licitum & erit quod eſt certò probabile non eſſe idololatricum. 3°. Si verò hoc ſecundum eſt in dicto caſu illicitum, erit omninò & primum. Itaque, quòad hoc, eſt o[illegible] eadem ratio utriuſque. Unde vel

propter utrumque ſunt inquietandi Sinæ, vel propter neutrum.

5°. Sic rursùm Dominus Charmot. *Etſi enim*, inquit, *uſura Legi divinæ naturali contraria ſit, unde etiam ſtatim idem Decretum ſeveriſſimè eam apud Sinas etiam damnat; tamen cum mutuum ſæpè in alios contractus, videlicet ſocietatis, emptionis, & venditionis, aut dotalis conſtitutionis tranſeat, atque ei nonnulli aliundè tituli ad aliquid ultrà ſortem accipiendum accedant, quod à jure civili plerumque pendet: Eccleſiæ Paſtores, & Confeſſarii in pleriſque his caſibus Fidelium conſcientias non eſſe inquietandas prudenter judicant.* Hæc Dominus Charmot, quæ ſi quis Theologus legerit, pronuntiabit illicò, ea nihil prorsùs ad rem facere.

Nam 1°. Quod *uſura Legi divinæ naturali ſit contraria*, nihil in præſenti caſu juvat cauſam Domini Charmot: hanc è contrario pejorem reddit, uti mox patebit.

2°. Quòd mutuum ſæpè in alios contractus tranſeat, quid hoc ad rem? non eſt quæſtio de venditione, de ſocietate, &c. Sed de mutuo. Quæritur an liceat *in mutuo accipere aliquid suprà ſortem, ratione periculi probabiliter imminentis.* Extrà chorum ergo ſaltat Dominus Charmot, aberrat à via, mutat ſtatum quæſtionis.

3°. Rursùm quòd ſint nonnulli tituli aliquid ſuprà ſortem ſine uſurâ exigendi, verbi causâ, lucrum ceſſans, aut damnum emergens, quid iſtud iterùm ad rem? Quæritur an periculum ſortis probabiliter imminens reponi poſſit inter legitimos iſtiuſmodi titulos? multi Theologi id affirmant: multi negant.

4°. Non pendet à jure civili queſtio de qua agitur: eſt tota circà jus naturæ: An ſit hoc naturæ jure prohibitum: an licitum, nempe ſuprà ſortem ſumere aliquid ratione periculi. Multa hîc loquitur Dominus Charmot; nihil ad rem.

5°. Benè quidem, quòd *Eccleſiæ Paſtores, & Confeſſarii in pleriſque his caſibus Fidelium conſcientias non eſſe inquietandas prudenter judicent.* Sed in noſtro caſu an id prudenter judicant ? Si ita eſt : prudenter agunt tam Confeſſarii, quàm Paſtores cum in rebus controverſis ſequuntur probabilia : non eſt enim pluſquàm probabile id eſſe licitum quod quærebatur de Sinis in mutuo : Si in propoſito caſu id judicari prudenter non poteſt : erravit igitur Sacra Congregatio : erravit Pontifex, & quidem in jure, & in jure naturæ, in ſuis reſponſis ad quæſita Patris de Morales Dominicani. Quid ad hoc Dominus Charmot ?

6. At *de Idololatriâ*, inquit, *quæ Religioni capitaliter adverſatur, aliter cenſendum eſt.* Reſpondebat paulò ſuperiùs Dominus Charmot Sacram Congregationem *præſcripſiſſe, quid Miniſtris Evangelii tanquàm verum, & rectum ſequendum eſſet* in hoc caſu de uſura ? Quid poteſt amplius exigere in caſu Idololatriæ ? modò præſcribat quid verum ſit & rectum, num ſufficit ? Cur ergo aliter cenſendum eſſe pronunciat Dominus Charmot, cum de Idololatria agitur ? Nam quòd *Religioni capitaliter adverſetur*, hinc ſequitur quidem, majori adhuc odio proſequendam eſſe Idololatriam, quàm uſuram : non infertur tamen excuſari Sinas ab uſurâ, ex eo quòd ſit probabile non eſſe uſurarium ſumere aliquid ultrà ſortem ratione periculi, ſi non excuſentur ab Idololatria, quandò longè probabilius eſt, ne quid dicam magis, ritus quos adhibent eſſe ſolùm politicos.

7°. Si quid autem in utroque caſu diverſitatis eſt, id pro uſura prohibenda facit : Nam aliquid ſuprà ſortem accipere ratione periculi, ſi malum eſt, eſt jure naturæ malum & illicitum : At verò ritus, de quibus agitur

agitur, ex ſe ſunt indifferentes, nec infici poſſunt, niſi ex publica ac communi Sinarum intentione, quàm ubi certò probabile eſt non eſſè perverſam, certum eſt illicitos non eſſe ritus, multò minùs idololatricos reſpectu Chriſtianorum.

8°. *Sed Fideles*, inquit, *ita arcendi ſunt ab Idololatria, ut ab iis etiam actibus abſtinere debeant, in quos vel ſola Idololatriæ ſuſpicio cadit.*

Reſpondeo 1°. Non eſſè aliter arcendos Fideles ab Idololatriâ, quàm à ſacrilegio, ab uſurâ, ab impudicitiâ, atque ab aliis ſceleribus, quibus graviter Deus offenditur, niſi quatenùs unum alio crimen majus cum ſit, magis quoque eſt fugiendum: ſunt autem omnia ſimpliciter fugienda.

Reſpondeo 2°. Summè arcendos eſſè Fideles ab actibus, quos vel idololatricos eſſè conſtat, vel impudicos, vel uſurarios, vel alio modo illicitos, adeò ut ſummè execrentur vel leviſſimam Idololatriam, malintque mori millies, quàm, non dico ſacrificare v. g. Jovi, quod Idolum eſſè conſtat, ſed nec ei vel leviſſimum honorem exhibere: eſſet enim illud grave ſcelus.

Reſpondeo 3°. Non eſſè arcendos tanquàm ex præcepto ab actibus, in quos nonniſi temeraria & imprudens mali ſuſpicio cadit, ſive malum illud ſit Idololatria, ſive uſura; chimæricum enim hujuſmodi præceptum eſt, & eſt injicere laqueos conſcientiis.

Reſpondeo 4°. Non eſſè arcendos tanquàm ex præcepto ab actibus, quos poſt ſufficiens examen longè probabilius eſt ex nullo capite eſſè illicitos: quandò nempe quæſtio ſolùm eſt de licito vel illicito, non autem de valido vel invalido; ſi præſertim valor à judiciis noſtris non pendet: qualis eſt Sacramento-

ritus Sinenſium erga Confuci
& Progenitores mortuos nil
latricum , cum certum ſit
etiam Gentiles Litteratos non
neque quoàd ſubſtantiam ſu
cum non multò minùs certi
coli propter dotes ſuprà natu
conceſſàs ; ſed illum ut Imp
à quo doctrinam : hos aut
à quibus vitam acceperunt.

Reſpondeo 7°. Graviſſimis
culis peccandi contrà charitat
ximi , contrà præceptum præ
Evangelii , qui Fidei claudunt
innumeris hominibus , proh
qui cum tanto fundamento
innocentes. Videat jam Domini
illorum omnium velit ?

Tandem ſic ille concludit.
actibus exiſtimandum , qui ſi fidelite
idololatrici , ac ſuperſtitione pleni inve

Reſpondeo 1°. Parùm ſi
eſſe ritus illos à Domino Charr

Sinenſium externos ab eo, qui ſimul non exponit internam eorum mentem in colendo Confucio, atque Progenitoribus, non quidem tanquàm Diis, ſed nec ob aliquas dotes ſuprà naturam illis à Deo conceſſas, ſed illo tanquàm Magiſtro ob doctrinam, illis tanquàm parentibus ob vitam acceptam, qualeſcumque tandem ipſi fuerint, dum viverent, ſive probi, ſive improbi.

Reſpondeo 3.° Parùm quoque fideliter exponi cæremonias adhiberi in China ſolitas erga Confucium, & Majores, cum non exponitur, pleraſque illarum adhiberi quoque à Sinis erga viventes, juxtà genium iſtius gentis, ſuprà cæteras omnes cæremoniis deditæ, in adventu Mandarinorum, Hoſpitum, &c. in conviviis ſolemnioribus, &c. Qui enim moniti V. G. fuerint coràm adveniente hoſpite ceram accendi in menſa parata, incendi odores, genuflexiones fieri, atque profundas ad terram uſque inclinationes; imò non hoſpiti ſolùm reverentiam haberi, ſed & muneribus ei oblatis, ſive ſint Sues, ſive capræ, ſive cervi; Quin etiam aliquandò coràm eodem hoſpite, honoris causâ, hæc animalia occidi: Qui, inquam, de hujuſmodi ritibus admoniti primùm erunt in hoc caſu, ut manifeſtum eſt, merè civilibus, certi aliundè non coli à Sinis Confucium, niſi ut Magiſtrum Imperii ob doctrinam: non coli Majores, niſi ob vitam ab illis acceptam, hi ſtatim non invenient ritus ac cæremonias, quibus hi coluntur, eſſe idololatricas: ſed de his ſuo loco.

Interim relege, Vir Nobiliſſime, quæ in hoc loco Dominus Charmot reſpondit obſervationum Authori, & judica an poſſit cenſeri reſpondiſſe.

Dicit 4.° Reverendiſſimus, ideò P.

Martinium malè informaſſe Sanctam Sedem, quia iis, quæ ab illo relata ſunt, aut ſaltem pleriſque nec vel umbra ſuperſtitionis ineſt. Hæc objecta ſuperiùs à Procuratore Reverendiſſimi Domino Charmot, cum ſint ſatis multis confutata, non repeto. Legantur ſolùm quæſita Patris Martinii: legantur reſponſa Sanctæ Sedis; mirum videbitur exprobrari Patri Martinio ſic eſſe ab illo Sinenſium ritus Sacræ Congregationi propoſitos, ut non indicarit vel umbram ſuperſtitionis ineſſe. Quod evidenter falſum eſt. Et verò reſpondit Sancta Sedes *permitti poſſe Chriſtianis hos ritus*, *ſublatis tamen ſuperſtitioſis*, *quæ*, ex P. Martinio, *acceſſerant*. Addit Sancta Sedes, *aſſiſtere poſſe Chriſtianos cum Gentilibus*, *etiam cum agunt ſuperſtitioſa*, *adhibendo cautiones*, *quas propoſuerat in hoc caſu P. Martinius*. Facta eſt ergo mentio ſuperſtitionum.

Hinc igitur rursùm falsò accuſatur P. Martinius: ex falsâ igitur tantùm accuſatione vir religioſus, & innocens immeritò condemnatur: ex injuſtâ ergo ſolùm Patris Martinii condemnatione, contrà jus & æquum, Alexandri Septimi Decretum reformatur.

Dicit 5.° Reverendiſſimus, P. Martinium non explicuiſſe Sacræ Congregationi in cæremoniis defunctorum, exponi tabellas, quæ dicuntur *Sedes animæ*, ſive *Spiritûs*; ideóque illas exponi, ut in eas veniant

Spiritus ; ac multa fieri quæ Spiritus præſentes eſſe ſupponant. Quàm ſit levis, quàm nulla, quàm falſa hæc ratio ad damnandum Patrem Martinium, Sacræ Congregationi mox patebit.

Reſpondeo ergo 1.° negando P. Martinium iſta tacuiſſe. Reverendiſſimus non probat : nam quòd iſta Decretum in ejus gratiam conſtitutum non contineat, inde non ſequitur diſſimulata fuiſſe à Martinio, qui plurium menſium ſpatio, quibus Romæ propter illam cauſam commoratus eſt, tam multa alia & ſcripſit & dixit circà Sinenſium ritus. Vidit-ne Reverendiſſimus grande illud volumen Sacræ Congregationi oblatum, de quo P. Intorcetta, ejus Romæ tunc ſocius, reddidit teſtimonium ?

Reſpondeo 2.° Eſſe prorsùs indubitatum hæc à Patre Martinio & relata eſſe, & explicata. Enimverò retulerat iſta R. P. Joannes de Morales, ut apertè conſtat ex Decreto anni 1645. quod fuit inſertum Decreto anni 1656. hæc igitur Sacra Congregatio habebat præ oculis. Oportuit ergo confutari à Martinio, vel explicari : cumque favens obtinuerit Decretum, neceſſe eſt probatam fuiſſe Sacræ Congregationi Patris Martinii ſive confutationem, ſive explicationem.

Sanè probatum eſt, ni fallor, efficaciter ſuperiùs, graviorem Sacræ Congregationi injuriam à Reverendiſſimo fieri,

uàm ipſi Patri Martinio, cum videt
pponere conſtitutum ab ea Decretu
nni 1656. vel abſque prævio, aut ſufficier
i examine, vel, ſi poſt ſufficiens ex
nen, ex injuſta approbatione ſententi
Patris Martinii, quæ ex Reverendiſſim
lebuiſſet reprobari. Certò conſtat i
arum, de quibus ea l
ngregatio quæ dixer
les, improbari omnin
onceſſit Patri Martin
juſdem Congregationi
qu., ſi ipſe tacuiſſet, quod falſum eſt
de re obvia, & ob oculos ſuos poſita hu
interrogare debuit.

In ſuo tractatu relato à Patre le Tellier in 2.o tomo p. 289. 280.

Reſpondeo 3.o Cum Reverendiſſim P. Sarpetri Dominicano potuiſſe facil mè Martinium Sacræ Congregationi ſ tisfacere circà uſum tabellarum. Na cum ex Decreto anni 1645. uſus ille pe miſſus fuiſſet, modò tabellæ non coll carentur in altari propriè dicto, etſi affi maſſet P. de Morales vocari *Sedes anima* illis ſacrificia offerri, &c. Quantò facili uſum illum permiſiſſet, ſi audiſſet ja nunc menſas illas, in quibus ponuntu non eſſe vera altaria; ritus, & cærem nias adhiberi ibi ſolitas, non eſſe ſacri cia; tabellas inſcriptas locum tenere ſolù Imaginum, conſtaréque non dici *Se animæ*, niſi impropriè & metaphoricè.

Vide obſervationes in 5.um caput.

Reſpondeo 4.o Reverendiſſimum i iſtis ritibus perpetuò ſibi contradice

Docet enim litteratos omnes Sinas tam antiquos, quàm modernos eſſe verè ac debere dici Atheos: ac proindè nec agnoſci ab illis Deum, nec Spiritum, nec animam immortalem.

Quo igitur modo ſibi fingit, ut accuſet Martinium, juxtà Sinarum perſuaſionem ac fidem, Confucii ante duo annorum millia mortui Spiritum, Spiritus quoque Avorum, & Atavorum pridem defunctorum in dictis tabellis reſidere, advocari, præſentes ſiſti? Quàm ſint iſta contradictoria nullus eſt Tyro qui non apprehendat.

Sed his indigebat Reverendiſſimus, ad infamandum toto orbe Chriſtiano, & maxime Romæ, Martinium. Romam non cognoſcit Reverendiſſimus: non ſic Romæ imponitur. Roma movetur ſolidis rationibus, non injuriis, præſertim tam manifeſtis. Cujus corpus tandiù Deus ſervavit incorruptum, hujus famam tam injuſtè maculatam Roma vindicabit.

Dicit 6.° Reverendiſſimus, P. Martinium nihil retuliſſe Sacræ Congregationi de ſolemni vel oblatione, vel ſacrificio, quod ſingulis annis ſemel ac iterùm offerri ſolet Confucio: ergo malè informavit Sanctam Sedem. Infirmum prorsùs ac debile accuſationis fundamentum!

Reſpondeo ergo 1.° ut anteà, negando, & pernegando antecedens, quod probabit nunquàm Reverendiſſimus; il-

lius falſitas manifeſtiùs patebit, ſi Sacra Congregatio præcipiat volumen illud Sinenſium rituum inquiri, quod à Patre Martinio oblatum eſt.

Reſpondeo 2.° Reverendum P. de Morales de utráque hac ſolemnitate Confucii multa retuliſſe, & in iis falſa non pauca, quæ vir pius, ſed nondùm inſtructus, vera reputabat. Hæc Sacra Congregatio legebat in Decreto anni 1645. hæc legebat Martinius: fieri igitur neutiquàm potuit, quin & Martinium circà iſta interrogaverit, & interroganti Martinius ita reſponderit, ut ſatisfaceret: cum Martinii quæſitis Sacræ Congregationis reſponſa tam bellè ad votum dicti Patris concordarint. Injuriam Sacræ Congregationi facit, ut dictum eſt, qui aliter ſentit.

Reſpondeo 3.° Id ſolummodò conſtare, Patrem Martinium nihil circà duplicem hunc ritum quæſiiſſe, nihil Sacram Congregationem reſpondiſſe.

Ratio prima eſt, quòd nemo Litteratorum in Sina cogitur his adeſſe ſolemnitatibus; ac proindè nulla ſit omninò aſſiſtendi neceſſitas. Ea ſola Martinius poſtulavit, quæ juxtà Sinarum Leges, atque conſuetudines obſervare planè debent Neophyti: ut ſciret ex iis quid licitum, quid illicitum.

Ratio ſecunda eſt, quòd Miſſionarii noſtri ſuis Neophytis non permitterent his adeſſe cæremoniis: non quòd putarent

rent ex ſe illicitas eſſe, ſive ſuperſtitioſas quòad ſubſtantiam, ſed quia cum poſſint Neophyti ſine diſpendio vel honoris, vel bonorum, ſine periculo vel Religionis exponendæ, vel etiam charitatis violandæ hinc abeſſe, cenſuerunt eſſe meliùs à fovenda cum Infidelibus conſuetudine, licet innocenti, quantùm poteſt commodè fieri, illos amovere. Nihil ergo neceſſe fuit quidquam circà ea poſtulare.

Ratio tertia eſt, quòd reſponſa Sacræ Congregationis circà defunctorum cæremonias data Patri Martinio ſufficiunt pluſquàm abundè, ad dirigendos circà illos ritus Confucii Neophytos, ſi quo caſu contingeret illorum aliquem propter ſpeciales cauſas intereſſe his debere. Tunc enim intelligeret adhiberi à ſe tantùm poſſe politicos ritus, ſublatis, ſi qui accederent, ſuperſtitioſis; ſéque teneri ad ſolemnem proteſtationem, ſi fortè agerent, ſe præſente, Infideles ſuperſtitioſa quædam.

Quòd autem affirmet Reverendiſſimus, falſum eſſe quòd Jeſuitæ non permittant ſuis Neophytis, iis ſaltem Præfectis, quibus id ex officio incumbit, his ritibus, quos Sacrificia vocat, intereſſe; petatque, quâ fide R. P. Michaël le Tellier id negavit, idem R. P. libenter referet, ut deinde viciſſim appareat quâ fide Reverendiſſimus malam ipſi fidem ea in re objiciat.

P. le Tellier in ſcripto reſponſo. Reſpondet igitur P. le Tellier teſtes habere ſe hujus dicti non modò Jeſuitas (quorum tamen fides in hac re ſuſpecta eſſe non poſſet) verùm Reverendos Patres Dominicanos; neque illos ſolùm, qui nobiſcum in cæteris ſenſerunt, ſed ipſum Reverendiſſimum Navarrettam, quo nemo duriùs in Societatem Sinenſem invectus eſt.

Ad Jeſuitas, inquit, *quòd ſpectat, res ipſa per ſe loquitur. Anni ſunt plus minus ſexaginta, ex quo ſuper Confucii, & mortuorum oblationibus, velut æquè illicitis, ac ſacrilegis incuſati, uno omnes ore conteſtati ſunt, poſteriores ſemper à ſe toleratas fuiſſe, priores nunquàm. Quis autem non videt aut negaturos pariter de utriſque, ſi mentiri vellent, aut pariter confeſſuros, ſi verum foret? cum neque cauſa, neque facultas ipſa verum occultandi ſuppeteret. Non cauſa; quid enim iis prodeſſet alterum diſſimulare, dum alterum ejuſdem planè generis ultrò profitebantur? Et ſatis conſtabat nihil magis ſuperſtitioſa judicatum iri Romæ quæ Confucium, quàm quæ mortuos ſpectant; ſed æque utraque aut approbanda illic, aut improbanda eſſe. Non facultas; cum ſpes nulla eſſet rem latêre diù poſſe, tam multorum oculis in omnia illorum intentis, & ea etiam videntibus quæ non vident.*

Sed ut mittamus Jeſuitas, quid reſpondebit R.mus his Dominicanis, à quibus conſultus fuit Rev.us P. Joannes de Pax, diſertè

Reſp. fol. 297. 193.

affirmantibus Litteratos non aſſiſtere ei, quod iſti vocabant, Confucii ſacrificio? Quid item P. Dominico Sarpetri ſæpiùs à nobis commemorando, cujus diſerta eſt ejuſdem rei teſtificatio? Quid denique P. Navarrettæ, quem nullus, opinor, ſuſpicabitur in gratiam Jeſuitarum mentitum eſſe? Def. des N. C. tom. 2. p. 278.

Is autem non ſolum in Epiſtola Patri Antonio de Govea noſtro in Sinis Vice-Provinciali tradita die Septembris 29. anno 1669. idipſum expreſſè agnoſcit, ſed in multis aliis locis. Damus ipſa hominis verba ex quatuor ſecundi tomi locis deprompta. Defenſ. tom. 1. p. 157. edit. 4.

Pag. 11. *col.* 2. Que en China, no ſon ſacrificios.

Pag 369. *col.* 1. *n.* 13. Es gran frialdad deſpues de 40. annos minima noticia.

Pag. 390. *col.* 1. La malicia, no entiendo eſtas conciencias cauterizadas.

Pag. 453. *col.* 1. Damos muchas gratias a los RR. PP. de la Compañia por eſta buena obra que han hecho (*prohibendo oblationes illas Confucio fieri*) y majores ſe les dieramos ſi nos huvieran participado eſto treinta años ha.

Eſt hic quidem inſignis defectus in Navarretta vel veracitatis, vel memoriæ, quòd Jeſuitas dicat nihil tale anteà reſpondiſſe; poſtquàm ille ipſe in eadem illa pagina 453. verſibus proximè antecedentibus, hæc verba retulerat ex Apologia Patris Didaci Morales jam ab anno 1641. edita: Los de la Compañia no permitten à ſus Chriſtianos que ofreczan al

„ Confucio coſas de comer, ſedas & como
„ hemos dicho; ni mucho menos que guarden las ſobras de tales coſas; como affirma el P. Hurtado Vice-Provincial des
„ pues de grande examen. *En quàm delicatus erat in illo homine ſenſus conſcientiæ, qui cauteriatam ajebat Jeſuitarum conſcientiam. Ut hoc in eos convicium jaceret, fingere libuit reticuiſſe illos ad eam diem præ malitia reſponſionem hujuſmodi, quam ex eorum Apologia ante quadraginta annos exarata ipſe exhibet.*

Sed ut ad Reverendiſſimum Dominum Maigrot redeamus, ſi quærere pergat, quâ fide P. le Tellier ex quorumdam teſtimonio *negaverit conſenſiſſe unquàm noſtros, ut Chriſtiani Litterati ad ſolemnes illas Confucii oblationes concurrerent; quæremus nos viciſſim, quâ fide ipſe eorum nomina tacuerit, quorum teſtimonio nixum illum eſſe cernebat; iſtorum dico Dominicanorum, atque inprimis Navarrettæ, quem vel unum ſi appellaſſet, continuò quivis intelligeret, quàm procul non ſolùm à malæ fidei, ſed etiam à temeritatis periculo defenſionis Author fuerit. Quâ fide, inquam, potuit Reverendiſſimus Dominus Maigrot vagâ illâ loquendi ratione*, ex quorumdam teſtimonio, *optimè ſibi nota iſtorum nomina reticere, ut, iis diſſimulatis, P. le Tellier malæ fidei inſimulare poſſet, utique non auſurus, ſi hos vel leviter indicaſſet.*

Porrò ne quid hîc à nobis diſſimulatum ipſe cauſari queat, ſcimus Navarrettam, dum reſponderet Apologiæ Patris le Favre, oblitum,

quod toties tam diſertè aliis in locis fáſſus erat; illud ipſum negaſſe, ac, ſi Superis placet, refellere etiam voluiſſe iiſdem ratiunculis, quas ex illo mutuati ſunt primùm Author Moralis practicæ Jeſuitarum, deindè Reverendiſſimus Dominus Maigrot. Sed quis conjecturis, & argumentationibus locus adversùs tam aperta, tam parùm ſuſpecta teſtimonia? Iſtud verò Navarrettæ, quid aliud oſtendit, niſi in hoc homine nihil fuiſſe non ſolùm fidei, ſed ne ejus quidem, quo mentientes maximè indigent, hoc eſt, memoriæ.

Quid quod novum illud figmentum, & quæcumque ad id aſtruendum confinxit, non apud Sinas, ut videri voluit, ſed in Europa fabricatus eſt? Habemus præ manibus autographum ejuſce reſponſionis adversùs P. le Favre, in quo alia omnia loquitur. Nam pro longa illa & aculeatâ diſſertatione, quam in edito libro legere eſt, hæc habet duntaxat: En el « num. 15. dice que VV. PP. nunca permitieron « a los Letrados miniſtrar ò aſſiſtir à « las ſolennes oblaciones del Confucio, « por la raçon que alli dà con que eſtamos « unidos y uniformes en la pratica. De que « pues ſon y han ſido las quexas que ſe han « dicho y eſcrito ſobre eſto.

Hæc ille ad 17. diem Aprilis 1669. Qui deindè Septembri menſe planè ſibi ſatisfactum ſentiens ſuper reliquis, per illam Patris Bruncati Apologiam idem quoque teſtantis, ſcriptum quod diximus obſignatum à ſe tradidit Patri Antonio de Gouvea; nec multò poſt fugâ

dent narrationes Reverendiſſimi Domini a grot, & Domini Charmot de rebus Sini quorum authoritatem ad ſingulas penè pag quandoque & periodos obtrudunt? Quo fectò Jeſuitis optabilius facere nihil pote Huc uſque P. le Tellier.

Ex dictis abundè patet, quàm p juris habuerit Reverendiſſimus in nando ſolemniter de falſa informa Patre Martinio; in accuſando malæ Patre Michaële le Tellier; in reform Apoſtolicæ Sedis Decreto.

Porrò quòd ſolemniores illi ritus Confucium ſint civilis cultus, ſaltem ſubſtantiam, non verò religioſus, pr ſatis fusè, & ſigillatim explicant Re P. Sarpetri Dominicanus in tractatu qui legitur in ſecundo tomo Revere mi P. le Tellier; P. Franciſcus Bra P. Dominicus Gabianus, P. Proſp

noteſcat, quàm ſit levis, quàm nulla eſſe debeat his in rebus Scriptoris illius authoritas, & fides; quâ ferè ſolâ dum nititur R.mus Dominus Maigrot, eo ipſo ſatis probat, quàm ſit peregrinus in Sinenſium litteris ac ritibus; quàm parùm attentè ipſum Navarrettam legerit, ſi non adverterit plurimas in ejus opere, manifeſtaſque contradictiones, ut alia nunc omittam: ſi autem adverterit, quàm injuſtè ex fide authoris hujuſmodi P. Martinium ſolemniter condemnaverit, velitque aut velle ſaltem videatur totius Societatis famam maculare.

Intereà ſatis multa exponemus quoque & nos in obſervationibus quæ ſequuntur, ut jam intelligat Sacra Congregatio quàm ſolidè fundata ſit Societatis praxis circà Confucium, & Progenitores; quàm ſit noſtra non modò probabilior, ſed & tutior, quàm remota ab omni planè periculo ſive ſuperſtitionis, ſive Idololatriæ non modò formalis, ſed etiam materialis; quàm ſit hæc conformis Sacræ Congregationis menti, & Apoſtolicæ Sedis Decretis; quàm denique ſit utilis ac neceſſaria ad annunciandum Sinis Chriſtum, ad propagandam in tam vaſto Imperio fidem Catholicam, ad conſervando, qui religiosè ac piè jam ibi vivunt tot Chriſtianorum millia.

Dicit 7.º Idem Reverendiſſimus malè negatum à Martinio fuiſſe, quòd locus in quo honoratur Confucius ab omnibus

Litteratis ad gradus litterarios adſpirantibus, non ſit templum propriè dictum, ſed Gymnaſium, ſeu Gymnaſii aula.

Hanc ſuggillat Martinii rationem; *nam,* inquit, *clauſa eſt omnibus præterquàm Studioſis.* Hæç ratio ſi cæteris à Martinio relatis adjungatur vim ſuam habebit.

In Decreto Sanctæ Congregationis legimus affirmatum à Martinio, *Sinas nullam defunctorum animabus concedere divinitatem; nihil ab illis ſperare, aut petere: in cæremoniis erga Confucium pro gradibus nullum intervenire Sacrificulum, vel ex idololatrica Secta Miniſtellum: nihil ibi fieri ab Idololatris inſtitutum; ſolos Studioſos, & Philoſophos convenire, Confucium tanquàm Magiſtrum agnoſcentes civilibus & politicis ritibus, ex ſua prima inſtitutione ad merum cultum civilem inſtitutis. Graduandos omnes ſimul aulam Confucii ingredi, in qua eos expectant Cancellarii, Doctores, & Examinatores: ibi ſimul omnes ante nomen Philoſophi, nihil omninò offerendo, illas adhibere cæremonias & inclinationes more Sinico, quas omnes diſcipuli faciunt ſuis Magiſtris vivis; atque ita, cognito Confucio Philoſopho pro Magiſtro, gradus accipere à Cancellariis, ac diſcedere.*

Hæc omnia qui legerit à Patre Martinio relata, planè apprehendet aulam illam Confucii non eſſe propriè templum, ſed Gymnaſium, vel Gymnaſii aulam; nihil tamen prohibere quin metaphoricè dici [illegible] Litteraturæ Templum; ut Tem-

plum Eloquentiæ, Templum Sapientiæ, Templum publici conſilii, hujuſmodi aulas etiam nos ipſi vocamus. Vox enim *miao* non modò ſic ſumi poteſt, ſed propriè quoque ſignificat aulam palatii, ut fuit alibi explicatum. Nullum eſt dubium quin hæc fusè Martinius & voce & ſcripto Sanctæ Sedi explicuerit.

Quàm ſint hæc levia; quàm ſint nulla tam ſolemnis atque gravis ſententiæ contrà Patrem Martinium latæ, reformatíque Apoſtolicæ Sedis Decreti fundamenta, nemo, opinor, eſt, qui mirari vehementer non debeat. Miror ego adhuc magis tam teneram ac ſcrupuloſam Reverendiſſimi, qui his nugis moveatur, tam largam contrà Jeſuitas, quos tam facilè condemnat, ejuſdem conſcientiam.

Dicit 8.° Reverendiſſimus ex relatione Rev.di Patris Antonii à Sancta Maria, P. Martinium anno 1659. poſt lectum privati alicujus librum, in quo videbatur Author ſupponere aliquid à Progenitoribus peti, ſperaríque, *reſpondiſſe hanc corruptelam animas exorandi defunctorum introductam fuiſſe abhinc retrò trecentis annis: at præfatum cultum Proavorum ab antiqua ſui inſtitutione ſolummodò civilem, politicúmque eſſe, mortuis inſerviendo ac ſi adhuc viverent.* Undè ſic concludit Reverendiſſimus. *Si ita R. Pater ſentiret, ſatiſne erat Apoſtolicæ Sedi generatim dicere? Sinæ à Progenitoribus nihil petunt, aut ſperant?*

viros hac dignos, nor
Cum in ea fundatam veli
tulit contrà P. Martini
de qua apud Sanctam Sec
judicent ergo Eminenti
adverſario hæc narranti,
teneamur fidem adhibere
vaga narratio dare poſſi
mos Judices vel leviſſim
pondus? Nominare ſalte
illos: occurriſſet forſan al
baret eos eſſe teſtes non
Ignoſcat ergo Reverendi
ipſi, nec ignotis ejus teſti
ſenti fidem omnimodam a

Reſpondeo tamen ſecu
nem illam (*Sine à Proge
tunt, aut ſperant*) eſſe inde

inſtructi aliter ſentiant? Horum error deſtruitne veritatem hujus affirmationis? Quotidiè adhuc dicimus ſolos olim Judæos unum coluiſſe Deum: fuerunt tamen identidem ex illis non pauci, qui Idola coluerint. Sunt hujuſmodi propoſitiones innumeræ, quarum veritati nihil nocet paucorum exceptio. Veriſſimè ergo Pater Matthæus Riccius Miſſionis Sinicæ Fundator, & poſt illum P. Martinius affirmarunt, Sinas in mortuis nullam Numinis partem agnoſcere: nihil ab illis petere, nec ſperare. Vana eſt igitur Reverendiſſimi objectio.

Lege quæſtionem præliminarem in Epiſt. ad Virum Nobilem: ibi demonſtratum invenies nec Confucium, nec Progenitores coli in China nec ut Deos, nec ut Sanctos.

Reſpondeo 3.° Patrem Martinium, ne hoc quidem ſiluiſſe in ſuis quæſitis: Eo enim ipſo quòd petit à Sancta Sede in ritibus mortuorum ex prima inſtitutione merè politicis, prohiberi Chriſtianis quidquid ſuperſtitioſum acceſſit; ſupponit aliqua interdùm ſaltem accedere. Eo ipſo quòd poſtulat fieri à Chriſtianis proteſtationem, cum in hujuſmodi cæremoniis contingit Infideles ſuperſtitioſa peragere, num ſatis explicat quod volebat ab eo omiſſum Reverendiſſimus? Intellexit Sacra id Congregatio: intellexit Summus Pontifex, quando definivit Chriſtianos adhibere poſſe illos ritus, ſuperſtitioſis ſu-